XVIII. évfolyam. Budapest, 1908. julius hó 4. 52. (1723.) szám.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.

Felelős szerkesztő: **Buday Barna.**

Szerkesztőség: **Budapest, IX., Köztelek-utcza 8.**

Kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.**

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gőzaratő bemutatás.

Az OMGE. a Tolnamegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével f. évi **julius hó 8-án** (szerdán) **Dombovárott,** *Döry* Hugó ur gazdaságában az *Ivanits*-féle — e czélra átalakitott gőzgépekkel — gőzaratógép bemutatást rendez. Ezen uj rendszerü aratási mód részletes leirása a „*Köztelek*“ f. évi junius hó 6-án a 45. számban jelent meg.)

Indulás a bemutatás napján Budapestről a Keleti pályaudvarról *reggel 7 órakor* induló gyorsvonattal.

A kellő időben jelentkezők részére fogatok — *Döry* Hugó ur szivességéből — rendelkezésre fognak állani.

Jelentkezni lehet az OMGE. titkári hivatalánál julius hó 5 ig. *Jeszenszky Pál* s. k., ügyv.-titkár.

Aratógépbemutatás a Felvidéken.

Az OMGE., karöltve a *Sárosvármegyei Gazdasági Egyesülettel*, azon czélból, hogy módot és alkalmat adjunk a felvidéki gazdáknak a különféle rendszerü aratógépek megismerésére s azok munkájának és használhatóságának összehasonlitására, **folyó évi julius hó 20-án (hétfőn),** *Finta* község határában — *Eperjestől* mintegy 4 km. távolságban — özv. *Wengerszky* Hugóné grófnő birtokán **aratógépbemutatást rendez.**

A bemutatásra hazánk nevesebb gépgyárai és külföldi jóhirü gépgyárak képviselői jelentették be részvételüket. Marokrakó és kévekötő aratógépeken kivül fükaszáló gépek és egyéb gazdasági gépek és eszközök kerülnek bemutatásra. A bemutatáson résztvesznek a következő czégek: *Bächer és Melichár, Clayton és Schuttleworth, Mc. Cormick, Hoffherr és Shrantz, Kühne gépgyár r.-t., Magyar keresk. r.-t., a MÁV. gépgyárának vezérügynöksége, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* és az *Agrikultura r.-t.*

Akik a bemutatáson résztvenni szándékoznak, ebbeli szándékukat sziveskedjenek julius hó 15-ig egyesületünk titkári hivatalánál bejelenteni.

Budapest, 1908 junius hó 30-án.

A rendező-bizottság nevében:

Jeszenszky Pál s. k.
ügyvezető titkár.

Aszály Erdélyben.

A hosszantartó szárazság Erdély legtöbb részén valóságos aszálylyá vált s a gazdasági állapot ma általánosságban sokkal rosszabb, mint 1904. évben ilyenkor volt, azért, mert akkor rendelhettek a gazdák kisebb-nagyobb takarmánykészlettel, mig most szálastakarmány és szalmakészlet sehol sincs.

Alkalmam volt a lefolyt hetekben több mint 4 héten át Erdély -különböző vidékein megfordulni s azt tapasztaltam, hogy az őszi vetések egyes lapos helyeken jók, máshol azonban a tavasziakkal együtt igen rosszak.

A tavaszi kapások legtöbb helyen igen gyengék, sőt a tengeri a kolozsvár-alsójárai ut völgyében majdnem mindenütt dércsipett s levelei ennélfogva fehérek, kiszáradottak. Ritka az olyan hely, ahol a gazda ma meg volna elégedve gazdasági terményeinek állásával

A mezei termények silány állásánál azonban sokkal nagyobb baj a rossz takarmánytermés, nevezetesen a réti fü ritka és alacsony volta, a luczernás-lóherés kaszálók visszamaradottsága s a legelőknek majdnem teljes kiégése.

Hallottam egy gazdától, hogy 3 holdnyi luczernásán holdankint 8 mm. szénája termett s ujabb kaszálásra reménye sincs. A másik meg azt mondta, hogy ménese részére ezelőtti években 5 naponkint 1 hold luczernát kaszált zöldtakarmányul, most ugyanannak a ménesnek naponta 5 holdat kell lekaszálni, hogy annyit adhasson nekik, mint az előtte való években.

Van olyan rét akarhány, ahol a részes kaszások nem álltak be, mert fele napszámot sem tudnák részükkel kikeresni.

A felsőbb helyeken, a havasok alján lakó nép kétségbe van esve, mert a havasokon sincs oly fütermés, mely szénát adhatna s a legelőkön a birka a földet turja s orra felsebesedik a fü keresésében.

Magam voltam szemtanuja annak, amidőn Kisbányán a főszolgabiró ottlétét a nép arra használta fel, hogy tömegesen eléje járult s kérte, hogy az aszályos határral levő állami erdőben a legeltetést eszközölje ki, sőt követelte azt s elkeseredésében a nép majdnem felzendült, de a főszolgabiró csillapitó szavaira elcsendesedett.

Más falvakban is ismétlődött az efféle tünet s nagy baj lesz, ha esőt nem kapunk és ez esetben, ha a kormány az erdei legeltetést és az erdőtulajdonosok az erdei lombtakarmány szedését és gyüjtését — még pénzért is könyörögve kéri ezt a nép — meg nem engedik.

Ezzel talán lehet némileg segiteni a takarmányinségen s talán annyi szarvasmarhát és más háziállatot fog tudni a nép áttelelni, amennyivel ujra kezdheti a további nyomoruságot.

A most leirt szomoru helyzet eredményezi azt, hogy a nép háziállatjaitól *pánikszerü* ijedelemmel igyekszik menekülni s viszi azt nyakra-főre a vásárba.

A lefolyt 4 hét alatt 3 nagy vásárt néztem meg s egy-egy epizódot leirok annak illusztrálására, mily mélyre estek az állatárak.

Egy kajántói gazda a kolozsvári országos vásár előtt 6 héttel behozott a kolozsvári heti vásárra egy 6 hetes borjut, amelyért csak 24 koronát igértek neki, ennyiért nem adta, tehát visszavitte Kajántóra. Az állatárak azonban estek, rohamosan estek, a gazda megijedt s bevitte a már 12 hetes borjut ismét Kolozsvárra, de az országos vásárra s ott nagy kinnal eladta a borjut 16 koronáért.

Könnyü tehát ezen egy példából kiszámitani, milyen nagyot esett az állatok ára.

A topánfalvi országos vásáron annyi állat

AJANLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

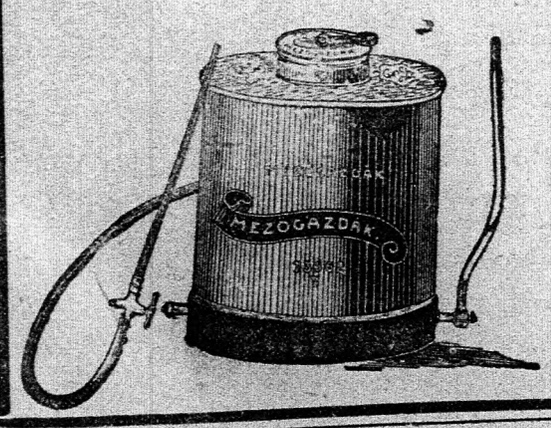

melyekkel **nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakaritás** érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kivánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyü permetező K 40.—
„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utcza 31. szám.

Mai számunk 32 oldal.

volt, hogy ilyen zsufolt állatvásárra a legöregebb gazdák sem emlékeznek. De arra sem emlékeznek, hogy valaha oly olcsó lett volna a tehén és ökör, mint most.

Magam láttam riska teheneket 4—8 hetes borjukkal, amelyek borjukkal együtt 88—120 koronáért keltek el olyan borjukkal, amelyek 8 hét előtt egyenként 60—100 koronát megértek.

A legszebb fehér erdélyi jellegü magyar fiatal ökrök párja 300—360 korona volt, de ezen az áron sem kellettek. Ez tehát a második példa.

A harmadik példája az állatoknak még ma indokolatlan, tehát pánikszerü piaczra, vásárra való vetésének a következő.

Egy gazda 4 drb pinzgaui félvér 4—6 év közt levő vemhes teheneket hozott a tordai országos vásárra, amelyeket az előbb lefolyt kolozsvári vásáron darabonként átlag 240 K.-ért nem akart odaadni, de itt odaadta őket darabonként 160 K.-ért. Ezek a tehenek egy év előtt bármely vásáron 400 K.-ért darabonkint biztosan elkeltek volna, melyek oly szép, jó husban levő s majdnem a telivérhez hasonló pinzgaui küllemmel birtak.

De minek folytassam ezt tovább. *Inkább abbeli nézetemnek adok kifejezést, hogy a kormánynak sürgősen az lenne első feladata, a népet közigazgatási uton figyelmeztetni arra, hogy állatjait ne hajtsa egyszerre a vásárra,* várjon azok eladásával, hiszen 1904-ben is kellő időben még lett eső, sok jó és soká tartó őszi legelő s akkor már legtöbb helyen nem volt elég állat rája.

Várjunk még egy pár hétig, ha eső lesz, a baj — mely most fejünkre fog szakadni — sem lesz olyan nagy. *H. E.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: **Kovácsy Béla.**

Néhány észrevétel az „Egy szó a magyar parlagi szarvasmarhafajta érdekében“ czimü czikkre.

A „*Köztelek*“ f. évi május hó 30-án megjelent 43-ik számában *Szente* Móricz fenti czimü közleményét nagy érdeklődéssel olvastam, mint minden oly közleményt, amely a magyar fajta szarvasmarha tenyésztését nemcsak mai keretei közt megóvni, de azt minőségileg javitani s számbelileg szaporitani lelkesit.

Alá is irom mindazt, amit közleményében állit s amire ugy az állami, mint a társadalmi tevékenység figyelmét felhivja, sőt a kormányhatalomnak a magyar szarvasmarhatenyésztés ezen mostani kritikus helyzetében kötelessége lenne nagyobb pénzáldozatok árán odahatni, hogy ahol a magyar szarvasmarhatenyésztés megrögzitése feltétlenül jogosult, ott tenyésztési egyesületek létesüljenek azzal a czélzattal, hogy e körzetekben a fajta továbbfejlesztése, kitenyésztése és jobb tejelővé tétele, esetleg valamivel gyorsabb növekedése elérhető legyen.

A nagyon gyors fejlődést tulintenziv takarmányozás által nem czéloznám elérni, mert veszélyeztetve látnám a magyar szarvasmarhának éppen azon jellegzetes jó tulajdonait, amelyek megkülönböztetik a nyugati fajtától.

Én tehát elmennék ez ügyért egész odáig, hogy az állam beavatkozó hatalmát — társadalmi uton bár — de oly erős hatással érvényesitse, amely hatás esetleg az egyéni szabad választásig is elérne, azaz a magyar fajta szarvasmarha tenyésztési körzetén belül tenyésztési jutalmakkal, állatdijakkal s más prémiumokkal lehetetlenné tenném a más fajta marha tartását.

Mindenesetre ez nagy feladat és ennek keresztülvitelére nem elégséges a közönséges hivatalnoki buzgóság, hanem ehhez kell egy adag fanatikus szeretet e fajta iránt s oly lelki szem, mely belát a jövőbe.

De ha igy lenne, bizonyára teljesednének *Szente* ur e gyönyörü sorai:

„A magyar parlagi szarvasmarha tenyésztésének fellendítése és a haszonképesség fokozására irányuló kitenyésztés tehát állami és hazafias feladat, tekintettel arra, hogy ezzel a pénzszegény ország előbb-utóbb egy oly hatalmas exportáruhoz s ezzel megint egy oly közvagyonosodási eszközhöz juthatna, mely a közgazdaságilag hatalmasabb s ennélfogva a párhuzamos versengésben leküzdhetetlen nyugati államokkal szemben különlegessége által biztositaná az exportjövedelmet.“

Mivel azonban e sorokban tulajdonképpen *Szente* ur b. közleményének néhány alaki kifejezéseire óhajtok reflektálni s ezt is csak azért teszem, mert igen bántja fülemet, ha mi magunk magyar gazdák nem vagyunk tisztában állatfajaink és az azokban összpontosuló állatfajták helyes elnevezésével, nem hallgathatom el az alábbiakat.

Hazánkban csak *magyar fajta* szarvasmarha van, ennélfogva ezen kifejezések „*magyar parlagi*“, „*magyar-erdélyi*“, „*erdélyi*“ *fajta* vagy pláne „*faj*“ nem helyesek s csak zavarokra adnak okot nemcsak hazánkban, de a külföldön is, ahol sokszor forditásban (rosszban és még milyenben) olvashatjuk szaklapjaink egyes közleményeit.

A *magyar fajtában* van azután „*alföldi jellegü*“ és „*erdélyi jellegü*“ szarvasmarha, amely már annyira konszolidált alaku és benső tulajdonságu, hogy a „*fajta*“ szót megadhatjuk ugyan neki, bár csak a „*válfajta*“ jelző illeti meg.

Ez tehát a helyes megjelölése ezen hazai szarvasmarhafajtának s kivánatos lenne, hogy ugy irószakembereink, mint a gyakorlatiak ezen kifejezéseket használják és ne vidéki tájszólásokat, mert ezzel csak rontjuk a tiszta fogalmak helyes elnevezéseit.

Még azt akarom megemliteni, hogy a magyar szarvasmarha tenyésztése országunk mindkét részében azóta, hogy *Pirkner* János min. tanácsos, hazánk első állattenyésztési szakembere, az „*Erdélyi Gazdá*“-ban oly világosan kifejtette nézeteit s kijelentette, hogy a magyar szarvasmarhát onnan, ahol csakugyan helye van, elmozditani nem czélirányos, sőt káros, *határozottan* lendületet vett s az állattartók nem ugranak be oly hamar a tarka marhával való cserébe, mint azelőtt.

Sőt amint hallom, *Kolozsvárt* s *Erdély* több részében szarvasmarhatenyésztési egyesületek vannak szervezés alatt, ami mily örvendetes jelenség, épp oly hasznos és áldásos is lesz az országra.

Bizony én is azt mondom, becsüljük meg a magunkét *s ne cseréljük el az igaz gyöngyöt holmi festett cserépért.*

Bándi Sándor.

TRÁGYÁZASTAN.

Rovatvezető: **Cserháti Sándor.**

Az őszi rozs trágyázása.

A mütrágyafélék hatékonyságára több körülmény gyakorol befolyást, első sorban természetesen az, hogy mily mértékben van meg a talajban azon tápanyag, amelyet az illető mütrágya tartalmaz, azután meg az időjárás. Legjobban érvényesül a mütrágya, ha az időjárás se nagyon nedves, se nagyon száraz. Befolyással van a hatékonyságra továbbá még a növény neme, amely alá a mütrágyát adjuk. Ismeretes dolog, hogy a czukorrépa a nitrogéntrágyát sokkal jobban érvényesiti, ha az chilisalétrom alakjában adatik, mint akkor, ha kénsavas ammoniák alakjában kapja. A burgonyánál megforditva áll a dolog.

A foszforsavtrágyák se gyakorolnak egyforma termésfokozó hatást, különben teljesen egyforma viszonyok között, a különböző kulturnövényekre. Igy például tapasztalataim szerint a szuperfoszfát a tengerinek, a paszulynak a termését vagy éppen nem vagy sokkal kisebb mértékben növeli, mint a szalmás gabonaféléket.

A szalmás gabonafélék között ismét a rozsot tapasztaltam olyannak, amely a szuperfoszfátot különösen jól meghálálja. Igy például az orsz. m. kir. növénytermesztési kisérleti állomás egy izben 37 helyen csakis szuperfoszfáttal végzett rozstrágyázási kisérleténél 37 kisérlet közül 34 adott terméstöbbletet, 23 kisérletnél a terméstöbblet meghaladta a 100 kg.-ot, 12-nél a 200 kg.-ot.

Egy másik kisérletnél 32 kisérlet közül 29 adott terméstöbbletet, e közül 15-nél volt a terméstöbblet 100 kg.-nál és 5-nél 200 kg.-nál nagyobb. Annak, hogy a rozsra a szuperfoszfátnak oly kedvező hatása van, főleg három oka van: az egyik, hogy a rozsot főleg soványabb talajokon termesztik, a másik, hogy a rozs fejlődése oly időszakra esik, amelyben a mütrágya érvényesülését a szárazság csak kivételesen akadályozza meg, a harmadik, hogy a rozs gyökérzetének feltáró képessége csekély és ezért a könnyen oldódó tápanyagok iránt nagyon fogékony. Arra nézve, hogy a foszforsavtrágya iránt mennyire fogékony a rozs, bizonyságot tesz a növénytermesztési kisérleti állomás m.-óvári kisérleti telepén végzett kisérlet. A különböző foszforsavtrágyafélék értékének megállapitására az állomás több növénynyel végzett kisérletet, többek között paszulylyal is. A parczellák nagysága 7·5 ár volt. A parczellákra elszóratott 26 kg. szuperfoszfát, ami megfelel 350 kg.-nak pro ha., 41·55 kg. Thomas-salak, ami

megfelel 554 kg.-nak pro ha., 21·40 kg. csontliszt, ami megfelel 285 kg.-nak pro ha., amikor is a szuperfoszfátból 60 kg., a Thomas-salakból és csontlisztből 90 kg. foszforsav adatott hektáronként; az arány a szuperfoszfát és a két utóbbi trágyaféle között 1 : 1·5.

A trágyafélék elszórattak márczius hó 7-én, a paszuly elvettetett május 3-án.

A terméseredmény volt parczellánként:

	I. sorozat	II. sorozat	Átlag
Trágyázatlan	78	91	84·5 kg.
Szuperfoszfát	82	82	82·0 „
Thomas-salak	79	79	79·0 „
Csontliszt	85	80	82·5 „

E kisérletből csak azon következtetés vonható le, hogy a mütrágyaféléknek hatása egyáltalában nem volt. A paszuly learatása után a parczellák kétszer megszántattak és szeptember 26-án rozszsal és buzával vettettek be oly módon, hogy mindenik parczella egyik felére rozs, a másik felére buza került. Már a vetés előtt is száraz időjárás uralkodott, mely egészen november 10-ig tartott, a vetés ennek

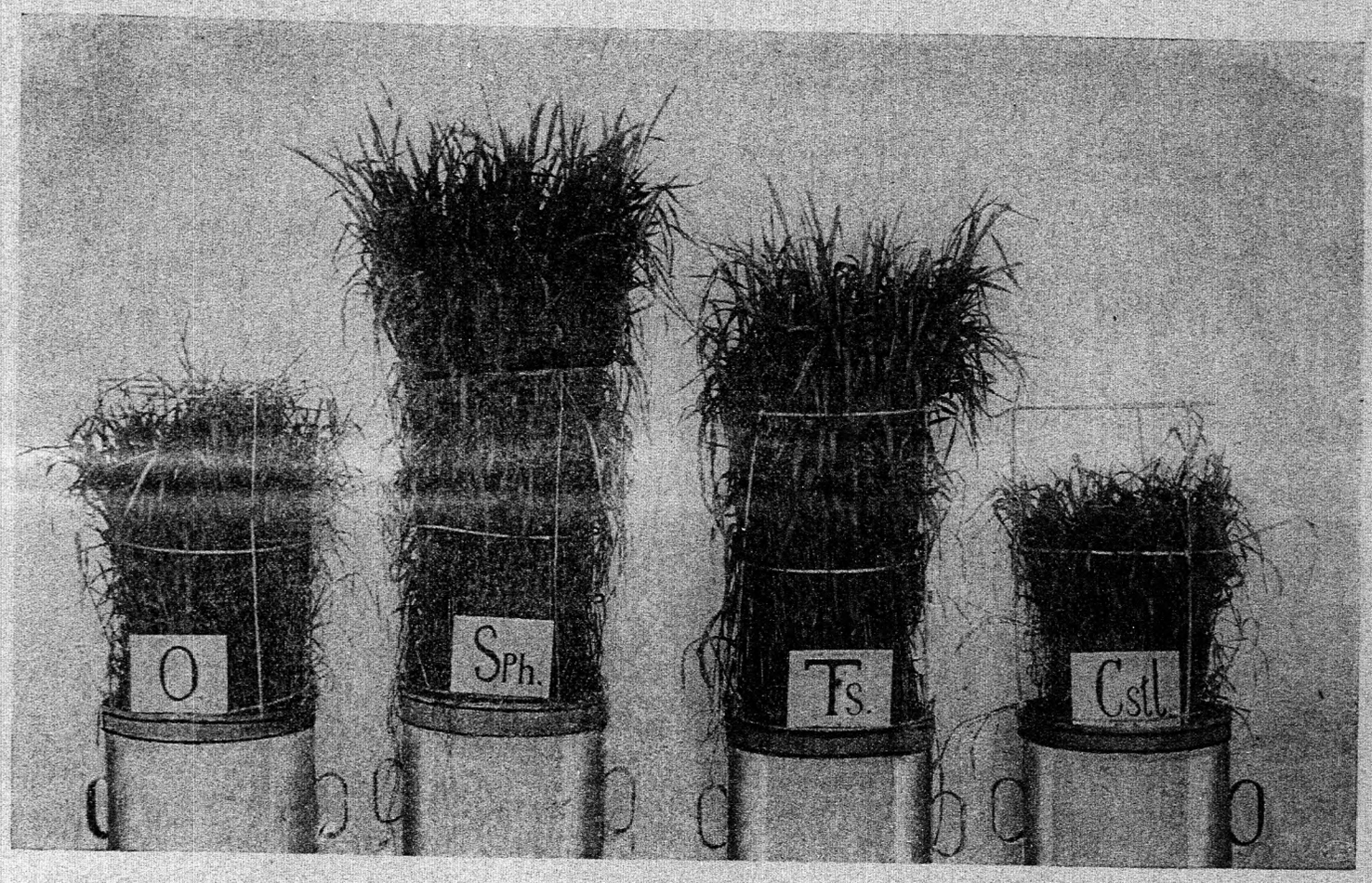

161. ábra. A különböző foszforsavtrágyák hatása a rozsra O. = trágyázatlan, Sph. = szuperfoszfát, Ths. = Thomassalak, Cstl. = csontliszt.

162. ábra. A különböző foszforsavtrágyák hatása a buzára. O. = trágyázatlan. Sph = szuperfoszfát. Ts = Thomas-salak. Cstl = csontliszt.

folytán későn kelt, gyengén került a télbe. Márczius 13-án az összes parczellák megtrágyáztattak chilisalétrommal parczellánként 7·5 kg.-mal.

Minél előbbre haladtak a növények fejlődésükben, annál nagyobb különbség mutatkozott az egyes parczellák között. Legszembeötlőbb volt a különbség, midőn a szuperfoszfátos parczellán a rozs virágozni kezdett. Ekkor minden parczellából egy csomót kinyüvettem, tenyészedényekbe tétettem lefotografálás czéljából. Az eredményt a 161. ábra tünteti fel. Azt hiszem, ezen kép nem sok magyarázatra szorul. A szuperfoszfát hatása legnagyobb volt, leginkább megközelitette a Thomas-salak, a csontlisztnek hatása nem volt. Nemcsak a termésre, hanem a fejlődésre is különbség mutatkozik. A szuperfoszfátos parczella nemcsak több termést fog adni, mint a többi parczellák, hanem legkorábban is érik be.

Hasonló hatás tapasztalható a buzánál, csakhogy a különbség nem oly feltünő, mint a rozsnál, amint az a 162. ábrán látható. Ismételten hangsulyozom, hogy a lefotografált rozs és buza nem tenyészedényben, hanem szabad földben termett és csak a fotografálás czéljából tétettek tenyészedényekbe.

Ezen kisérletek eredménye több tekintetben tanulságos. Mindenekelőtt bizonyitja azt, hogy *a foszforsavtrágyának jelentékeny utóhatása is lehet.* Ismételten hallottam, hogy meszes talajon a szuperfoszfáttól hatást várni nem lehet, mert a vizben oldódó foszforsavat a mész gyorsan nehezen oldhatóvá alakitja. A növénytermesztési kisérleti állomáshoz tartozó kisérleti tér talajának szénsavas mésztartalma 24—27% között változik és ennek daczára még a második évben is jelentékeny hatása volt a szuperfoszfátnak.

Joggal kérdezheti valaki, honnan magyarázható meg az, hogy a foszforsavtrágyák elhintési évében a paszulyra a trágyák semmi hatással nem voltak, a második évben pedig ugy a rozsnál, mint a buzánál szembeötlő hatás volt észlelhető? Ennek csak részben lehet oka az, hogy a paszuly nagyobb mértékben képes a talaj foszforsavát hasznára forditani, mint a rozs és a buza, első sorban az az oka, hogy a tavaszszal a talaj felületére elszórt és csak beboronált szuperfoszfát foszforsava nem képes a mi száraz klimánk alatt a talaj mélyebb, tartósan nyirkosabb rétegeibe behatolni, nagyobb része a felső könnyen kiszáradó rétegben marad, ahol ha az időjárás száraz, amint az a mult évben is volt, nem képes hatást gyakorolni. A rozs és buza alá történt talajmunkánál a foszforsavtrágyák a szántás mélységéig egyenletesen elosztattattak és igy jobban érvényesülhettek.

Ezen kisérlet ismét bizonysága annak, amit különben sok más előző kisérlet is bizonyit, hogy a mi száraz klimánk alatt nem czélszerü a nyugoti államokban bevált eljárást alkalmazni és a szuperfoszfátot közvetlen a vetőszántás előtt adni, hanem azt vagy az elővetemény lekerülte után kell azonnal elszórni vagy az elővetemény alá adni, különösen akkor, ha az takarmányfele.

A tavasziak alá igen czélszerünek bizonyult a szuperfoszfátnak őszszel az őszi szántás után való elhintése. Minél szárazabb az év, annál szembeötlőbb az őszi elhintés kedvező hatása. Az őszieknél is előnyösebb leend, ha már korábban, lehetőleg julius hó első felében elhintjük a szuperfoszfátot.

Ismételten, az idén ujból, tapasztaltam, hogy ha a szuperfoszfát a szántott rétegben egyenletesen van elosztva, azon tulajdonsága, hogy a gabona érését előmozditja, sokkal nagyobb mértékben érvényesül, mintha az csak a vetés előtt szóratik el és csak a felsőbb rétegben marad. Amint fentebb emlitém, a rozs különben is legbiztosabban meghálálja a szuperfoszfátot, a terméstöbblet még nagyobb leend, ha a szuperfoszfátot az általam emlitett módon, vagyis legkésőbb julius első felében szórjuk el.

A gazdáklegjobban meggyőződhetnek állitásom helyességéről, ha próbát tesznek és az őszi gabona alá szánt tábla egy részére julius hóban, más részére a vetés előtt szórják el a szuperfoszfátot. Akárhány esetben a szuperfoszfát egymagában adva kielégitő mértékben fokozza a termést. Nem ritka eset azonban, hogy van ugyan terméstöbblet, de nincs jövedelem, mert a terméstöbblet csekély. Ennek rendszerint az az oka, hogy a talaj régen kapott istállótrágyát, vagy ha az előző 2—3 évben kapott is, de annak mennyisége csekély volt, ily esetben nitrogéntrágyára is szükség lesz. A fentebb közölt magyaróvári kisérletnél se lett volna a szuperfoszfátnak oly kedvező hatása, ha nem hintettünk volna el chilisalétromot is. A tapasztalat szerint a rozs az a növény, amely még a mi viszonyaink között is legbiztosabban meghálálja a chilisalétromot, mert fejlődése oly időre esik, amidőn kivételes eset a tartósabb szárazság.

Annak megállapitására, hogy az idejében elhintett szuperfoszfát egymagában és a szuperfoszfát chilisalétrommal együtt minő mértékben képes a rozs termését fokozni, az orsz. m. kir. növénytermesztési kisérleti állomás a jelen évben a következő kisérletet szándékozik keresztülvinni: Valamely rozstáblából kihasitandó három egymás mellett levő egy magyar holdas parczella, ezek egyike trágyázatlan marad, a másik szuperfoszfáttal, a harmadik szuperfoszfáttal és chilisalétrommal lesz megtrágyázandó. A kisérlet csak agyag, vályog vagy jobb minőségü homokon végezhető. Aki a kisérletben részt akar venni, forduljon további felvilágositás végett az országos m. kir. növénytermesztési kisérleti állomáshoz Magyaróvárra.

Könnyü homoktalajon csakis zöldtrágyázással kapcsolatos kálifoszfáttrágyázással, vagy pedig mind a három fontos tápanyagnak, nitrogén, foszforsav és káliumnak mesterséges trágyafélék alakjában való megadásával, ugynevezett teljes trágyával érhető el siker. Az országos növénytermesztési kisérleti állomás kétévi kisérletei azt bizonyitják, hogy hazai viszonyaink között a rozs az a növény, amely alá a teljes trágya még legnagyobb sikerrel adható.

Cserháti Sándor.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: **Hutyra Ferenez dr**

Gümőkórirtás.

I.

Az emberre és állatra egyformán életveszélyes ragadós fertőző betegségek közül talán egyik sem lett annyira aktuálissá, egyik sem köti le ugy és akkora mérvben a szakemberek és a gazdaközönség érdeklődését, mint a gümőkór. És nem minden ok nélkül. Hogy ha ugyanis összehasonlitjuk a többi összes fertőző ragadós betegségek okozta károsodást a gümőkór okozta veszteséggel, akkor még a legelfogultabb embernek is be kell látnia azt, hogy a gümőkór a ma ismeretes betegségek között a legtöbb áldozatot kivánja emberből és állatból egyformán. Nem minden ok nélkül való tehát a szakemberek hova-tovább gyakrabban felhangzó szava: tegyen már valamit a társadalom maga is ezen a téren és ne érje be a végnélküli tanácskozásokkal, amelyek nyomán legfeljebb papiron marad a jóakarat, de a megvalósulás stádiumába ritkán jut. Mindezek ellenére végzetszerü nemtörődömség tapasztalható éppen azok részéről igen széles vonalon, akiknek érdekkörébe vág a gümőkór kérdése. Abból az alkalomból tehát, hogy a földmivelésügyi kormány megkezdette az állati gümőkór rendszeres irtását, a gazdaközönségnek vélek szolgálatot tenni, midőn a kérdést nemzetgazdasági alapon veszem kissé részletesebb fejtegetés alá.

Hogy a társadalom igen széles rétegében még igen sokan vannak, akik a gümőkór ragályosságában, egyénről egyénre való átvihetőségében a mai napig sem hisznek, azt itt külön nem óhajtom bizonyitani. E téves felfogás érthetőleg mai eredetü s csupán csak az a szomoru, hogy ez a téves felfogás még az intelligensebb osztályból sem volt egészen kiirtható. A népről nem is beszélve, amely a tüdővészt meghülésnek s minden elképzelhető más eredetünek hiszi és vallja. E nézetnek tulajdonitható az, hogy még ott sem védekeznek, ahol nyilvánvalóan tüdővészes ember vagy állat terjeszti maga körül a betegség milliónyi halálthozó csiráit.

De a szakemberek között is még nem régen igen eltérők voltak a nézetek a gümőkór ragályosságára vonatkozólag az embert illetőleg; nem is emlitve az állati gümőkórt.

A nyolczvanas években *Koch* felfedezi a betegség okozóit s ezzel halomra dönti a sok, kathedráról is hirdetett, téves tant. E felfedezést megelőzőleg azonban a franczia iskola néhány kiváló kutatója már kisérletileg is kimutatta azt, hogy pl. a gümőkóros állat szerveiből vett kóros anyaggal az egészséges állat fertőzhető és megbetegithető. Sőt *Chauveau* 1868-ban oda nyilatkozott, hogy „ha az állati gümőkór azonos természetü megbetegedés az emberivel, akkor az állati nyerstermények, minő a tej, hus, vaj stb. fogyasztásánál, különösen nyers állapotban, óriási veszély rejlik az emberre nézve“ s igy azoknak a fogyasztás alól való elvonását indirekte már proklamálja.

Koch felfedezésével a gümőkór kérdése uj megvilágitásba jut. A franczia kutatók felte-

vése nagyon is indokolt volt, amit éppen a legujabb vizsgálatok is kétségtelenné tettek.

Az emlitett felfedezés után azonban *Smith* 1897—98-ban arra a meggyőződésre jön, hogy az emberi és az állati gümőkór okozói egymástól eltérő alakuak. *Koch* nagy tekintélyével szemben ez a felfedezés nem tudott érvényre jutni s már-már feledésbe megy, amidőn *Koch* az 1901-iki londoni nemzetközi gümőkórkongresszuson oda nyilatkozik, hogy *az emberi és az állati gümőkór okozói nemcsak hogy különbözők, hanem az állati gümőkór az emberre nézve nem veszélyes s igy azok a köz- és állategészségügyi intézkedések, amelyek a gümőkóros állatoktól származó terményeknek forgalomba és fogyasztásra való bocsátását korlátozzák, fölöslegesek, nem megokoltak.*

E kijelentés nagy meglepetést idézett az orvosi világban éppen azért, mert maga *Koch* tette, a baczillus felfedezője. Érthetőleg az államkormányok illetékes közegei szintén komolyan vették e kijelentést, mert a statusquo fenntartása, vagy elvetése nagy gazdasági, forgalmi stb. változást jelent. Mielőtt azonban a kérdés felett végérvényesen döntöttek volna, több állam külön bizottságokat szervezett, amelyeknek egyedüli feladatává tették annak eldöntését, hogy valóban azonos-e az állati gümőkór az emberivel s föleg hogy *az állati gümőkór átvihető-e az emberre vagy sem.*

Nemrégen számolt be vizsgálatainak eredményéről az angol bizottság igen terjedelmesen. Hogyha azonban szigoru tárgyilagossággal birálat alá veszszük a vizsgálatnak irásba foglalt és közölt eredményeit s felvetjük megint a kérdést a fentebbi formában, akkor csak az állapitható meg, hogy az emberi tüdővész név alatt ismert megbetegedésnél gyakran mutatható ki az állati gümőkór okozója is és hogy ehhez képest a gümőkóros emberi szervezetben gyakran található oly gümőkóros csira, amely állatba oltva azt halálosan megbetegiti.

Az a kérdés tehát, hogy az állati gümőkór emberre átvihető-e, közvetett uton lett kideritve érthető okokból. Abszolut értelemben ugy volna megoldható, hogy ha magát az embert szabad volna befertőzni. Ennek a lehetősége kisérleti uton azonban majdnem kizártnak tekinthető. Mindazonáltal vannak ily értékü esetek feljegyezve, ahol t. i. husvizsgálattal és husvágással foglalkozó egyének gümőkóros állati anyaggal sebzés utján fertőzték magukat és a helybeli fertőzést később általános fertőzés követte, halálos kimenetellel. Eme bizonyitékokkal szemben az hozható fel, hogy a szóban forgó egyének már a fertőzés előtt is gümőkórosak voltak és a betegség kifejlődése a később bekövetkezett fertőzés nélkül is beállott volna. Ámbár ez a lehetőség fennforog, mindazonáltal felette valószinütlen. Az illetők a befertőzés idejéig a gümőkórnak legcsekélyebb tünetét sem mutatták s mégis a fertőzés után halálosan betegedtek meg. Az, hogy valamennyi esetben éppen a fertőzés után lett volna nyilvánvalóvá a bennök feltételezett lappangó tuberkulózis, legkisebb valószinüséggel sem bir. Másrészt a betegség kórképe igen jellemzően amellett bizonyit, hogy csakis az állati gümőkór okozta fertőzés tekinthető a halálos megbetegedés okának.

Koch kijelentése után igen sokan tették tanulmány tárgyává ezt a felette fontos kérdést: átvihető-e az állati gümőkór az emberre vagy nem? A legujabb vizsgálatok során a tuberkulózis kutatók két nagy táborra oszlottak meg. A közölt vizsgálatokból pedig hova-tovább mind nyomósabb okok kerülnek napfelszinre, hogy *igen is az ember fogékony az állati gümőkór iránt is.* Még pedig igen jelentékeny mértékben. De nyilvánvalóvá vált az is, hogy ehhez képest az embernél az esetek legnagyobb részében nem egy, — mint azt régen hitték és még igen sokan ma is hiszik és vallják, — hanem kettős fertőzés esetei forognak fenn: az emberi és az állati gümőkór baktériumai okozta fertőzés. Bebizonyosodott továbbá az is, hogy az emberi és az állati gümőkór okozói *nem azonosak*, annyira, hogy az emberi gümőkór baktériumaival az állat nem is betegithető meg, de forditva, az állati gümőkór okozója az ember tuberkulózisának igen sokféle formáját okozhatja egymagára is. Igy teszem a csontok, bőr, nyirokmirigyek és savóshártyák gümőkórját majdnem kizárólag csak az állati gümőkór baktériumai okozzák. Mig a tüdők megbetegedésénél többnyire vagy tulnyomólag az emberi tipusu tuberkulózis-baczillus játszsza a főszerepet. De ugyanitt felette gyakran szimbózisban is található a kétféle baktérium. Hogy ha az állati gümőkór baktériumai vannak tulsulyban, akkor rendszerint magas láz kiséri a betegséget s néha néhány hét alatt halálra vezet. Az emberi tipusu baktériumok okozta fertőzésnél láz ritkán van és a betegség lefolyása sokkal lassubb.

Már az elmondottak révén is nyilvánvalóvá válik az a tény, hogy az ember az állati gümőkór baktériumai révén halálosan fertőzhető s hogy az emberi gümőkór melegágya az állati gümőkórban van. Hogy ha tehát az emberi gümőkórt irtani akarjuk, akkor első sorban az állati gümőkórt kell irtani. Mindaddig, amig ezt nem irtjuk, addig szó sem lehet az emberi gümőkór eseteinek csökkentéséről, mert az emberben előforduló gümőkór számos eseteiben az állati gümőkór baktériumai játszszák a főszerepet. Az emberben tenyésztett állati gümőkóros ragály továbbra is megtartja virulenciáját az állatra nézve s igy a virus továbbjutása nemcsak emberre, de állatra is veszélyes lehet.

Már most önkénytelenül is felmerül az a kérdés, mely uton fertőzi magát az ember állati és általában tuberkulózis csirákkal? Ennek a kérdésnek kimeritő módon való tárgyalása ehelyütt nagyon messzire vezetne. Ahelyett érjük be talán azzal a rövid kijelentéssel, hogy *mindenekelőtt az emésztőcsatornán át.* A lélekző szervek utján való fertőzés lehetőségét, mint kizárólagos módot, nagyon sokan hirdetik még mai napig is, anélkül azonban, hogy alapos bizonyitékokkal rendelkeznének: Az ujabb kutatások ezt a tant nagyon megingatták olyannyira, hogy annak ma már csak a valószinüsége maradt fenn s az is kétséges. Annál több bizonyiték hozható fel arra vonatkozólag, hogy az emésztőcsatorna utján történik a legtöbb esetben a fertőzés. Az emésztőcsatornába pedig az élelmiszerek utján jut a ragály. Nyilvánvaló tehát, hogy itt elsősorban a *tej*, a *vaj*, a *sajt* és a *hus játszsza a főszerepet.* Hogy ez mennyire igaz, bizonyitják ama vizsgálatok is, amelyek a csecsemők emésztőcsatornájának vizsgálata révén kerültek napfényre. Ezekből tudjuk pl., hogy az elsődleges béltuberkulózis az esetek 52%-ában is fennforoghat (*Raw*). Hogy a tuberkulózis általában véve emberben mennyire gyakori, bizonyitja az is, hogy száz eset közül 90—95 emberben lehet a tuberkulózist kimutatni, részben gyógyult, részben lappangó, sok esetben pedig aktiv tuberkulózis alakjában! Vagyis, alig van ember, aki ne lett volna többékevésbbé fertőzve.

A tuberkulózis a legritkább esetben öröklött, hanem majdnem mindig szerzett betegség. Hogy miképpen szerzi az ember, azt már láttuk. Ugyanez áll az állatra vonatkozólag is. Hiszen ha az örökölt tuberkulózis volna a betegség terjedésének oka, akkor a *Bang*-féle eljárás hajitófát se érne! Pedig tudjuk, hogy ez uton is, bár lassan, de szép siker érhető el.

És amint a fertőzés az emberben az emésztőcsatorna utján történik, épp ugy van ez az állatoknál is. A gümőkóros állatok ugyanis a tüdőből származó váladékot lenyelik s igy a csirák belejutnak a bélbe s ezen át a külvilágba. A gyomor nedvtartalma, bárminő vegyi összetételü legyen is, a tuberkulózis okozóinak életképességét nem befolyásolja, még kevésbbé a beleké. A baktériumok teljes virulenciájuk megtartása mellett jutnak a bélsárral az állat környezetébe. A bélsárral pedig fertőződik a takarmány s ezzel a betegség lassankint minden irányba terjed.

Az állati testben terjeszkedő baczillusok belejutnak a tőgybe is, innen pedig a tejjel a külvilágba. A legujabb vizsgálatok éppen erre vonatkozólag olyan dolgokat deritettek ki, amelyek a gazdára, a fogyasztóra, a tenyésztőre stb., szóval mindenkire fölötte fontosak. Bebizonyosodott az, hogy a tőgyben akkor is lehetnek életképes gümőkór-okozók, amikor maga a tőgy nem látszik betegnek.

A gümőkór terjedését ezidőszerint tehát két főfaktor biztositja: a tej és az állatok bélsara. A multban figyelmen kivül hagyták ezt a két terjedési módot, aminek káros következményei ma már kifejezhetetlenek számokban.

Tudjuk, hogy egyes gazdaságokban mindenre ügyelnek és mindenre kiterjed a figyelem, de éppen e kettőre nem. És ezek oly fontos tényezők, amelyekkel számolni kell, mert a tuberkulózis baczillusai az őket körülvevő viaszkos burok utján nemcsak az emlitett két terjesztőben, de más termékekben is hónapokig is fertőzőképesek maradnak.

A kellő gonddal nem sterilizált tejtermékek terjesztik számtani haladvány arányában a gümőkórt, pl. *a sertések között.* Nálunk, ahol legutóbbi időkben lázasan szaporitják a tejgazdaságokat és veszik, vásárolják a külföldi tenyészállatokat, gondolt-e már valaki arra, hogy nem elegendő a dezüre-borura való vásárlás és a tejgazdaságoknak gomba módjára szaporitása, hanem körül is kell tekinteni, hogy mit vásárolunk és hogy mesterséges uton nem propagáljuk-e a gümőkórt, amely azután bosszut áll a gondtalanságon. Sajnos, ezen a téren

A tavaszi talajelőkészités legczéliszerübb eszköze a

RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR

mélyjáratszabályozó-emeltyüvel.

Több ezer darab legnagyobb megelégedésre használatban.

MODERN TALAJ- ÉS RÉTMÜVELŐ ESZKÖZÖK.

Hengerek, boronák, porhanyitók elsőrendü kivitelben.

Speczialis eszközök a répa-, kukoricza-müveléshez. Laass-rendszerü többsoros kapáló-gépek.

Bácher egyes és többvasu ekéi

utólérhetetlen qualitásuak; remekül forditanak, tökéletesen porhanyitanak minimális vonóerőszükséglet mellett. Törhetetlen tégelyaczél ekefejek, páncélaczél kormánylemezek. Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

BÁCHER RUDOLF speciális eke- és talajmivelő-eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselő: SZŰCS ZSIGMOND BUDAPEST, VI. ker., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZÁM.

Az „eredeti Melichar"-gyártmányu páros sorszámu

„UNICUM DRILL"

a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe,

Utólérhetetlenül precziz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyü és biztos kormányzás feltünően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendü anyag, bámulatosan egyszerü szerkezet és könnyü kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32,000 drb használatban. Számtalan elsőrendü kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből,

Ujabb speczialitások: **Mütrágyaszórógépek és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.** Különleges répavetőgépek és amerikai rendszerü kukoricza-fészekbevetők (a Hermann-féle müvelésmódhoz).

Chiliszórók a czukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHÁR FERENCZ sorvető- és mütrágyaszóró-gépek gyára.

semmit sem tettünk vagy amit egyes gazdaságokban tettek, az többnyire arra irányult, hogy a tuberkulinnal megállapitott nagy reakciós százalékot elhallgassák.*)

Most, amikor 50—80% gümőkórral küzdenek a „modern" gazdák, nagy feladat a gümőkór kiirtása. Nem mulaszthatom el, hogy a gazdaközönség figyelmét ne tereljem e nagy és kényes ügyre, amelynek rendezésébe, bármennyire kellemetlen is, de bele kell fogni. Mód és alkalom most elég kinálkozik rá.

163. ábra. Palaczkozás a Winters-farmon. (Amerika.)

Az irtás első feltétele, hogy tudjuk, melyik állat beteg. Erre a czélra ezidőszerint legjobbnak bizonyult a tuberkulinojtás. Ujabban állati gümőkór baczillusaiból készült tuberkulint használnak, amely 6—8 óra, néha rövidebb idő alatt is már reakcziót ad. Hogy ha kideritettük azt, hogy hány állat fertőzött — és a tuberkulinozást tanácsos lesz a sertésekre is kiterjeszteni, különösen tejgazdaságokban — meg kell a selejtezés keserves munkáját kezdeni. Itt nincs más mód. Sajnos, az eddigi védojtási eljárások nem váltak be; *Hutyra* kisérletei eléggé meggyőzők e tekintetben. Még kevésbbé sikerült a beteg állatok gyógykezelése. Hogy minők a jövőre nézve a kilátások, arról más alkalommal számolok be. A *Bang*-féle vagy más eljárás, bár czélszerü, csak akkor birna igazi becscsel, hogyha az egész vonalon egyöntetüen követnék. Ettől mi azonban még nagyon messze vagyunk, amikor még a tuberkulinozástól is nagyon fáznak az emberek.*)

Kétségtelen, hogy a legveszedelmesebbek a tőgygümőkóros állatok, mert a fertőző csirák a tej utján is terjedhetnek. E körülményt a földmivelésügyi kormány is tekintetbe vette, amidőn a gümőkórnak állami kártalanitás mellett való rendszeres irtását a legfontosabb feladatok közé sorolta. *Darányi* miniszternek tizéves miniszterkedése alatt számos alkotás keletkezett s nemrégen méltatták is a müködését. De egyetlen egy szó sem esett erről a nagy müről, amelynek alapkövét nemrég rakta le, amelylyel megkezdette a gümőkór rendszeres irtását.

Azonban magának a gazdaközönségnek is segédkeznie kell a nagy munka végrehajtásánozással és a nyomban megkezdett selejtezéssel, amelyet az egész vonalon meg kell kezdeni, *még mielőtt késő lesz*, lassanként uj és egészséges generáczióra lehet szert tenni. *B. L.*

*) A valóságban ma már tetemes számban vannak gazdaságok, melyekben rendszeresen és eredményesen folyik a gümőkór irtása. *Rovatvezető.*

*) Hogy a Bang-féle eljárással valóban igen szép eredmények érhetők el, azt meggyőző módon igazolják a skandináviai államok, ahol annak segitségével a fertőzöttséget tetemesen leszállitották és több száz gazdaságot megtisztitottak a gümőkórtól. *Rv.*

TEJGAZDASÁG.

„Certified" tej előállitása Winters' farmon.

New-York államban törvény szabja meg, hogy milyen tejet lehet *„certified"* vagy *„sanitary"* jelző alatt piaczra szállitani.

Tiszta, tartalmas, hamisitatlan legyen a tej, ezt kivánja meg a törvény elsősorban, hogy a palaczkra, amelyben és a kocsira, melyen a tejet szállitják, fölirhassa a termelő a „certified" jelzőt; szóval ezen czégér alatt árulhassa azt. Emellett megköveteli, hogy valamely elismert orvos-egyesület (recognized medical society) utasitásai szerint kezeljék a tejet és az egyesület azt hitelesitse, illetve igazolja (certify = hitelesiteni).

A törvény és az egyesület szabályai a legmesszebbre kiterjedő tisztaságot kivánják meg a „certified" tej előállitásánál. Az istálló padlója czement, mennyezete vakolt legyen; a falak szegletei homoruak, az állványok vasból legyenek. Bőséges viz, jó szellőztető készülék első kellékek.

A „certified" tej előállitása körül követett minden szabályt magában foglalja azon leirásom, amelyet arról adok, hogy Winters' farmon miképpen bántunk a tejjel kifejésétől kezdve, illetve fejés előtt, valamint közben milyen módon jártunk el; emiatt nem sorolom fel a szabályokat pontok szerint.

Winters' farmon a tehénistálló padlója czement. A tehenek állóhelye, valamint faruk mögött a járóhely nedves fürészporral boritott.

Kivül az istálló falán az ajtó mellett táblára van kifüggesztve azon figyelmeztetés, hogy ragadós betegségben levők ne menjenek a helyiségbe s ha tudja valaki, hogy a fejősök között ilyen egyén van, azt jelentsék az irodán. Bent az istállóban az egészségügyi miniszterium utasitása függ az ajtó mellett a fejésre s a tej kezelésére vonatkozólag.

Naponta kétszer fejnek: reggel 5 órakor, délután szintén 5 órakor. Fejés előtt langyos vizes ruhával lemossák a teheneket ágyékjuktól kezdve, valamint a tőgyet, tejtükröt. Az istálló összes járóhelyét fellocsolják vizzel. Ezt azért teszik, hogy szőr, por ne kerüljön a tejbe. A tehenes gazda alaposan megnézi utánuk a tehenek tőgyét s amelyik nem teljesen tiszta, annak a tehénnek számát kiáltja, ami azt jelzi, hogy valamelyik részén hiba van s ott ujra kell mosni.

Ennek megtörténtével a fejősök megmossák kezüket s fehér vászonnadrágot s kabátot vesznek fel magukra, fejükre ilyen sapkát téve. Vászonruhát mindennap tisztát adnak. Közvetlen a fejés kezdete előtt hozzák be a mosóhelyiségből a fejősajtárokat. Minden fejős egy sajtárral, székkel, üvegpalaczkkal és vászonkendővel ellátva kezdi meg munkáját. Az első

164. ábra. Fehér ruhás fejők a Winters-farmon. (Amerika.)

Magyar nyelven talán *hitelesitettnek* vagy *egészségesnek* fordithatom helyesen az angol jelzőket.

pár tejsugarat a palaczkba fejik, arra való tekintetből, hogy a tőgybimbók csatornájában levő tej baktériumokkal fertőzött. A vászonkendő arra való, hogy minden tehén lefejése után megmossa kezét a fejős és abba törüli meg. Teljesen külön egyén feji más fajta edénybe azokat a teheneket, amelyeknek tőgye valamiképp hibás. Ezt a tejet, valamint az egészséges tehenek tőgyének bimbójából kifejtet nem öntik az eladásra szánt tej közé.

A fejőszék lába vas, alul gummikarikával; az ülőhely bádog, hogy fertőtlenitése könnyebb legyen. A sajtár nyilása félig fedett; a fedett részt tartja maga felé a fejős fejés alatt. Igy a tej nem frecscsen annyira szét.

Mellékelt kép a Winters' farm fejőseit mutatja be azon öltözetben, amelyben fejnek, előttük a fejőszékre tett sajtár. A képről jól megláthatő a szék és sajtár alakja.

Mihelyt kifejnek egy tehenet, a tejet maga a fejős *azonnal* kiviszi az istállóból az azzal egy fedél alatt levő helyiségbe; megméri azt, felirja a falon függő táblára a tehén száma alá a tej mennyiségét s a sajtárból egy tartányba önti a szürőre, ahonnét a *palaczkozó helyiségben* a hütőkészüléken lefolyik a *palaczkozó készülékbe*. Sürü szövetü ruha képezi a szürőkészüléket, melyet többször változtatnak.

A tej tehát csakis addig van az istállóban, mig fejik, szagot nem vehet föl.

A palaczkozó helyiség padlója, valamint fala mintegy $1^1/_2$ méter magasságig czementezett; falának többi része, valamint a mennyezet fából van és olajfestékkel festett. Szintén fehér vászonruhában, sapkában dolgoznak itt.

Mint emlitettem, a tej az istállóval összekötött helyiségben alkalmazott szürőből a palaczkozó helyiségbe folyik, ahol hütőkészülékről csurog a palaczkozó készülékbe. Magának a hütőnek szerkezete ugyanaz, mint hazánkban látható; az egymás fölé forrasztott, czinezett csöveken belül folyik a hideg viz, kivül a tej.

Bádogtartány a palaczkozó készülék, amelynek fenekén 4 kis cső van. Ezeknek elzárója egy emelőkar segélyével oldalról egyszerre, felülről külön-külön fölemelhető, illetve leereszthető. 4 vaslábon áll a tartány, a lábakon kis, bevágott kerekekkel s az egész készülék sinnel ellátott asztalon van. Az asztal minden oldalról peremezett, lapja egy kissé lejt, hogy a palaczkokból véletlenül kiömlő tej az asztal végén levő nyiláson lefolyhasson.

Tizenkét darab palaczk részére czinkezett vasból kis állványok vannak; ezek éppen oly hosszak, hogy az asztal pereme között könnyen tolhatók előre, hátra.

A palaczkozásnál 2 személy dolgozik. Egyik fölteszi a palaczkokkal az állványt az asztalra, mire a másik a tartányból kellőképp megtölti a palaczkokat tejjel. Midőn 2—3 állvány palaczkjai tele vannak tejjel, akkor egyik munkás a palaczkba — közvetlen a tej felszinén — egy kemény, kerek papirlemezt szorit. Ennek alsó lapja tiszta fehér, felső lapjára „Winters' farm, Certified Milk" van nyomtatva. Erre a papirlapra olvasztott paraffint öntenek egészen a palaczk szájának széléig. Olvasztásra petroleumlámpa szolgál, mely erre a czélra van szerkesztve, a láng fölött lálványnyal; erre helyezik a paraffint tartalmazó edényt. Midőn a palaczkba öntött paraffin kezd szilárdulni, akkor bélyegzővel aranyfestékkel rányomják: „Winters' farm, Certified Milk". A palaczk szájára még gummiszalaggal hólyagpapirost szoritanak s 12 darabonkint faládába rakják, felállitva. Jeget raknak lapáttal a palaczkok közé, fölé s a tej készen van a szállitásra, csak a ládákat kell lezárni.

A leirtakhoz tartozik az is, hogy a tehenek állása végén levő vasrácsot, — amely az ürüléket tartalmazó árkot fedi — naponkint acidum boncicum-mal vagy kreolinoldattal fertőtlenitik.

A tej helyes kezelésének kiinduló pontja és alapja pedig az, hogy a palaczkokat, fejősajtárokat, szürőt, szóval mindazon tárgyat, amelylyel a tej érintkezik, igen gondosan megtisztitják és sterilizálják. Egy külön helyiség van erre a czélra, ahol gőz által hajtott kefe forró vizben megmossa a tárgyakat, amelyeket azután hideg vizben leöblitenek. A palaczkokat a már emlitett vasállványokkal egy erre való kocsin erős vasbádogkemenczébe tolják; ugyanide rakják a sajtárokat. A kemenczét gőzzel fölmelegitik annyira, hogy a benne levő tárgyak sterilizáltatnak; az edények használatba vételükig maradnak itt.

Képet csatolok a palaczkozás szemléltetésére, amelyen a használt eszközök jól megláthatók.

Ilyen egyszerü a certified tej előállitása. Költséges berendezést, kezelést nem kiván és mégis itt Amerikában nagyon jól jövedelmező üzlet, mert sokkal jobban fizetik, mint a közönségesen kezelt tejet.

Igaz, hogy ezen tej készitésével egyetlen egy baktérium sem pusztul el a tejben, tehát azt nem mentesiti a baktériumoktól. Azon gondosság azonban, amelylyel a legkisebb dologban is a lehető legnagyobb tisztaságra törekszenek, szinte biztositékot nyujt az iránt, hogy az igy termelt tejben betegséget okozó pathogen baktériumok alig fordulhatnak elő.

Ilyen körültekintő munkával mindenesetre tisztább, egészségesebb tej termelhető, mint felületes pasztőrizálással, mely előnyhöz járul még a kevesebb befektetési költség.

Szafián Lajos.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Teherkocsi 75 métermázsa hasznos teherre.

A „Freibahn-Gesellschaft" Tegelben, Berlin mellett egy érdekes és a mezőgazdaságban is használható teherkocsit hoz legujabban forgalomba. A mellékelt ábrán látható egy ily szénszállitásra készült kéttengelyü teherkocsi, mely 75 métermázsa szénnel van megrakva s melyet két ló képes vontatni, természetesen csak kövezett jó uton. A kocsi könnyü járását biztositják egyrészt a mintegy 1·5 m. magas járókerekek és a szab. golyós csapágyak, melyek a csapsurlódást annyira csökkentik, hogy mint azt kisérletek is bizonyitották, két ló tényleg tudta a fent jelzett terhet továbbitani jó uton.

Mindkét tengelyen egy tehertartó kocsiszekrény van, egyenként 32·5 mázsa hasznos teher számára s igy tulajdonképpen két talyigából látszik a kocsi összetéve. A tengelyek középpontjai nyujtóval vannak összekötve, mely körül a menetirány felé álló első tengely elfordulhat. A nyujtónak a tengelylyel való összekapcsolása oldható ugy, hogy akár az első, akár a hátsó tengely fordulhat el a nyujtó körül. Munkánál mindig a menetirány felé eső első tengely van elforgathatóan a nyujtóhoz kapcsolva.

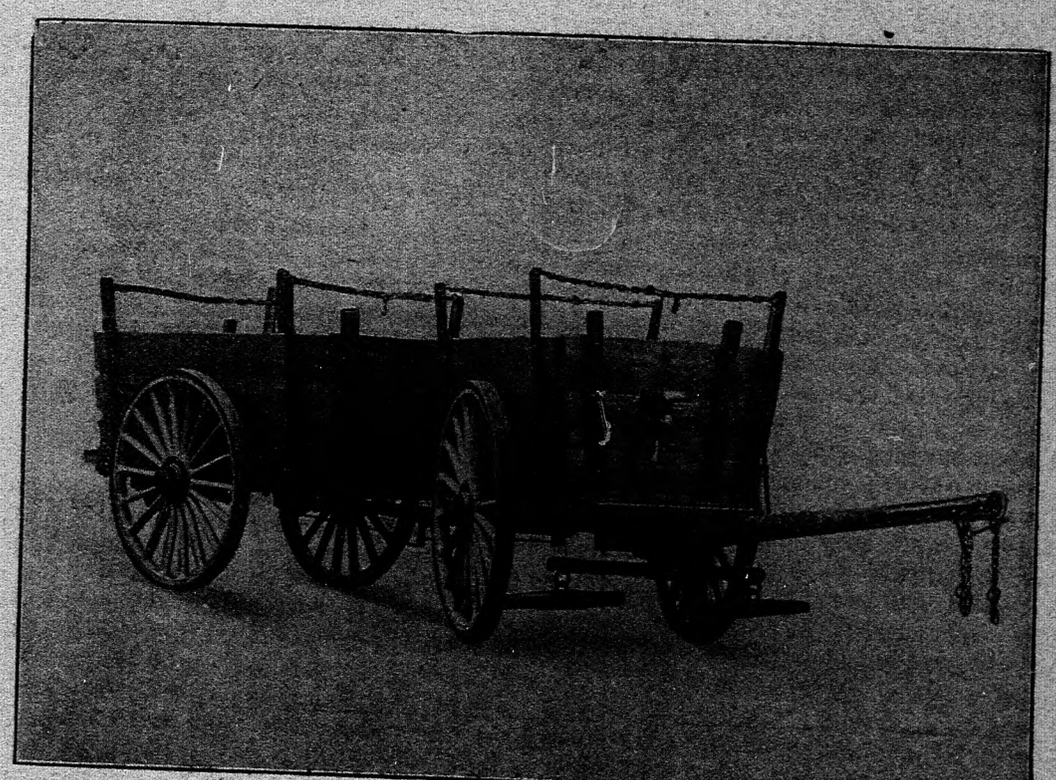

165. ábra. Teherkocsi 75 métermázsa teherre.

Előnye e teherkocsinak még az is, hogy vele

Legujabb vivmány! Ujdonság!

MAGÁNJÁRÓ

„GNOM" petrolin-benzin-lokomobil.

OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72

oly szük helyekre be lehet járni, hol rendes kocsival megfordulni nem lehet s azt onnan hátrafelé ki kell tolni. Ezt azzal érték el, hogy elöször is, mint már emlitve lett, a nyujtó és tengely összekapcsolása könnyen oldható s igy amelyik előbb első, forgó tengely volt, az rögzittetik s helyette a hátsó tengely összekötése lesz megoldva s az mint első tengely szerepelve elfordulhat. Azután pedig a rud számára hátul is van rudtok, ugy, hogy szük helyen nem kell hátra tolni, hanem egyszerüen elől a rudat kiakasztva, azt hátul beillesztik tokjába és ide fogják a lovakat.

Lehetnek egyes gazdaságok, hol e nagy teherbirásu s aránylag könnyü járásu teherkocsi hasznos szolgálatokat tehet. *i. S. P.*

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosutány Tamás dr.

A salétrom-probléma megoldása.

1. A chilisalétrom.

I.

Három évtized óta állandóan emelkedik a salétromszükséglet és a salétromfelhasználás, annyira, hogy az 1904. évben az európai fogyasztás 120,000 tonnát 220 millió márka értékkel tett ki és azóta évről-évre fokozódik.

A salétromnak ezen nagy mennyiségben való alkalmazása alapszik azon kedvező tulajdonságán, hogy nitrogéntartalmu trágyának kiválóan használható, amely czélra az európai behozatalnak $^4/_5$ része és csupán $^1/_5$ része használtatik fel a salétromsavas sónak ipari czélokra való készitésére.

Chilén kivül, amely ország részére a természet biztositott kizárólagos világmonopóliumot, mindezideig sehol sem találtak jelentősebb vagy akár emlitésre méltó salétromtelepeket és nagyon érthető, milyen aggodalmat okozott a mezőgazdáknak az a hir, hogy a chilei salétromtelepek rövidesen ki fognak merülni.

Igaz, hogy trágya gyanánt a kénsavas ammoniák is tekintetbe jön, de a salétromnak e fölött azon előnye van, hogy nitrogéntartalmát a növények *közvetlenül* és rögtön felveszik, felszivják. Rövid idő alatt beálló hatása, főleg növésben visszamaradt növényeknél kizárja, hogy más trágyanemmel pótolható legyen.

A chilei salétrom ára 1895-től 1905-ig hamburgi jegyzések szerint 100 kg.-ként 14·85 márkáról 22·20 márkára, tehát 33%-kal emelkedett és a salétromnak ezen emelkedő irányzata annak megfontolására birta a mezőgazdákat, hogy ilyen körülmények között még egyáltalán jövedelmező-e a salétromtrágyázás. *Wágner* Pál tanár Darmstadt („Stickstoffdüngung und Reingewinn"), *Weitz* dr. („Ist die Düngung mit Chilesalpeter auch bei den jetzigen Salpeterpreisen noch rentabel?") kimutatták, hogy az árak még ma is a gazdaságos és czélszerü trágyázást lehetővé teszik, tekintettel éppen a kitünő hatásaira, illetőleg eredményeire.

Mindazon kisérletek azonban, amelyek arra irányultak, hogy uj lelőhelyek felkutatása által Chilének világmonopóliuma megtöressék, sikertelenek maradtak. Az egyéb amerikai és afrikai salétromleletek nem mutatkoznak jövedelmezőknek. A keletindiai kálisalétromtermelés pedig tulságosan jelentéktelen arra, hogy a chilei salétrom telepek tényleges kimerülése esetében természetes pótlékul számitásba jöhessen, miért is a salétrom-problémának megoldását tudományos téren kisérelték meg.

Amint fentebb emlitettem, a kénsavas ammoniákot is használják trágyázási czélokra; a fogyasztás $^1/_3$ részét teszi ki a chilei salétromnak. Közelfekvőnek látszik tehát, hogy a salétromszükség beálltával magasabb mennyiségben alkalmaztassék trágyázási czélból ammoniák. Közelebbi vizsgálata a kérdésnek nyomban kideriti, hogy ezen pótlék lehetetlen.

Ammoniák a gáz- és kokszgyártásnak melléktermeke és igy a termelésnek mértéke függ a termelt gáz mennyiségétől; egyedül a magasabb ammoniákszükséglet fedezése czéljából sohasem lehet jövedelmező szenet felégetni. A „Deutsche Landwirtschaftliche Presse" 1905. évi február 14-iki számában utal arra, hogy ámbár a Németországban trágyázási czélból felhasznált mennyiségnek az ammoniák csupán $^1/_3$ részét képezi, az ugyanott felhasznált nitrogéntrágyának és hogy ámbár jelentős mennyiségü ammoniákot állit maga Németország elő, a behozatal 1903. évben a 35,000 tonnát tulhaladja, szemben a 3000 tonnára rugó ammoniak kivitellel.

Az ammoniák kizárólagos alkalmazásának azon tény is utját állja, hogy fejtrágya gyanánt sohasem alkalmazható lassu hatásának következtében és mindazon helyeken alkalmatlan és nem gazdaságos, ahol növésben visszamaradt növények gyors megerősödéséről van szó.

A mezőgazdáknak állandóan emelkedő nitrogén-tömegfogyasztása a fentiek szerint tehát ammoniák utján egyáltalán nem pótolható. A szerves nitrogéntartalmu egyéb trágyázási czikkek, mint hus, vér, csontliszt stb. egyáltalán nem jöhetnek tekintetbe.

2. A levegő nitrogénjének kiválasztása.

Tulságos messze vezetne, ha minden találmányt kritikailag meg akarnék vizsgálni, amelyek a levegő nitrogénjének kiválasztásával és értékesitésével foglalkoznak. Ezidőszerint ezen találmányok három csoportba oszthatók.

I. csoport. A levegő nitrogénjének oxigénnel való elégetése a villanyos szikra által salétromossavvá, illetőleg salétromsavvá.

II. csoport. A levegő nitrogénjét karbidtermékekkel kötik meg, különösen olyanokkal, amelyek fémoxidnak és szénnek összeolvasztása alkalmával ugyancsak az elektromos kályhában előállnak.

III. csoport. A nitrogént szénnek, kokszsnak, tőzegnek elégetése által ugy nyerik, mint az első csoport, azonban az elektromos kályha nélkül, a generátorban oly levegőkeverék hozzávezetése által, amelyben tulnyomóan oxigén fordul elő.

Az I. csoporthoz tartozik a Birkeland-Eyde-féle eljárás, amely az elektromosság segitségével jelentős lépéssel vitte előre a levegő nitrogénjének megkötését és értékesithetését.

Norvégiában Notoddenben már létesült egy telep, kilátásba vétetett további jelentős vizierők kiépitése. Arról van szó, hogy 100,000 lóerő 50 millió márka befektetéssel épittessék ki.

Ámbár az évi lóerő költségei igen alacsonyan vétettek fel, mégis Krause tanár (Wien) számitásai (Technische Rundschau 4. Juli 1906.) még mindig 25 korona költséget mutatnak fel évi lóerőnként. Azonban a kihasználás gyakorlatilag csupán 2%-át eredményezi a teoreticze kiszámitottnak, minthogy 3—4000 fok C.-nál előálló nitrogéngázok ezen eljárás szerint ujból szétesnek és ezen uton nem is lehetséges a gázokat sekundär szétválás ellen megóvni.

Még az eljárás javitása és a mostani termelési számnak évenként 25%-kal való emelkedése mellett is egy 30,000 lóerőre berendezett teleppel alig lehetne évente 8—9000 tonna salétromnál többet termelni.

Hogy milyen jelentéktelen még ezen termelés is a tőkének és vizierőnek jelentős alkalmazása mellett, szemben az óriási szükséglettel, azon tény bizonyitja legjobban, hogy 1906. év január 1-től április 30 ig Hamburgban 34,000 tonnával több salétrom szállittatott el, mint amennyit egész 1905. évben a Chiléből való behozatal kitett.

Amint ebből látható, sem egy tökéletes pótlék, sem a salétromnak árcsökkenése ezen eljárástól nem várható és a Birkeland csoport kénytelen is a chilisalétrom mellett jobban fizetett nitrátsókat előállitani, hogy a magas költségeknek valamelyes jövedelmezőségét elérje.

Ami azt a kalciumnitrátot illeti, amelyet ezen eljárás szerint trágyázási czélokból előállitanak (50% salétromsavnak mészre való behatása által, amelyet 450 fokos olvadási pontra hevitenek, bádogczilinderekbe öntenek, amelyben az lassan megkeményedik). Wagner Pál dr. vizsgálatai (Technische Rundschau 16. Nov. 1906.) igazolják, hogy a trágyázási hatása azonos a növényekre, mint a chilisalétromé.

(Vége köv.) *Szirmay Ignácz dr.*

A diószegi kirándulás tanulságai.

II.

A répa talajának megfelelő előkészitésével, trágyázásával és a répa minden tekintetben helyes mivelésével kedvező időjárás esetén is a termés még távolról sincsen biztositva, amennyiben még hátra van egy igen fontos munka s ez a répa állati ellenségei elleni védekezés amelyre, mint láttuk, Diószegen igen nagy sulyt helyeznek.

A czukorrépának két hatalmas állati ellensége van és ez a földi bolha és a répabarkó (Cleonus punctiventris Germ), amelyek közül utóbbi a hatalmasabb.

A bolhák ellen Diószegen a bolhafogólapokkal védekeznek, mely készülék egy-két öl hosszu léczből áll, melyre 40—50 cm. széles vászon hegyes szög alatt van erősitve. Ezt a vásznat bekenik kátránynyal és 2 gyerek megfogva a lécz két végét, a répa palánták fölé tartja azt és végigmegy a répatáblán. A bolhák a felettük elvonuló rezsutos irányban fekvő kátrányos vászonra ugrálnak és ottragadva elpusztulnak. Nagyobb melegekben a kátrányozást munkaközben, kint a földön, többször meg kell ujitani.

A bolha foga alól csak kinő a répa, t. i., ha az már fejlettebb, a bolha nem bir vele, nem tudja elpusztitani, de már a répabarkó sokkal nagyobb ellenség, mert akkor is képes a répát, ha nem is kipusztitani, de legalább megtizedelni, amikor már majdnem beárnyékolta magát. Ezen ellenség ellen nagy körültekintéssel és kitartással járó módon kell védekezni.

Diószegen e tekintetben, igen helyesen, a következőképp járnak el:

Mindenekelőtt kikutatják, hogy a répabarkó hol fog áttelelni s e czélból őszszel a kiszedett répatáblán, valamint azon a táblán, ahova tavaszszal a répa kerül, katasztrális holdankint egy negyed ölnyi területen próbaásásokat végeznek, leásnak az altalajig, gondosan kiszedik a barkókat, melyek már téli pihenésre hajtották fejüket, elpusztitják őket, közben pedig feljegyzik számukat, elhelyeződésüket a talajban s igy rendszeres statisztikát vezetnek arról, hogy a mult évi répatáblán és a jövő évin hány barkó megjelenésére van kilátás. Ez a statisztika igen hasznos, mert a védekezés szüksége

Szivattyuk és Mérlegek
különleges gyár
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

s mérve felől eleve tájékoztat. Kora tavaszszal azután azonnal kitisztítják és kitatarozzák a mult évi répatáblát körülövező répabogárfogó árkokat és ugyanolyanokat huznak a répával bevetendő uj tábla körül. Ezek az árkok 20 cm. mélyek és 25—30 cm. szélesek, mindkét faluk merőleges, tiszta metszfelülettel, talpukban pedig egymástól a szükséghez képest 10—20 ölnyi távolságra sima falu, mázos agyaggyüjtőedények vannak sülyesztve, melyek a bogár szedését lényegesen megkönnyitik és tökéletesitik, amennyiben vándorlásaikban az árokba hullott bogarak nagy része az árok fenekén végigsétálva, belehullnak a gyüjtőedényekbe, ahonnan kézzel könnyen kiszedhetők és megsemmisithetők. Az árkok mentén állandóan a bogárjárási idényhez képest kellő felügyelet alatt több vagy kevesebb napszámos gyerek járkál és ezeknek nincs más dolguk, mint a répabarkókat összeszedni és elpusztitani. Ezek a bogárfogó árkok kiváló szolgálatot teljesitenek mindaddig, mig a répabarkó csak járkál, de repülni még nem tud. Ebben az időben nagy mértékben akadályozzák meg a répabarkókat abban, hogy áttelelési helyükről az uj répavetés felé vonulhassanak.

A bogárfogó árkokat már márczius hó első napjaiban készitik, mert a próbaásatások statisztikájából tudják, hogy a talaj felszinéhez közelfekvő részekben mily mennyiségben voltak telelő répabarkók találhatók s ennek következtében azt is tudják, hogy már kora tavaszszal, márczius közepétől kezdve, honann indul meg a répabarkók vándorlása. Ilyen alapon különösen ily irányban figyelik a répabarkók mozgolódását és a déli órákban különösen gondos őrizet alá veszik a bogárfogó árkokat és igyekeznek az összes belehulló répabarkókat elpusztitani. A répa tehát még el sincs vetve, amikor már felmerül a szüksége annak, hogy jelentkező ellenségeik elpusztittassanak.

Amikor azután annyi már a répabarkó, hogy szedése kifizetődik, legelőször a mult évi répatáblán elkezdik annak szedetését, amit azért kezdenek korán, mert ilyenkor aránylag még igen kevés a répabarkó, tehát a szedés kevesebb erővel is sikeres. Ezenkivül a répabarkó ilyenkor még gyenge, nem tud repülni, tehát könnyü szedni. Végül pedig rendkivül előnyös a korai szedés azért, mert ezzel a répabarkó nősténveit olyan időben pusztitják el, amikor még azok teljesen kifejlődve nincsenek, nem volt idejük arra, hogy tojásaikat lerakják, tehát velük együtt jövendőbeli ivadékaik is elpusztittatnak.

Amint időközben az uj répatáblán a czukorrépa kikelt, az immár védőárkokkal körülhatárolt táblán szintén elkezdik a répabarkók szedését, árokban, táblán egyaránt és a legnagyobb kitartással nagy erővel az első két héten át teljes enerzsiával végzik ezt azért, hogy a répának ezalatt kettő-három pár levél fejlesztésére legyen ideje. Ez a legkritikusabb időszak. Ezentul a répa már erősebb és igy a falánk barkó már nem tudja oly gyorsan tönkre tenni, miért is Diószegen a szedőgyermek létszámának redukálásával ugyan, de mégis a szedés folytatásával kapcsolatban, mely majdnem május végéig tart fogatos permetezők segélyével 5%-os klarbálium-oldattal permetezik a czukorrépát. A permetezést többször ismetlik s ezzel elpusztitják azokat a rébabarkókat, melyek a levelek között helyeződnek el és a szedőgyerekek által észre nem vétettek.

Ezen védekezés, melyet a czukorrépa állati ellenségei ellen folytatnak, kiegésziti a répa termelés technikáját és lényegesen hozzájárul ahhoz, hogy Diószegen nincs egyetlen kelésü, foltos, elpusztitott répa, hanem minden tábla olyan kinézésü, hogy ennél szebb tökéletesebb czukorrépa már nem is képzelhető. Ha meggondoljuk, hogy a répabarkószedés, permetezés és egyáltalában a czukorrépa összes állati ellenségei elleni védekezés Diószegen, ahol évek hosszu sora óta csinálják, ma már csak 6—7 koronába kerül katasztrális holdanként, igazán bajos megérteni, hogy ugyan mért nem csinálják azt az ország minden répatermesztő gazdaságában hasonló eréllyel és kitartással.

A diószegi czukorrépa termesztéséről még csak azt emlitem fel, hogy a répaszedését répakiemelő gépekkel végzik, melyekkel nagyon megvannak elégedve és különösen dicsérnek egy franczia gyártmányt, melyet tavaly óta használnak és jövőre nagyobb számban fognak beszerezni. Érthető, hogy a répa kiszedőgépek Diószegen jól beválnak, hiszen ott, amint azt láttuk, a talaj annyira át van müvelve, hogy őszszel a czukorrépa, mely ilyen talajban szépen testesedhetik aránylag könnyen kiszedhető.

A kirándulásban résztvett gazdák a czukorrépa okszerü termesztésén és müvelésén kivül még a diószegi uradalom nagy arányu szarvasmarha hizlalásával is megismerkedtek. Évente hatezer darab ökröt hizlalnak a diószegi uradalomban, ahol az alkalmas anyagot külön ehhez értő tisztviselők vásárolják, a fiatalabb generációból pedig külön u. n. Mastadjunktok, a hizó istállóban beosztott irnokok ügyelnek fel a takarmányozásra és a hizlalás egész menetére. Ezeknek egyéb dolguk nincsen. A hizlalás céljából vásárolt ökröket megérkezésük után megmázsálják és klasszifikálják. Az I. II. osztályba kerülnek a 410 kg. beállitási sullyal biró ökrök, melyek közül az első osztályba a finomabb, hizékonyabbaknak igérkezők soroltatnak. A 400 kg. beállitási sulyyal biró gyenge ökrök a III-ik osztályba soroltatnak. Ha a beállitási suly az I. és II. osztálynál a 410 kilogrammot a III-ik osztályba pedig a 400 kgrammot meghaladja, akkor darát és olajpogácsát egy héttel előbb kapnak, mint ahogyan alábbi takarmányozási előirányzatban fel van tüntetve. Egyébiránt a takarmány adatok fokozatos emelése ugy történik, mint az alábbiakból is látható. (Lásd az alanti táblázatot.)

A felsorolt takarmányokon kivül a hizóökrök répaszeletet és szecskát ad libitum kapnak. Mivel azonban ezek daczára az elfogyasztásra kerülő répaszelet és szecska mennyiséget hetenként egyszer mégis megmérik, évek átlaga után kitünt, hogy a hizó ökrök a savanyitott szeletből 60 kgrammot, édes szeletből 70—72 kilogrammot, szecskából pedig 4—5 kilogrammot fogyasztanak fejenként és naponként.

Diószegen nem hizlalják ki a szó szoros értelmében teljesen a hizóökröket, hanem üzleti szempontból, amint a hizóökrök már lényegesen nagyobb mértékben minőségre, mint mennyiségre gyarapodnak, a hizlalást befejezik. Hogy a beállitandó anyagnak minőség szerinti csoportositása mily gyakorlati értékkel bir, legjobban abból látszik, hogy az első klasszisu ökrök 17 hét alatt, a másodosztályuak 19 hét alatt, a harmadosztályuak pedig 21 hét alatt készülnek el.

A hizóökrök takarmányának elkészitésére Diószegen kiváló gondot forditanak s nagyon ügyelnek arra, hogy a szeletek elkeverése a takarmányban tökéletes legyen, a szecska egész rövidre legyen vágva és szelet sehol csomóban ne legyen. Közvetlen az etetés előtt a vályukat

Takarmányozási előirányzat.

Hetek száma	I. osztály					II. osztály					III. osztály					Jegyzet
	Melassze	Olajpogácsa	Mosléh	Árpadara		Melassze	Olajpogácsa	Mosléh	Árpadara		Melassze	Olajpogácsa	Mosléh	Árpadara		
				II.	I.				II.	I.				II.	I.	
1	1	1/2				1	1/2				1	1/2				A harmadik hettől kezdve a hizóökrök naponta egyszer az esti, etetés után fejenként 2 kg. szálas takarmányt kapnak.
2	1	1/2				1	1/2				1	1/2				
3	1	1/2				1	1/2				1	1/2				
4	1	1/2	3/8			1	1/2				1	1/2				
5	1	1/2	1/2	1/8		1	1/2				1	1/2				
6	1/2	1/2	1/2	3/8	1/4	1	1/2	3/8			1	1/2				
7		1/2	1/2	5/8	1/2	1	1/2	1/2	1/8		1	1/2				
8		1/2	1/2	1 1/4	1/2	1/2	1/2	1/2	3/8	1/4	1	1/2	3/8			
9		1/2	1/2	1 1/4	1/2		1/2	1/2	5/8	1/2	1	1/2	1/2	1/8		
10		1/2	1/2	1 1/2	3/4		1/2	1/4	1 1/4	1/2	1/2	1/2	1/2	3/8	1/4	
11		1/2	1/2	1 1/2	3/4		1/2	1/2	1 1/4	3/4		1/2	1/2	5/8	1/2	
12		1/2	1/2	1 1/2	1 1/4		1/2	1/2	1 1/2	3/4		1/2	1/2	1 1/4	1/2	
13		1/2	1/2	1 1/2	1 3/4		1/2	1/2	1 1/2	1 1/4		1/2	1/2	1 1/4	1/2	
14		1/2	1/2	1 1/2	2		1/2	1/2	1 1/2	1 3/4		1/2	1/2	1 1/2	3/4	
15		1/2	1/2	1/2	3		1/2	1/2	1 1/2	2		1/2	1/2	1 1/2	3/4	
16		1/2	1/2		3 1/2		1/2	1/2	1 1/2	3		1/2	1/2	1 1/2	1 1/4	
17		1/2	1/2		4		1/2	1/2	1/2	3 1/2		2/2	1/2	1 1/2	1 3/4	
18							1/2	1/2		4		1/2	1/2	1 1/2	2	
19							1/2	1/2				1/2	1/2	1/2	3	
20												1/2	1/2		3 1/2	
21												1/2	1/2		4	
22																
23																
24																

gondosan kitisztogatják, ezután pedig a takarmányt kicsiny adagokban ugyan, de gyorsan és folyton addig nyujtják az állatoknak, mig az itatásra nem kerül a sor. A III—IV-ik takarmányadag után az istállóban megitatják az ökröket, ezután ismét egy-egy adag takarmányt kapnak. Az etetési időszak pontosan, óra betartásához van kötve, a legnagyobb csendben folyik le és egyáltalában nagyon ügyelnek arra, hogy hizó ökrök istállójában a legnagyobb csend legyen és azok nyugalmukban ne zavartassanak.

A tanulmányut alkalmával megtudtuk még azt is, hogy a diószegi uradalomban az összes gabonát részben marokrakó, részben kévekötő aratógépekkel aratják s ugy az ezzel járó kézimunkát, valamint a cséplést napszámosokkal végeztetik. Tehát ugyszólván minden gazdasági munkát a gazdára olyannyira fontos gépekkel végeztetnek és a kézierőt csak a gépek kiszolgálására és ezenkivül csak akkor és oly mértékben veszik igénybe, ha erre elkerülhetetlenül szükség van.

Közleményemet azon reményben fejezem be, hogyha ezen kiválóan tanulságos kirándulásban résztvett gazdák azt elolvassák, emlékezetükben jobban megrögzittetik annak legnagyobb része, amit Diószegen láttunk és ami felett bizony igen gyakran egész őszintén csodálkoztunk. Kuffner báró ur gazdálkodási rendszerével szép példát statuált és mi egész gazdasági életünk fejlődése érdekében őszintén kivánjuk, hogy sok követője akadjon.

Krolopp Hugó.

Egyről-másról.

(Terméseredményeink. — A gabonapiacz helyzete. — Sörárpakivitelünk védelme. — Tarlózás a törvényhozás mezejéről. — Elintézett kormányjavaslatok. — Végrehajtási novella és birtokrendezési-javaslat. — Mezőgazdasági munkások balesetbiztositása. — Bankkartell.)

Szombaton kerül nyilvánosságra a földmivelésügyi miniszterium tudósitóinak jelentései nyomán összeállitott julius elsei termésbecslés, amelyet talán egy esztendőben sem várt oly türelmetlenül az érdekeltség, mint az idén. E türelmetlenség oka abban a bizonytalanságban rejlik, amelyet a legellentétesebb híresztelések keltettek és amely híresztelések következtében az idei terméseredményeink felől a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik. Hogy e tájekozatlanságban némi támaszt nyujtsunk arra nézve, hogy junius közepe óta a mezőgazdaság helyzete mennyiben változott s ha változott, az a juniusi termésbecslésben feltüntetett eredmény javára vagy rovására történt e, a földmivelésügyi miniszterium juliusi termésbecslését megelőzőleg a rendelkezésünkre álló apparátus felhasználásával nagyjából vázolni óhajtottuk a tényleges mezőgazdasági helyzetet, amely szerint a legutóbbi miniszteriumi termésbecslés óta, habár helyenkint javult is a mezőgazdaság helyzete, nagy általánosságban a terméseredmények mennyiségileg nem javultak. Ezzel szemben sokan vannak, akik a helyzetet más szemüvegen át nézik és azt tartják, hogy a helyzet junius közepe óta lényegesen javult, sőt az optimizmus legvégső határáig mennek és negyven millió métermázsa körüli buzatermésben hajlandók idei terméseredményünket megállapitani. Tudósitóink, akik nem a vasuti kocsi ablakából szemlélve a helyzetet, hanem tényleges tapasztalatok alapján küldték be jelentéseiket, valószinüleg nem tévedtek, midőn jelentéseikben, illetőleg azok összegezésében nem konstatálhatták a mezőgazdasági helyzet javulását.

*

A budapesti tőzsde f. hó első napjával irányt változtatott, a hanyatlásnak indult gabonaárak hirtelen fordulattal ismét javulásnak indultak. Amily rohamosan történt az árhanyatlás, oly rohamos most a javulás és éppen ezen rohamos fejlődés miatt félő, hogy nem lesz tartós, mivel eddig is tapasztalhattuk már azt, hogy a rohamos fejlődés — történjék ez akár felfelé, akár lefelé — mindig reakcióval jár. Junius 21-én az októberi buza 23·24 korona volt, 27-én 21·92 kor., 30-án pedig már csak 21·14, tehát kilencz nap alatt 2·10 koronával hanyatlott az októberi buza. A junius 30-iki 21·14 koronás októberi buza julius elsején hirtelen feljavult 21·70 koronára, 2-án pedig már 22·34 koronán zárult, vagyis két nap alatt 1·20 koronát javult. A készáru buza jun. 21-től julius elsejéig 1·45 koronát esett, elsejétől pedig 50 fillérrel javult. A hirtelen irányváltoztatás oka egyrészt az üzlet technikájában rejlik, másrészt pedig abban, hogy a külföldi piaczokon szilárdabb irányzat fejlődött, továbbá a nem éppen kedvező terméskilátásokban, amelyekről az utóbbi napokban az egyes államokból hirek érkeztek. Oroszország több kormányzóságában rosszabbodott a helyzet, Románia nem számithat jó termésre, Amerikában is változott a helyzet az utóbbi időben a gabonatermés rovására, ezért keletkezett az amerikai piaczokon az utóbbi napok szilárdabb irányzata. Ausztria, amely az idén különösen érdekel bennünket, állitólag elég jó termésnek néz elébe, csakhogy aratásig, amely később veszi ott kezdetét, mint nálunk, még változhat a mai helyzet. Mindezt tekintetbe véve a hausse kifejlődése nem indokolatlan különösen akkor, ha a fogyasztás sem lesz a vételekben tartózkodó.

*

Többször megemlékeztünk már azon visszaélésekről, amelyek a magyar sörárpa rovására az orosz és balkánállamokbeli árpának németországi bevitele alkalmával annak vámkezelése körül felmerülnek és amely visszaélések lehetségessé tették azt, hogy a balkánállambeli és orosz sörárpa ügyes keverés folytán a takarmányárpára érvényes 1·30 márkás vámtétel mellett kerülhet Németországba. E visszaélés nemcsak bennünket sujt érzékenyen, mivel a drágább, 4 márkás vámtétellel illetett sörárpánk kénytelen a kisebb vámtétel mellett piaczra került orosz és balkán sörárpával felvenni a versenyt, hanem a német gazdákat is, mivel az olcsó vámtétellel nagymennyiségü sörárpa kerül piaczra, amely a német sörárpa árát erősen befolyásolja. A németbirodalmi gyülésen is szóba került tavaszszal a külföldi sörárpa behozatalánál tapasztalt vámkezelési szabálytalanság és a német czentrumpárt kivánságára ezen szabálytalanságok orvoslását illetékes helyről meg is igérték. A magyar és német gazdák mellett az osztrák termelők is — mint szintén érdekelt felek — állást foglaltak a sörárpa vámkezelésénél tapasztalt szabálytalanságok ellen és az osztrák „Zentralstelle" utján emlékiratot nyujtottak be az osztrák földmivelésügyi miniszterhez, kérve a bajok orvoslását. E három oldalról történő mozgolódásnak végre meglett az az eredménye, hogy legközelebb Bécsben értekezlet ül össze, amelyen mindhárom állam kiküldöttjei fogják megállapitani azokat a módokat és eszközöket, amelyekkel a vámkezelés körüli szabálytalanságok megakadályozhatók. Sörárpakivitelünk biztositása érdekében a legerélyesebb ellenőrzést kell követelnünk a németországi határvámokon, mert bármily módon is iparkodik a Bécsben összeülő értekezlet e szabálytalanságokat megszüntetni, az csak ugy lesz tényleg megszüntethető, ha nemcsak papiroson birjuk biztositékát annak, hogy többé ily kedvezés számba menő vámkijátszást a német kormány nem fog megengedni, hanem a valóságban is a legszigorubb ellenőrzés alá veszi a bevitelre kerülő árpát és mindennemü kisérletet, amely vámkijátszásra irányul, a legszigorubb megtorlásban is részesiti.

*

Bezárulnak egy-két nap mulva hosszabb nyári szünetre a parlament kapui, de addig is siet a Ház jó gazda módjára behordani egy hosszu ülésszaknak még künn heverő termését. Ha végigtekintünk az utóbbi hónapok parlamenti aratásán, el kell ismernünk, hogy nem csekély munkát végzett a kormány és törvényhozás két háza, amidőn most aránylag rövid időn belül a multak számos mulasztását igyekeztek jóvátenni és sok nagyjelentőségü, érdemes alkotással gyarapitották Corpus Jurisunkat. De reméljük, hogy nem csupán ezt, hanem nemzetünk jövő fejlődését, az egész gazdasági életünket is, amelyek a közelmult számos törvényalkotását oly epedve várták, mint a kiszikkadt föld a jótékony, áldó, termékenyitő esőt. A hasznos és szükséges munka még korántsem ért véget, csak szünetel egyelőre s mire nyári pihenő után ujból összeül a parlament, várjuk folytatását s a még függőben maradt, de a megvalósitásra már teljesen előkészitett javaslatoknak törvényerőre emelését.

A magunk részéről különösen a birtokpolitikai javaslatokat, a hortobirtokot, a tőzsdereformot és a mezőgazdasági érdekképviseletről szóló javaslatot óhajtjuk az őszi munkaprogrammban látni, amelyekhez csak ugy, mint más, a mezőgazdaság érdekeit érintő javaslatokhoz, még lesz alkalma gazdatársadalmunknak a parlamenti tárgyalások megkezdése előtt érdemlegesen hozzászólani.

*

Aránylag elég simán jutott keresztül a parlamenti retortán a szeszadójavaslat, azonban még mindig bizonytalan, sikerül-e az osztrák kormánynak a birodalmi gyülésben támadt nehézségeket eloszlatnia és a maga javaslatát még a nyári szünet előtt megszavaztatnia. Ha nem, ugy a Lajtán innen is, tul is csak provizórikus intézkedések lépnek szeptember 1-én életbe, amire nézve Wekerle Sándor dr. a magyar törvényben már gondoskodott is a szükséges intézkedések felvételéről. Minthogy az államtitkár a felemelt szeszadó hozadékára feltétlenül reá van utalva és valamennyi lehetséges adóemelés között éppen a szeszadó fokozásának van ugy erkölcsi, mint adópolitikai szempontból legtöbb jogosultsága: jobb volna, ha a szeszadótörvény már a folyó év őszén egész terjedelmében életbeléphetne és nem bonyolitaná az átmenetet ideiglenes provizórium. E tekintetben azonban sajnos, az osztrák parlament szocziáldemokratáinak és keresztényszocziálistáinak kezében van a döntés, akik e helyzetet sietnek is az osztrák kormánnyal szemben lehetőleg kiaknázni.

*

Mire e soraink megjelennek, talán már a végrehajtási novella részleteivel is végzett a Ház, igazán humánus és nagy szocziális jelentőségü

Olcsó árak!

GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, aczél- és fém-alkatrészek, gőzekedronykötelek.

Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek.

SZILÁGYI ÉS DISKANT

Kazánkovácsmunkák, uj tüzszekrények.

Malomberendezések!

Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.

Pontos kiszolgálás!

alkotással gazdagitva jogrendünket. A végrehajtási novellát azonban szükségképpen ki kell, hogy egészitse a házhelymentesitési törvény, amely nélkül a kisbirtok fundus instruktusának védelme teljesen eredménytelen törekvés maradna.

Nagy sulyt helyezünk az igazságügyminiszternek a birtokrendezésről szóló javaslatára is, amely ugyancsak a kisembernek a szipolyozó uzsora egy más alakja ellen való megvédelmezését czélozza és voltaképpen az erdélyrészi birtokrendészeti törvény intézkedéseinek a királyhágón inneni viszonyokhoz való alkalmazása.

A birtokrendezési javaslat egy valóban nemzeti jelentőségü, a kis exisztencziák megvédésére irányuló akczionak fontos részlete, amely főképpen a tagositással üzött visszaéléseknek kivánja elejét venni mindenütt, ahol a belterjes gazdálkodás előfeltételei hiányozván, a tagositások erőszakolása több kárt, mint hasznot tenne. Az erdő- és legelőközösségek fenntartása ott, ahol ezt a nép szegénysége, a gazdasági kultura elmaradottsága és a mostoha természeti viszonyok — legalább egyelőre — szükségesnek mutatják, éppen olyan jelentős intézkedése a javaslatnak, mint a közlegelő kötelező kihasitásának előirása a nyomásos gazdálkodásról a belterjes magángazdálkodásra való átmenet megkönnyitése czéljából. Reméljük, hogy az uj törvénynek szigoru végrehajtása véglegesen kiirtja azokat a bizonyos erdőpanamákat, amelyek ujra meg ujra felbukkannak és nyilvánvaló, de megfelelő törvényes intézkedés hiányában meg nem gátolható visszaélésekkel sokszor egész vidékeket tettek tönkre, ezer meg ezer kisembert juttattak koldusbotra.

*

Hosszas és figyelmünket minden tekintetben megérdemlő tárgyalás folyt mostanában a földmivelésügyi és kereskedelemügyi miniszteriumok között az országos munkásbiztositó intézet érdekében, amelynek deficzitjét — ugylátszik — a gazdával akarnák megfizettetni. Azt tervezik ugyanis, hogy minden cséplőgép vállalkozója vagy tulajdonosa tartozzék a gép mellett akkordban vagy időbérért dolgozó munkásait az állami munkásbiztositó intézetnél biztositani üzemi baleset ellen. Ez igen veszedelmes preczedens volna, mert ily módon — analógia utján — minden mezei munkás, aki arató-, vető, szecskavágó-, kaszáló- stb. gép mellett dolgozik, ad hoc ipari munkássá alakulna át s a gépeket szükségképpen fokozatos mértékben alkalmazó mezőgazdaság szépen egy kalap alá kerülne az iparral, amelynél pedig a baleseti koczkázat — természetszerüleg — jóval nagyobb, mint a gazdaságban. Helyesnek és humánusnak tartjuk, hogy a gépmunkából eredhető balesetek ellen a mezőgazdasági munkás is biztosittassék, de visszás dolog volna e biztositást a koczkázatosabb ipari munkával közös intézménybe erőltetni. Biztositsuk baleset ellen a mezei munkásságot is, de külön intézményben és a viszonyoknak megfelelőleg módositott feltételekkel, ezen intézet vezetésére pedig a gazdának és mezei munkásnak megfelelő befolyás biztositandó. Legalkalmasabb volna a biztositás kérdését a mezőgazdasági cseléd- és munkássegélypénztár keretében megoldani, amire a földmivelésügyi kormány bizonyára találhatna módot.

*

Alighogy az elmult sulyos pénz- és hitelválságot kihevertük s gazdasági életünkben friss vérkeringés kezd megindulni, máris olyan terv merült fel hazai pénzintézeteink körében, amely nyilt támadás a hitelkereső közönséggel, tehát velem és veled, gazdával, kereskedővel és iparossal szemben s amelynek nyilvánvaló czélja a kölcsönpénz megdrágitása. A bankok tervezett karteljét értjük, amelyet az osztrák intézetekkel együtt akarnak pénzintézeteink nyélbeütni, ami más szóval annyit jelent, hogy az osztrák és a magyar intézetek kölcsönösen nem rontják egymás üzleteit, hanem egyesült erővel a szegény adósok bőrére vetik magukat. A betéti kamatlábat persze lehetőleg leszoritják e kartellszerződésben, aminek különben még talán üdvös eredménye is lesz, hogy t. i. a közönség inkább járadékba fekteti majd pénzét takarékbetét helyett, ami mi — járadékpiaczunknak a külföldtől való függetlenitése erdekében — minden alkalommal ajánlunk és sürgetünk. Viszont azonban a kölcsöntőke kamatját lehetőleg felcsigázzák majd a kartellbe lépett bankok s ez a verseny kizárása folytán könnyen fog is nekik sikerülni. Itt látjuk a kartellterv legnagyobb veszedelmét, mert ez az amugy is félénk és erőtlen vállalkozásnak korlátlan kiuzsorázására ad lehetőséget s a magyar vállalkozási nyereségnek a kartell feneketlen pénzeszsákjába való vándorlását jelenti. Minden gazdasági hitelforrásnak egy szervezet monopóliumává való tétele és a szabad verseny kizárása az egészséges gazdasági vérkeringés alákötését jelenti. Elvi ellenségei vagyunk minden kartellnek, de ez a tervezett vagy talán már meg is született bankkartell egyike a legveszedelmesebbeknek, amely ellen nemcsak hogy erélyesen tiltakozunk, de a kormányt is felhivjuk, hogy minden tekintélyének latbavetésével szálljon szembe e gazdasági életünk egészére felette veszedelmes és káros, éppen csak a nagybankok önző, kapitalista érdekeit és osztalékpolitikáját szolgáló modern moloch-hal.

A stuttgarti kiállitásról.

(*Sz.*) Nagy ünnepélyességgel nyilt meg csütörtökön, junius 25-én délben a német gazdasági egyesület XXII. vándorkiállitása Stuttgart mellett, Cannstadt város neckárparti területén. A bemutató körönd udvari páholyában történt a megnyitás, melyre ezrével sereglettek össze a német gazdák, a stuttgartiak és sok idegen.

Mi, magyarok, már kora reggel megjelentünk a kiállitás területén, hogy előzetes szemlét tartsunk s jól is tettük, mert a déli órákban keményen tüzött a nap, árnyéknak pedig hire sincs azon a kopár sikon, melyet évről-évre el szokott a Neckár önteni.

Bizony ez a terület se nem szép, se nem jó s 4 km. távolra esik a várostól; de hát a stuttgartiak nem voltak hajlandók alkalmasabb területet adni s ezt a szükségbelit sem ők adták, hanem Cannstadt. Morgott is miatta a jó öreg Wölbling és előre kiszámitotta a deficzitet. Szerencse, hogy a legutóbbi két kiállitás, a berlini és düsseldorfi tiszta jövedelemmel zárult s lesz miből a stuttgartira ráfizetni.

— Öcsémuram el se is jöjjön a stuttgarti kiállitásra — mondotta a boldogult — mert csak mérgelődni fog velem együtt. Nehéz gyerekek azok a svábok. Pénzt azokból nem lehet kivasalni. Kiállitó az csak lesz, de közönség az nem lesz.

Nagyon igaza volt a bölcs öregnek. De azért én nem fogadtam szót neki. Elmentem a stuttgarti kiállitásra. Ő otthon maradt a Berlin melletti Schönebergben, a szép virágos, lombos temetőben, ahová májusban vittük ki a felesége mellé.

Különös véletlen, hogy egy tuczat ismerős, aki az öreg Wölbling temetésén volt együtt, összekerül Stuttgartban a Marquardt szálló előcsarnokában s együtt indul utnak Cannstadt felé.

— Milyen furcsa lesz, hogy az öreget nem fogjuk odakünn találni! — szólalt meg a porosz földmivelésügyi miniszter. Senki sem füzte tovább a szót. Mindannyian együtt éreztünk és elnémult a társaság. De azután a szép idő vidámabb hangulatot váltott ki a lelkekből s mire a kiállitás területére értünk, fölbuzdult bennünk a szakszerüség.

Konstatáltuk, hogy a rendelkezésre állott terület jobbik felét a Bauausstellung foglalta el s a Neckár-kavics akármilyen lapos is, igen kellemetlen földanyag; de meg kellett dicsérnünk a kiállitás kapujat, mely eléggé mutatós; sajnos, annál kevésbbé csinosak a jobbra-balra szétnyuló deszkabódék és a keritès. Még ebben a tekintetben tanulni kell a svédektől.

Csin és izlés még mindig kevés. A kiállitásnak nincs sétánya, nincs főtere s megint tulsok a gép. A gépek rengeteg területet foglalnak el és pedig a terület javarészét, ugy, hogy a legérdekesebb pavillonok s az istállók nagyon távol esnek egymástól és a bejárattól. Többet kell járni a látogatónak, mint amennyi jól esik s akinek nincs vastagtalpu lábbelije, az ugyan fájlalhatja a talpát az öregszemü kavicson.

De hát a kavics még csak hagyján. Nagyobb baj az, hogy tegnap eső esett s helyenként annyira sárosak az utak, hogy csizma nélkül el sem lehet jutni mindenüvé. Itt-ott padlókat fektettek a pocsétákon át; de több a sár, mint a padló s akik az udvari páholyba voltak hivatalosak, kénytelenek voltak egyik-másik pavillon megtekintéséről lemondani.

Bennünket főleg az állatkiállitások érdekeltek s mindenekelőtt a weili királyi ménes lovait vettük szemügyre. A német fejedelmek közül a württembergi király az egyetlen, aki sokat tart a lovaira. A weili ménes arabs telivérei közül jól esett két Bajraktár-unokát látni. Paripát egy arabs félvért s három angol félvért állitott ki a király. A württembergi köztenyésztésben az anglonormann faj dominál; azonkivül holsteini és hannoveri lovakat találtunk. Hidegvérü lovaik közt a belga-rajnavidékié a főszerep. Ebből a fajtából Baden 39 sajátnevelésü lovat állitott ki, a rajnai tartomány 68-at, Sachsen tartomány 8-at, a hesseni nagyherczegség 11-et, Bajorország és Elszász-Lothringen nem állitottak ki; ellenben találtunk oldenburgi és mecklenburgi lovakat szép számmal. A katonaság remondákat, szolgálati s tüzérlovakat állitott ki; a méntelep csupa angol-normann Faust-ivadékot.

Szarvasmarhát közel 700-at láttunk, köztük 88 lápföldit és 8 shorthornit; a többi mind hegyvidéki, persze legtöbb Württembergből, világos-barna nagy fajta. Baden és Bajorország jól vannak képviselve. A porosz tartományok lápföldi szarvasmarhát állitottak ki; shorthornival a bajor Pfalz szerepel. Sok szép állatot láttunk. A juhok közt a német birkáé az elsőség, kevesebb az angol husjuh és legkevesebb a merinó. Sertés kevesebb van, mint volt az előző kiállitásokon s legkevesebb a délnémet. Az, amit kiállitottak, legnagyobbrész az Elbevidéki tartományokból való. A bajor sertéstenyésztés alig van képviselve. Kecske sincs annyi, amennyinek kellene lennie; de Bajorország és Baden kecsketenyésztői távol maradtak; csupán Hessen és Thüringen versenyeznek

A legerősebb konkurrenciának is ki kell térni
az 1908. évi uj modellü Perfekt Separatoraink elől.
Egydarabból sajtolt Perfekt tejszállitó-kannák.
Teljes tejgazdasági berendezések. Tessék árjegyzéket kérni.
BURMEISTER ÉS WAIN
gép- és hajógyár részv.-társaság
Budapest, V., Kálmán-utcza 3. sz.

Württemberggel. A baromfi- és házinyulosztály elég gazdag s a halászati kiállitás is impozáns, mert 231 akvárium van benne, de legény legyen a tyukszemmentes talpán, aki végigjárja a hosszu sátort, mely macskafejnyi Neckárkavicscsal van meghordva.

Rendkivül érdekes a magtermesztők kiállitása, a gyümölcskiállitás és a tejgazdasági pavillon. A mütrágyagyárak itt is óriási reklámot csapnak s általában sok az ismerős tárgy, melyhez évről-évre van a vándorkiállitásokon szerencsénk.

Hanem azért akad uj és nagyszabásu tárlat is, például a földmivelésügyi miniszteriumot helyettesitő württembergi Centralstelle dus kiállitása. Sajnos, a jó *Ow* bárót, akivel a társasutazó magyar gazdák olyan jól megbarátkoztak tavaly Hohenheimban, nem üdvözölhettük a kiállitáson. A kegyelmes ur beteg; de ott volt az államtitkára: *Krais*, aki sörrel és belegtes Brödchenekkel traktálta tavaly a vacsorára éhes és borra szomjuhozó kuruczokat a stuttgarti Stadtparkban. Szerencsére nem vette észre, hogyan káromkodott bajusz alatt egynémelyikünk, kora hajnal óta koplaló. A hohenheimi főiskola szeretetreméltó direktora kalauzol bennünket a maga osztályában s ugy láttuk, Württemberg nagyon kitett magáért, összes állami intézeteit bemutatta.

Hétezer gépet állitottak ki. Sok a jóból. Bizony nem győztük végignézni még a délután folyamán sem. Kevesebb több lett volna. Ismert gépek husz-harmincz példánya nem kiállitás, hanem vásár. De másrészt meg igazat kell adnunk Schultze dr. urnak, a Wölbling utódának, hogy ki fizesse a térdijakat, ha nem a gépgyáros? Elvégre a költségeket be kell szerezni valahogyan s ennek fejében meg lehet bocsájtani a kiállitás szépséghibáját.

Hát hiszen, ha ez az egy szépséghiba volna, az még hagyján volna; de feltünt, hogy a látogató közönségre és a jóizlésre még mindig kevés a gond.

Talán ez az oka, hogy aránylag kevés a fizető látogató. Szakszerüséget tetszetős dolgokkal is lehet füszerezni s a gazdákon kivül a nagyközönségre is lehet vonzerőt gyakorolni, mint a svéd mezőgazdasági kiállitások példája mutatja. *Bendix* ebben utólérhetetlen. Mindent a látogató közönség szempontjából néz és intéz s mindent ugy rendez, hogy szemre is csinos legyen.

Nekünk feltünt, hogy az egész kiállitási területen nincs egy szál virág, pedig Stuttgart tele van virággal és szinte különös, hogy a szép királynő és a két királyi herczegnő még csak bokrétát sem kaptak.

Fél tizenkettőkor már összegyültek a hivatalosak az udvari páholy előcsarnokában s egymás után robogott a szebbnél-szebb udvari fogat a nagytribün bejárata elé. Eljött a württembergi királyi ház minden tagja s megjelent végül a királyi pár is. A király jó württembergi alak, piros és kövér; a királynő egy zöldszemü, szépséges szép asszony, igazán szemrevaló. Maria Immakulata Raineria főherczegasszony, Robert herczeg neje csupa báj és kedvesség. De térjünk a dologra. Ime, a német gazdasági egyesület elnöke, *Albrecht* württembergi trónörökös már olvassa a megnyitó beszédet, elparentálván a tavaly elhunyt Eyth udvari tanácsost, a német gazdasági egyesület nagyérdemü alapitóját. Utána *Pischel* württembergi belügyminiszter beszél s beszámol a mezőgazdaság érdekében kifejtett állami tevékenységről. A harmadik szónok, *Gausz* stuttgarti főpolgármester, a német gazdasági egyesületet élteti. Erre valaki felszólal programmon kivül a közönség köréből s ujabb hochot inditványoz a gazdasági egyesületre, melynek elnöke *Freyer* mond végül lendületes szép beszédet, megemlékezvén arról, akinek az egyesület felvirágozását köszönheti, a nemrég elhunyt Wölbling Bertholdról.

Végül Freyer ur hochot inditványozott Stuttgart városára s ezzel az ünnepély első része véget ért. Következtek az elővezetések; de a programm nem volt gazdag. Lovakat mutattak be s ezek közül is csupán a királyi paripákat, az állami méneket, katonai szolgálati lovakat, remondákat s a tüzérlovakat az obligát egy-egy ágyuval. Nem bővitették a délutáni előadás programmját sem, mely bizony üres tribünök előtt folyt le.

De ne vágjunk elébe az eseményeknek. A királyi pár gyalog indult a kiállitás megtekintésére. Mi magyarok nem követhettük s igy nem tudjuk, hogyan repült át a sáron a szép királyasszony. Annyi bizonyos, hogy Maria Immakulata Raineria nem próbálkozott meg ezzel a feladattal, hanem ott maradt az udvari páholyban s megvárta, mig ő felségeik visszatérnek.

Mi azután az üres vendéglőket nézegettük s végre is beutaztunk ebédelni Stuttgart városába. Délutántól estig megint a kiállitást jártuk, de bizony nem sokadmagunkkal. A stuttgarti közönség délután feléje sem nézett a kiállitásnak. Három márka belépődijat nem fizet a takarékos sváb polgár. Alkonyat felé teljesebbé vált a csöndélet, üresen tátongtak a sörös sátorok, melyekben kétszeres-háromszoros áron mérték az árpalevet s néptelenül ásitottak a disztelen utak, melyekről fölszivta a sarat a kánikulai forróság. Az utak már járhatók voltak, de nem volt, aki járjon rajtuk s ez bizony hiba. A gazdasági egyesület főembereit este mind odabenn találtuk Stuttgartban, a Marquardt-szálló éttermében.

— Hát ez talán még sem járja! Hát nincs a kiállitási területen jóravaló vendéglő? — kérdeztem egyikét azoknak, akik a primipilusok közé tartoznak.

— Bizony igaza van. Odakünn kellett volna maradnunk. De véletlenül mindenki bejött. Az a baj, hogy nincs aki rendezkedjék, mindenkinek folyik az orra-vére.

Csakugyan olyan is volt a hangulat. A két öregre gondolt mindenki, akiket a kiállitás ünnepélyes megnyitása alkalmával elparentáltak az elnökök. Mi tagadás, ugy éreztük magunkat, mintha gyászünnepélyről, temetésről jöttünk volna. Mióta Wölbling nincs, senki sem igazgat. Ennek a társaságnak az a kis öreg volt a lelke s még nem tudtak hozzászokni a gondolathoz, hogy az már vissza nem tér soha többé.

Pedig az a kis öreg előrelátó bölcs ember volt, mert számolt a lehetőséggel, hogy neki mennie kell a jó hitveséhez s gondolt arra, hogy ne érezzék a hiánnyát. Mikor Arnim-Crieven, az elnök kénytelen volt Podbielski Viktor örökébe ülni, Wölbling előkeresett egy Rittergutsbesitzert, akit addig névleg sem ismertünk s nyomban megválasztatta velünk elnökké. Biztosra vette mindenki, hogy nincs az elnökségre alkalmasabb annál, akit Wölbling ajánl. Már a düsseldorfi kiállitáson meg is győződtünk róla, hogy Freyer, ez az egyszerü gazdaember csakugyan legméltóbb utódja Arnimnak.

Ami az ügyvivői tisztet illeti, már évek óta ugy intézte az öreg, hogy Schultze dr. volt a mindenes, Wölbling meg csak nézte s adta a fölösleges kerékkötőt. Nem hiszem, hogy csalatkozott volna az embereiben s annál inkább reménylem, hogy beválik az ő bölcs előrelátása, minél inkább szembetünő, mennyire keservesen nélkülözik s milyen mélységes a gyász, melyet a német gazdasági egyesület vezetői a szivökben rejtegetnek. Ezek soha sem lesznek hütelenek a régi jó irányhoz s minél kevésbbé sikerül nekik az idei kiállitásuk, annál buzgóbban csinálják majd a jövő évit.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1447
Aszály Erdélyben	1447
A diószegi kirándulás tanulságai	1454
Egyről-másról	1456
A stuttgarti kiállitásról	1457
Állattenyésztés.	
Néhány észrevétel az „Egy szó a magyar parlagi parlagi szarvasmarhafajta érdekében" czimü czikkre	1448
Trágyázástan.	
Az őszi rozs trágyázása	1448
Állategészségügy.	
Gümőkórirtás	1450
Tejgazdaság.	
„Certified" tej előállitása Winters' farmon	1452
Gazdasági gépészet.	
Teherkocsi 75 métermázsa hasznos teherre	1453
Gazdasági vegytan.	
A salétrom-probléma megoldása	1454
Vegyesek	1458
Személyi hir. — Tőzsdereform a főrendiház előtt. — Az OMGE. tanulmányi kirándulása és az angol sajtó. — Az Alföldi Földmivelők Gazdasági Egyesülete. — A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület. — A Felsőmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete. — Méhészek gyülése. — A szőlő állása. — Arató munkások. — Országos kertészeti-, gyümölcs- és vetőmag kiállitás Szegeden. — Helyreigazitás. — A komlótermesztés Angolországban. — Szarvasmarha- és lójutalomdijazások Pestvármegyében. — Gazdasági dátumok	1460
Kereskedelem, tőzsde	1461

Személyi hir. *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszter több heti tartózkodásra Marienbadba utazott.

Tőzsdereform a főrendiház előtt. Lapunk zárta előtt értesülünk róla, hogy a főrendiház mai ülésén élénk vita keletkezett Zselénszki Róbert gróf felszólalása nyomán, aki ez alkalommal okolta meg a főrendiház legutóbbi ülésén előterjesztett határozati javaslatát és tőzsdetörvénytervezetét. Afölött kellett döntenie a főrendiháznak, hogy a Zselénszki-féle javaslatot elfogadja-e tárgyalásra, igen vagy nem. A szavazásnál 24-én Zselénszki gróf javaslata mellett voltak s ugyanannyian ellene, ugy,

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.
KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.
MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST

hogy Dessewffy Aurél gróf elnöknek kellett döntenie. — Wekerle Sándor dr. miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségének teljes tudatában van és azt még e tél folyamán teljesiteni is fogja, amire nézve konkrét igéretet is tesz. Arra kérte azonban a főrendiházat, hogy ne kösse meg előzetesen a kormány kezét a javaslat részleteire nézve, mert hiszen azokhoz módjukban lesz az illetékes tényezőknek annak idején hozzászólani. A miniszterelnök felvilágositásai és kötelező igéretnek tekinthető biztositása után a főrendiház Wekerle kérése értelmében döntött. Az érdekes vitára s kivált Zselénski gróf beszédjére lapunk jövő számában még visszatérünk, addig pedig csak annyit kivánunk leszegezni, hogy a tőzsdereform sürgős megvalósitására vonatkozó kötelezettség teljesitését nem szününk meg a kormánytól minden alkalommal a legerélyesebben követelni.

Az OMGE. tanulmányi kirándulása és az angol sajtó. Jóleső örömmel veszünk róla tudomást, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendezte angolországi tanulmányuttal az angol sajtó, közte annak több nagytekintélyü organuma is, a legmelegebb rokonszenv hangján és eléggé sürün foglalkozik. Ami bizony nem kicsinylendő jelentőségü dolog olyan boldog és hatalmas országban, ahol nem pár száz emberből áll az „idegenforgalom" s ahol egy ötven főnyi külföldi társaság megjelenése éppen nem olyan szenzáczió, mint nálunk idehaza. Az előttünk fekvő angol lapokból látjuk, hogy angol földet járó honfitársaink pompásan sikerült tanulmányi kirándulásának hosszabbrövidebb czikkeket szentelnek, a tanulmányut egyes fázisairól aránylag bő tudósitásban emlékeznek meg a *Daily Mail*, *Morning Post*, *Daily Telegraph*, *Morning Advertiser* és *World* czimü londoni lapok, valamint a *Birmingham Daily Post*, *Essex Telegraph* és *Newcastle Chronicle*, rövid hireket pedig csaknem valamennyi nagyobb londoni és glasgowi hirlap közölt a tanulmányutról. E sajtónyilatkozatok mind azt tanusitják, amit különben a lapunk hasábjain megjelent tudósitások is igazolnak, hogy az OMGE. kiránduló társasága az angol gazdatársak részéről a legelőzékenyebb fogadtatásban s a legszivélyesebb vendégszeretetben részesül mindenütt s hogy az angol közvélemény e látogatásnak, amely az angol gazdák régebbi magyarországi kirándulásának viszonzása, holmi magánkiránduláson messze tulmenő jelentőséget tulajdonit és künnjáró gazdatársainkban az egész magyar mezőgazdaság képviselőit ünnepli. Ez örvendetes siker érdemében egyaránt osztozik az angol királyi gazdasági egyesület, valamint az OMGE. kiránduló társaságának agilis vezetősége.

Az Alföldi Földmivelők Gazdasági Egyesülete *Reök* Iván orsz. képviselő elnöklete alatt tegnap Szegeden ülést tartott s azon *Becsey* Károly dr. orsz. képviselő inditványára az egylet igazgatójává *Bodor* Antal dr.-t választották meg. Elhatározták, hogy *Darányi* Ignácz dr. földmivelésügyi miniszter védnöksége alatt s a társegyesületek bevonásával f. évi szeptember 20-tól október 5-ig Szegeden országos kertészeti, gyümölcs- és vetőmagkiállitást rendeznek s annak igazgatójává *Bodor* Antal dr.-t választották meg. A védnökök és elnökök felkérése s a bizottságok megalakitása közelebbről fog megtörténni. A gyülés végül kimondta, hogy az alföldi gazdasági szervezetekkel való közös müködés érdekében, a társegyesületek meghallgatása után *szövetséggé alakul át* s az alföldi gazdasági szervezetek vezetőit összel e tárgyban értekezletre hivják össze.

A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi junius hó 21-én tartotta II. rendes igazgató-választmányi ülését Tornalján a tagok élénk érdeklődése mellett. *Fodor* Jenő titkár beszámolt az egyesület legutóbbi müködéséről, mely szerint Sajólénártfalván az egyesület *tejszövetkezetet* alakitott, mely május hóban kezdte meg müködését. Serke, Sajólénártfalva és Sajókirályi községekben *állatbiztositó* társaságot szervezett. Ezen községekben az összes szarvasmarhaállomány be van biztositva elhullás és kényszervágás ellen. Az utóbbi időben 72 drb bonyhádi tejfajta tehenet osztott ki az egyesület tagjai között. A vármegyében ezen tehenek beszerzése iránt fokozottan nyilvánul meg a gazdák érdeklődése, ugy hogy az egyesület még az év folyamán mintegy 50,000 korona értékü tehenet fog beszerezni. Husz községben rendeztetett *gazdasági előadás* és két községben háziipari tanfolyam. Kisgazdák között 4000 drb gyümölcsoltványt osztott ki 10 filléres kedvezményes árban. Szuhafő községnél a földmivelésügyi miniszter támogatása mellett 40 k. hold terület begyepesitésénél járt közre s a község részére 1100 korona segélyt eszközölt ki. Putnokon lópatkolási tanfolyamot rendezett. A titkári jelentés tudomásul vétele után elhatározta a választmány, hogy Rimaszombatban és Pelsőczön állatdijazást tart. A földmivelésügyi miniszter leirata alapján elhatározta, hogy a megyéhez átir védőojtások rendszeres keresztülvitelére alkotandó szabályrendelet kidolgozása iránt és elfogadta a választmány a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének a jégkárbiztositás országos szervezése tárgyában hozott határozati javaslatát.

A „Felsőmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete". Junius hó 24-én tartotta a Felsőmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete alakuló közgyülését Forró-Encs abaujtornamegyei községben. Abauj-Torna és a határos vármegyék községeinek földmivelő gazdái jöttek össze és harminczhét nagyobb felvidéki község gazdáinak egybegyült képviselői a közgyülésen, melynek *Czeglédy* Endre mérnök volt az előadója, egyhangulag kimondták a megalakulást, elfogadták az alapszabálytervezetet, melyet kormányhatósági jóváhagyás végett felterjesztenek. Az egyesület a „Nyugatmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesületé"-nek mintájára szervezkedik. A közgyülés már most egyhangulag kifejezést adott annak, hogy *Andrássy* Gyula és *Andrássy* Dénes, valamint *Hadik* János grófokat fogják felkérni védnökökül, illetve diszelnökül. Továbbá jelölte egyhangulag *Czeglédy* Endre kassai mérnököt igazgató-elnökül; *Hubay* Kálmán ev. ref. lelkészt, *Homonay* Ferencz encsi és *Ignácz* Ferencz felsődobszai birtokosokat alelnökökül. Az egyesület czélja a mezőgazdaság, az állattenyésztés fejlesztése különös tekintettel a felvidéki kisgazdákra, továbbá az állatok és terményeknek kellő értékesitése, a terményárak megvédése, a hitelviszonyok általános javitása.

Méhészek gyülése. Tudvalevőleg a magyar méz külföldön nagyon keresett czikk s méhészeink még sincsenek abban a helyzetben, hogy a külföld ez irányu keresletét kielégiteni képesek lennének, aminek oka mindenekelőtt méhészeinknek laza összeköttetése érdekköreikbe eső osztrák és német társaikkal. Közös érdekek kielégitésére lesz tehát alkalmas *Wiener-Neustadtban* ez év augusztus hó 8—12-én megtartandó nagy nemzetközi méhészgyülés, melyet magunk részéről is a czél érdekében valónak tartunk s a magyar méhészeket ez uton is felszólitjuk, hogy a gyülésen minél nagyobb számban vegyenek részt. A vándorgyüléssel kapcsolatban szakkiállitás is lesz; üzleti érdekeink megkivánják tehát, hogy méhészeink hamisitatlan kitünő minőségü termelvényekkel és eszközökkel jelenjenek meg azon. A *Zichy* Aladár gróf vezetése alatt müködő *Országos Magyar Méhészeti Egyesület* előadóiként *Bálint* Sándor dr. tud. egy. m. tanár és *Ivankovich* Béla kir. szőlészeti és borászati felügyelő fognak szerepelni. A kiállitók jutalmazására az egyesület számos disztárgyat, a földmivelésügyi és kereskedelemügyi miniszterek nagyobb számu állami érmeket ajánlottak fel. A gyülés és kiállitás alkalmából kedvezményes vasuti jegyek lesznek érvényben.

A szőlők állása. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségéhez ujabban a következő jelentések érkeztek be:

Pécs. Eddig a szőlőtőkék fejlődése minden tekintetben kielégitő és bő termésre van kilátás s ha az időjárás továbbra is kedvező marad, kitünő minőség várható. A borüzlet teljesen szünetel.

Moór. A szőlők kedvező viszonyok között virágoztak el. A szüreti kilátások ezideig igen jók, de azért nagy szükség volna langyos esőre. A permetezés nagyban folyik. A munkabérek meglehetősen magasak. Borkészlet nagy mennyiségben áll készletben.

Vácz. Az szőlők a összes hegyeken kitünően fejlődnek, a virágzás igen kedvező lefolyásu volt. Eddig semmiféle betegség nem észlelhető, kivéve egyes helyeket, ahol moly lép fel, melyet azonban csakhamar lekénporoznak. Peronospora egyáltalában nincs. A munkáshiány daczára a munkálatokat idejében végzik el.

Aratómunkások. A földmivelésügyi miniszterium munkásközvetitési osztályába igen sok aratási munkát kereső munkás jelentkezett. Békéscsabán ötszáz, Mezőkövesden 500, Kisujszálláson 300, Karczagon 90, Gyulavarsándon, Siklóson és Nagypéren 160, Csurogon 240 és Torontál megye Szentpéter községében 118, Moklin, Szentkereszt ur, Beodra, Bocsár, Józseffalván 50—50 pár, Kulán 67 pár arató munkás van, akik *bárhová elmennek aratni*. A földmivelésügyi m. kir. miniszterium munkásügyi osztálya az érdeklődőknek akár telefonon, akár tavirati vagy levélbeli megkeresésre készséggel nyujt felvilágositást.

Országos kertészeti, gyümölcs- és vetőmagkiállitás Szegeden. Az Alföldi Földmivelők Gazdasági Egyesülete Reök Iván orsz. képviselő elnöklésével kedden ülést tartott. Becsey Károly dr. inditványára az ülésen elhatározták, hogy Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter véd-

Uj termésü
BIBORHEREMAGOT
CSOMÓS EBIRT
BALTACZIMMAGOT
NYÁRI REPCZÉT
FEHÉR HERÉT
ŐSZI ÁRPÁT
„ BÜKKÖNYT
„ BORSÓT
:: :: :: :: :: :: ::
vesz
a legmagasabb
napi áron
Haldek
magnagykereskedése
József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállitója,
Budapest, V., Bálvány-utcza 6.

nöksége alatt s a társegyesületek bevonásával folyó évi szeptember 20-tól október 5-ig Szegeden országos kertészeti, gyümölcs- és vetőmagkiállitást rendeznek.

Helyreigazitás. A „*Köztelek*“ f. hó 24-én megjelent 49. számában „*Reflexiók*“ közleményben iráshiba csuszott be, amennyiben a hizók nem „naponkint“, hanem *hetenkint* 1·3—1·4 kg. sulyszaporodást mutatnak 100 kg. élősuly után.

A komlótermesztés Angolországban. A komló fejlődésére kedvező meleg időjárás következtében a terméskilátások jók. Komlóárak alacsonyak s tekintettel még a tetemes szállitási költségekre, Angolország nem tekinthető ez idő szerint a komlóra nézve kedvező piacznak. A komlóval ezidén beültetett területet mintegy 45,000 acresre becsülik.

Terményszállitások a hadsereg részére. A magyar királyi honvédség részére 1908. évi szeptember 1-től 1909. évi augusztus 31-ig szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük.

Katonai átvevő állomások	Nyilvános ajánlati versenytárgyalás julius	Termékek: Zab	Széna	Alomszalma	Ágyszalma	Tüzifa	Kőszén
Pozsony	20-án	1050	680	420	270	1600	300
Tóváros	8-án	120	100	60	75	200	36
Nyitra	14-én	—	370	230	210	720	600
Léva	9-én	120	100	60	75	250	—
Trencsén	20-án	—	310	185	210	630	—
Rózsahegy	10-én	120	100	60	75	250	—
Vácz	6-án	—	2480	1530	75	360	—
Érsekujvár	2-án	—	2360	1470	60	190	—
Beszterczebánya	22-én	—	190	110	110	330	—
Balassagyarmat	16-án	110	90	55	70	220	—
Jolsva	3-án	110	90	55	70	220	—

Szállitási módozatok s az összes feltételekre nézve részletes felvilágositást nyujt a pozsonyi IV. honvédkerület hadbiztossága.

Szavasmarha- és lójutalomdijazások Pestvármegyében. *Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye Gazdasági Egyesülete* a magy. kir. földmivelésügyi miniszter s a vármegye törvényhatósága támogatásával, folyó év junius hó 28-án Gödöllőn szarvasmarhadijazást rendezett. A vidék gazdaközönsége szép számu és igen jó minőségü tenyészállattal vett részt a dijazáson. Kiosztatott 21 dijban 600 korona. Folyó év 29-én Péter-Pál napján Kalocsán rendezett az egyesület szarvasmarha- és lójutalomdijazást, szépszámu gazdaközönség jelenlétében. A magy. kir. földmivelésügyi minisztert *Málnássy* Ferencz állattenyésztésügyi felügyelő képviselte. A gazdasági egyesület képviseletében *Hauer* Béla lótenyészbizottmányi alelnök, *Serfőző* Géza titkár és *Póka* Józsefs. titkár jelentek meg. A dijazásra elővezettek 115 darab lovat s 75 darab szarvasmarhát. A szarvasmarháknál 22 dijban 550 korona, a lovaknál 23 dijban 560 korona dij osztatott ki összesen. A kalocsai érseki uradalom csoportos kiállitásban kiváló szép magyarfajta szarvasmarhatenyészanyagot mutatott be, melyért diszoklevelet nyert. A dijazás biráló-bizottságát *Városi* Gyula kalocsai érsek látta vendégül. A bizottság tagjai délután az érseki uradalom belső gazdaságait tekintették meg *Macskovics* Ferencz pápai prelátus érseki jószágigazgató és *Rosztóczi* Ferencz főintéző kalauzolása mellett.

Dinnye- és őszibaraczk-kiállitás. A földmivelésügyi miniszter rendeletére aug. 18-tól 24-ig a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet helyiségeiben dijazással egybekötött dinnye- és őszibaraczk-kiállitást rendeznek. A kiállitáson részt vehet minden magyar dinnye- és baracktermesztő; résztvesznek továbbá az állami szakiskolák és telepek is. Bejelentéseket f. évi aug. hónap 5-éig egyszerü levélben a kertészeti tanintézet igazgatósága fogad el s ott nyerhető bővebb fölvilágositás is.

A halászati társulatok köréből. A Hármas-Körös halásztelki, türtövi és halásztelki türkői és harcsazugi holtárokon halászattal biró tulajdonosok halászati társulattá alakultak. Elnök lett Ádám Sándor dr., igazgató Györgyő Dániel. A borsod-tiszai halászati tarsulat most tartotta meg közgyülést Deák Gyula elnöklete alatt. A társulat köszönettel adózott a miniszternek, amiért fogas süllő ikrákat és tenyészpontyokat kapott. A társulat két halászati őrt alkalmazott, akiket jelentése szerint gyakorta felmerült annak szüksége, hogy az orvhalászokat megbüntetés végett följelentsék. A társulat kimondotta, hogy kiméletlenül üldözni fogja az orvhalászást.

Gazdasági dátumok. Méhészeti tanfolyam lelkészek számára junius 14—27-ig és julius 5—18-ig néptanitók részére.

3 havi tanfolyam házinyultenyésztésre a Mezőgazdák Szövetkezetének házinyultenyésztő telepén Budapest, Mester-utcza 68. sz.

A m. kir. állami méntelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése a következő napokon fog megtartatni, u. m.:

Debreczenben	julius	15-én
Szatmárnémetiben	„	16-án
Turiaremetén	„	18-án
Eperjesen	„	19-én
Nagykőrösön	„	20-án
Rimaszombaton	„	21-én
Kiskundorozsmán	„	21-én
Jászberényben	„	23-án
Baján	„	23-án
Székesfehérvárott	„	25-én
Verseczen	„	25-én
Komáromban	„	27-én
Békés-Csabán	„	27-én
Nyitrán	„	30-án
Deésen	augusztus	1-én
Sepsiszentgyörgyön	„	3-án
Palinban	„	3-án
Nagyatádon	„	4-én
Homoródon	„	4-én

A méntelepeknél a jelzett napokon kiselejtezett, tenyésztésre még használható mének mindjárt a helyszinén el fognak adatni.

Julius 20-tól aug. 14-ig. Négyhetes mezőgazdasági szaktanfolyam néptanitók, illetve gazdasági szaktanitónők részére az algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, csákovári, csikszeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földmivesiskolákban.

Augusztus 8—12. Méhészeti vándorgyülés Bécsujhelyen.

Augusztus első felében gazdasági gépkiállitás Szatmáron.

Augusztus 18—24-ig. Dinnye és őszi baraczk kiállitás a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet helyiségeiben.

Szeptember 6., 7., 8. Gyöngyösi mezőgazdasági és ipari kiállitás.

Szeptember 20. október 5-ig. Országos kertészeti gyümölcs és vetőmag kiállitás *Szegeden*.

Eléggé ismeretes mily nehéz anyagi áldozatot kiván tőlünk azon szerencsétlenség, hogy házunkban a házigomba (merulius lacrimans) fellépését észleljük. Ha pedig ezen élősdi első nyomait minden rendelkezésünkre álló eszközzel kiirtani nem törekedünk, bizonyos, hogy ezen kártékony gomba csakhamar az egész épületet befertőzi, az összes faalkatrészeket teljesen tönkreteszi. Ennek elejét veendő, minden egyes beépitendő épületfát, ajtó- és ablaktokot, padlódeszkát stb. beépités előtt megfelelően kellene impregnálni. Igaz ugyan, hogy az eddig ezen czélra rendelkezésre álló szerek nem nyujtottak megfelelő és megbizható védekezést vagy kellemetlen hatással is jártak, pl. kellemetlen szaguk folytán lakosztályokban, istállókban, raktári helyiségekben használhatók nem voltak. Igen tisztelt olvasóink bizonyára köszönettel fogják venni, ha figyelmüket felhivjuk a Mikrosolra, mely a jól ismert Lutz Ede és társa budapesti czég gyártmánya. Mikrosol nemcsak, hogy évek óta a házigomba kiirtására kitünő szernek bizonyult, hanem kisérleti állomások által alávetett alapos és szigoru vizsgálat alapján mint egyedüli ellenszer a legmelegebben lesz ajánlva. Mikrosol azonkivül, hogy kitünő óvszernek, illetve védszernek bizonyult, ott is kitünően bevált, hol a házigomba már fellépett és ennek továbterjedését meg kellett gátolni. Tisztelt olvasóink szives figyelmét Lutz Ede és társa, budapesti czég mellékelt Mikrosol-prospektusára, de különösen az abban foglalt *magyaróvári m. kir. növényélet- és kórtani állomás* nyilatkozatára is felhivjuk, mely bizonyitja, hogy a magyar vegyészeti ipar e téren is sikerrel müködik. Beérkezett kimeritő tudósitások alapján a Mikrosol alkalmazása mint óvszer vagy házigombairtó ajánlható.

Parczellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési köre kiterjed a parczellázások lebonyolitására és az e czélra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyerészkedést, miért is maga parczellázási czélokra birtokot nem vásárol, hanem kivánatra elvállalja méltányos munkadij ellenében a parczellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolitását s e czélra megbizottját a helyszinére kiküldi, aki az összes teendők ellátásáról a helyi kivánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parczellázási czélokra az intézet előnyös feltételü kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utcza 2. szám) kivánatra minden felvilágositást megad. Az intézet müködésének előnyei: 1. A lebonyolitás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parczellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatu kölcsön teljes készpénzzel fizettetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesités. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Az aratás folyamatban van. Az eredmény a vármegye különböző vidékein nagyon eltérő, azonban az ősziek általában mindenütt gyengébben fizetnek mint a tavasziak, mely utóbbiak minőségileg is jobbak. A kapásnövények még eddig jól állanak.

Baja. Még mindig nagy a szárazság, a gabonák sorban megértek, legrosszabb a zab, a tengeri nem csövezik. Az aratás folyik, buza és rozs kielégitők.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetü és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztitó-gépek

Elsőrendü hazai anyagból gyártunk ezidőszerint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben **a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő** általános terménytisztitáshoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtóerőre alkalmazva. — **Ezévi ujdonságainkról szi-veskedjék ingyen árjegyzéket kérni.** — Minden esetleges kérdésekre azonnal és dijtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztitó gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. **1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.** **Sürgönyczim: Kalmár-rostagyár.**

Debreczen. Az időjárás éjjelenként hűvös. Az aratás folyamatban van.

Győr. A buzát és rozsot nálunk mindenütt aratják. Ámbár még próbacséplések nem történtek, az eredményt gyönge közepesnek mondhatjuk, a tavasziakból azonban a sok esőhiány miatt még silányabb termés várható. Kukoricza, burgonya és répa eddig szépen állnak, de már igen kivánják az esőt. Takarmányokból, ha időváltozás nem áll be, termés egyáltalában nem várható.

Kaposvár. Az aratások megkezdődtek. E vidéken átlagban kat. holdanként buzából 750 kg., rozsból 700 kg., árpából 550 kg., zabból 425 kg.-os termések várhatók. Minőség tekintetében a buzák megfelelők lesznek, a rozsok és árpák ellenben nem. Az árpa szeme nem lesz eléggé duzzadt. A rozsok már nagyobbrészt learattattak, a munkásviszonyok normálisak, sehol semmi jele a korábbi évek nyugtalanságainak. Az időjárás állandóan száraz és meleg, jó esőre szükség lenne.

Léva. Az időjárás meleg, száraz. A gabona szépen érik, szeme egészséges és jól fejlett, de a kapásnövény megakadt a fejlődésében és ha rövid idő alatt esőt nem kap, gyönge termést fog adni; a s ölő szépen fejlődik és jó bortermésre van kilátás.

Miskolcz. Az aratás e hét végén vagy a jövő héten kezdetét veszi. Gyenge középtermési eredmény várható.

Nagybecskerek Az aratás általánosan megkezdődött és a kedvező időben serényen halad. Cséplési próbákat is eszközöltek már, minek eredményeként 7—7·5 mm. mutatkozik katasztr. holdanként, a minőség, szemfejlődöttség és czim igen jó. Sulyminősége a buzának 76—78 kg.-ig váltakozik. Árpában: 7—8 mm. átlagtermés van, mig zabnál: 4—5 mm. holdanként (1600 □-öl). A tengeri igen szépen fejlődik és elég erős. Jégkár jelentéktelen volt 5%—7% általánosságban, sok községben egyáltalán nem volt.

Nagykanizsa. Az aratás folyamatban van, az eredmény nem kielegitő, főkép a tavasziak. ugy takarmányfélék silányak, kiadós esőre nagy szükség van.

Nagyszentmiklós. Termésbeli reményünkre nyomasztólag hatott a tartós szárazság és forróság. Rozs- és zabvetésünk a leggyengébben, sok helyeken le is kaszálták feletetés végett. Az aratás tényleg megindult és igy már nem sok idő választ el bennünket attól, hogy a termés hozamát tüzetesebben jelezhetjük. Tengeri meglehetős szépen áll, a burgonya kezd már száradni és igy ezen terményből sem reménylünk jó termést. Az időjárás száraz, zivatarra hajló, esőnk azonban nem volt.

Nagyvárad. Az aratás — a hegyi vidék kivételével — mindenütt folyamatban van. Az előjelekből itélve remélhető, hogy az aratás minden nagyobb zavar nélkül nyer megoldást.

Nyiregyháza. Az elmult héten gyakori, de csekély esők voltak s nagyobbára szeles hideg idővel váltakozva. Aratás a megye déli részén erősen megkezdetett, északi részen csak e héten. Arató van bőven, sőt a felső megyékből lejött tótokból akad felesleges is. A rozsnál, különösen szorult szem folytán biztos a kellemetlen csalódás. A buza jobbat igér.

Nyitra. Az időjárás meglehetősen hüvös, a rozs aratása tegnap megkezdődött. A többi gabnonanemüé körülbelül 10 nap mulva veszi kezdetét. A gabonanemüekből átlag 6—7 q. termés várható holdanként. A rozsból talán jobb termés lesz, mint tavaly, a többiből körülbelül olyan, mint tavaly. A nagy szárazság miatt a helyzet nem javult, különösen a burgonya és bab sinyli a szárazságot. Jó kiadós esőre volna szükség.

Pancsova. A buzaaratásról mindig kedvezőbb hirek érkeznek; nagy szép minőség mellett átlag 8 mm. várható. Történtek próbacséplések, melynek eredménye 9—10 q. Őszi árpa 12 mm. Tengeri nagyon szépen áll.

Pápa. Az aratások már javában folynak. Gabonatermésünk rosszabb az előző évinél. Két hónap óta egy csepp eső sem volt s igy a gabona nem fejlődhetett. Az árak minden héten emelkednek 10—20 fillérrel, sőt néha 1 koronával is. Oly drágaságnak nézünk elébe, amilyen már régen volt. Kapás növények drágábbak a husnál.

Sopron. A forróság a mult napokban enyhült, miáltal terméskilátások javultak. Esőre már nagy szükség volna a kukoriczára és répára. Az aratás folyik. Szőlő igen szépen áll.

Temesvár. Az aratást egész megyénkben megkezdték és az eddigi hirek szerint a termés holdanként 6 mm.-át eredményezeti. A minőségek az idén nagyon kielégitők. Az idő változatlan meleg, mely a tavaszi vetéseknek nem válik előnyére.

Versecz. A kisbirtokosoknál buza 7—8 métermázsa holdanként, uradalmakban 10 métermázsán fölül, zab 5—6 mm., árpa 6—7 mm., rozs 8 métermázsa.

Zalaegerszeg. Az időjárás állandóan száraz. Az aratás már javában folyik. A rozsok közepes eredményt szolgáltatnak, mig a buzák látszólag jó közepes eredménynyel biztatnak, azonban tényleg az eredmény gyengébb lesz, mivel a szemek, ha nem is egészen hőütöttek, de apadtak, ami ugy a minőségre, mint a mennyiségre lényeges befolyást gyakorolt. Az árpák kényszerérettek s helyenkint már vágják.

Zenta. Folyton tart a szárazság. Aratás javában folyik. Az árpatermés meglehetős. A zab gyenge lesz. A tengeri jól áll. Az éjjel volt egy fél órai esőnk. A buzából várunk 8—9 métermázsát.

NYILTTÉR.*)

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a **kapásnövényeknek, hereféléknek** és **réteknek,** ugy az **árpának** és **szőlőnek.** Különösen **szegények káliban** a **homok-** és **tőzegtalajok** és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszforsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztositja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a **40%-os kálisó** bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kált, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállitási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kállsyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyujt felvilágositást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közremüködik fogyasztási és értékesitő szövetkezetek, valamint földbérlő társaságok létesitésénél és tanácsot ád általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetségeket vagy gazdaköröket alakit. Abból a czélból, hogy a földmiveseknek a földvásárlásnál utbaigazitással szolgálhasson, nyilvántartja a földvételi és eladási szándékokat. **Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik,** az jelentse be ezen szándékát a **Magyar Gazdaszövetségnél, VIII., Szentkirályi-u. 40,**

Felhivjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek idei első sorozata folyó évi julius hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és **„Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar"** czimzett gyapjuküldemények M. Á. V. összes vonalán **tetemes dijkedvezményben,** valamint **ingyen raktározásban részesülnek.**

Bejelentéseket elfogad és mindennemü felvilágositással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utcza 12. sz.

Ki szállit

1906 októbertől kezdve **1200 q zabot, 1500 q szénát, 2600 q szalmát.** Ajánlatok **Állami ménes** Garaždа, **Bosznia.** 767

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA"

tiszta bitumenből készitett valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolást nem igénylő **tetőfedőanyag. „Bituminá"-val** fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitünő védelmet is nyujt a nap melege ellen. **„Bitumina"** régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. **Tetőfedések elsőrendü szakmunkásokkal végeztetnek.**

Kollár Ferencz és Társa fedéllemez, elszigetelő-lemez, aszfalt- és kátránytermékek vegyi gyára **Budapest.**

Telefon-szám: 90—21. **Gyár: IX., Soroksári-ut 101. • Városi iroda; IX., Üllői-ut 25.** Sürgönyczim: Karbolkol Bpest.

Magyar vidéki piaczok árjegyzései.

1908 julius 3-án.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Húsárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben							Élősuly mm. koronákban					
											marhahus		borjuhus		sertéshus		birkahus	marhahus		borjuhus		sertéshus	
	100 kilogrammonként korona értékben									100 db	I.	II.	I.	II.	I.	II.		I	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	23·—	18·50	13·50	15·—	13·40	7·50	8·—	320	—	5·—	160	144	200	160	148	130	160	70	50	75	60	90	70
Baja	24·—	19·40	13·80	14·60	14·40	—·—	—·—	280	220	5·—	136	128	140	132	128	120	112	54	50	96	90	100	90
Balassa-Gyarmat	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	25·—	20·20	14·40	17·—	15·80	5·60	6·—	400	320	5·60	132	116	160	140	168	152	104	70	60	86	72	104	86
Eszék	21·—	—·—	—·—	14·40	14·50	14·—	14·—	260	220	5·50	136	128	140	128	136	124	108	68	56	64	56	100	88
Győr	25·—	20·50	15·30	16·20	14·80	7·—	5·—	260	240	6·—	144	136	180	160	160	140	—	72	68	92	84	104	92
Kaposvár	23·—	19·—	17·—	16·—	13·80	4·40	4·80	280	—	5·80	144	130	168	152	140	130	86	75	70	98	90	101	—
Kassa	22·40	19·—	12·—	15·—	15·—	3·20	4·—	250	—	5·—	156	140	130	120	140	130	100	74	70	68	64	78	74
Léva	21·80	18·60	14·—	16·40	14·60	6·—	6·—	280	220	5·—	128	120	160	140	140	130	—	76	64	84	72	110	92
Losonez	22·40	19·—	14·—	16·—	15·50	6·—	7·—	200	180	4·—	120	112	144	128	136	—	—	64	56	84	72	128	120
Miskolcz	23·—	22·—	13·—	17·—	15·—	—·—	11·—	260	240	6·20	144	136	144	136	152	146	—	72	64	64	56	128	120
Nagybecskerek	22·—	17·—	12·—	13·—	13·40	—·—	—·—	304	250	5·50	136	128	144	136	144	136	112	63	60	90	80	90	84
Nagykanizsa	22·50	18·50	15·60	15·70	14·50	4·—	4·50	280	240	5·—	160	130	176	156	154	144	94	80	80	88	72	104	94
Nagyszeben	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszentmiklós	23·—	18·—	13·—	14·—	14·—	9·50	—·—	240	200	4·50	128	116	180	160	144	136	96	88	80	100	—	84	80
Nagyvárad	22·20	18·60	—·—	15·60	14·—	—·—	—·—	320	200	5·—	120	116	180	160	144	136	—	80	54	—	—	120	116
Nyiregyháza	22·—	19·—	16·20	17·—	14·50	6·—	6·—	200	—	6·50	136	128	136	120	136	128	—	72	60	68	52	120	112
Nyitra	24·—	22·—	14·40	16·—	14·40	6·—	6·—	280	200	6·—	128	120	140	128	144	112	—	80	64	90	80	100	88
Pancsova	—·—	—·—	—·—	—·—	12·80	—·—	—·—	280	260	5·—	128	120	120	100	144	136	100	66	60	66	64	100	96
Pápa	25·20	20·—	16·40	16·20	16·20	6·—	5·60	200	190	10·—	136	120	130	160	144	136	110	90	74	100	84	104	88
S.-A.-Ujhely	24·40	20·80	14·—	15·60	14·50	6·40	7·—	250	200	5·50	128	120	136	128	144	104	—	—	—	68	64	92	88
Sopron	23·70	20·50	—·—	17·—	—·—	—·—	—·—	320	200	7·—	210	140	260	180	220	180	—	88	64	120	100	108	96
Szatmár	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szentes	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—	—	—·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	24·20	—·—	14·60	14·80	13·—	—·—	8·—	200	130	8·—	140	—	200	—	160	—	120	70	—	90	—	108	—
Temesvár	21·—	—·—	—·—	—·—	13·70	—·—	9·—	—	—	5·—	135	—	190	—	160	—	—	80	—	90	—	86	—
Uj-Arad	23·—	18·50	13·50	15·—	13·40	7·—	7·50	300	—	4·50	120	112	160	136	136	120	120	65	45	70	55	85	70
Versecz	22·—	20·—	13·—	15·—	13·—	8·—	—·—	280	—	5·—	120	—	140	—	116	—	100	86	76	110	—	100	—
Zalaegerszeg	23·20	17·—	16·—	17·—	16·40	12·—	10·—	300	240	7·—	128	120	148	140	128	120	100	64	60	80	78	112	100
Zenta	22·—	19·60	14·—	15·50	14·—	—·—	—·—	300	280	6·—	124	120	140	136	140	132	100	62	56	110	100	126	122

Nemzetközi gabonapiacz 1908 julius 1-től 1908 julius 4-ig.

	Kelet	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicagó	Buenos-Ayres	Odessza
		Effektiv árak									
Buza	Julius 3	24·70	—·—	26·50	24·80	25·96	20·58	18·02	15·98	16·61	20·42
	30	24·60	—·—	26·80	25·60	26·25	20·94	17·82	—·—	17·13	21·24
Rozs	3	19·60	—·—	20·80	20·60	23·01	15·56	—·—	—·—	—·—	16·30
	30	20·10	—·—	21·60	21·50	23·89	16·26	—·—	—·—	—·—	16·17
Zab	3	16·80	—·—	18·—	15·60	21·24	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
	30	16·80	—·—	18·—	16·—	21·24	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Tengeri	3	14·40	—·—	15·20	16·80	18·40	—·—	15·80	14·—	11·25	—·—
	30	14·80	—·—	15·10	17·50	18·58	—·—	15·58[1]	—·—	11·56	—·—
Árpa	3	14·60	—·—	—·—	—·—	25·24	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
	30	14·60	—·—	—·—	—·—	25·66	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—

Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicagó
	Határidős árak				
Julius	—·—	18·56	25·04	21·01[1]a	15·98
Aug.	22·34[3]	18·45[2]	23·01[2]	20·74	16·22
Julius	—·—	18·81	24·74	20·70	15·78
Aug.	21·92[3]	18·34[2]	22·84[2]	20·60[1]	—·—
Julius	—·—	—·—	22·16	15·80[2]a	—·—
Aug.	18·42[3]	—·—	21·06[2]	15·80	—·—
Julius	—·—	—·—	22·28	15·80	—·—
Aug.	17·86[3]	—·—	21·06[2]	15·70[1]	—·—
Julius	—·—	—·—	19·12	—·—	—·—
Aug.	16·86[3]	—·—	19·30[2]	—·—	—·—
Julius	—·—	—·—	19·18	—·—	—·—
Aug.	16·42[3]	—·—	19·30[2]	—·—	—·—
Julius	14·26	14·19	17·32	—·—	14·—
Aug.	14·44	13·06[2]	—·—	—·—	—·—
Julius	14·02	13·58	17·16	—·—	13·66
Aug.	—·—	13·31[2]	17·06	—·—	—·—

Jegyzet: [1]) julius—aug. [2]) szept. [2]a) szept.—okt. [3]) október.

Fennáll 1873. óta
Istálló, Magtár
és mindennemü
Gazdasági
épületfödémet
a legolcsóbb
Tüzbiztos
és örökké tartó
Vasbetonból
építsünk.
Tervet, költségvetést
ingyen készít:
RELLA N. és unokaöcscse
Budapest, IX., Ülői-ut 25.
Telefon 69—77.
Üveggel béleit vasbetétes
czementhordók és tartá-
nyok, vasbeton
pinczék.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* gabonaosztályának tudósitása a „*Köztelek*“ részére.)

Napijelentés a gabonatőzsdéről. 1908 julius 3.

Mozgalmas napok következtek be, a gabonaárak fluktuációi hihetetlen mértékűek. Az őszi határidők majdnem két koronás árcsökkenése után buza és rozs másfél korona emelkedését állapithatjuk meg és mindez néhány napon át játszódott le. Ma pedig élénk forgalom mellett az árak 20 fillérrel olcsóbbodtak.

Rozs. Juliusi szállitásra uj áru bőven volt kinálva, vevők 18·50 K.-t igértek a hó közepéig való szállitás kötelezettsége mellett. Távolabbi határidőkért csupán 18·— K. az elérhető ár.

Árpa, ó áru szórványosan fordul elő, 14·60 K.-ig fizettek; uj szokványáru 14 koronát ér a főváros fuvar távolságban.

Tengeriben élénk kereslet jelentkezik, Budapesten 14·30 K. érhető el ab hajó vagy közraktár.

Tiszavidéki állomásokon 14·— és 14·20 K.-t követelnek.

Zabnál jó fogyasztás mutatkozik, árak 10 fillérrel emelkedtek és 16·50—17 K.-ig fizetik.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 6000 mm 78 k. 23 K. 20 f., 6000 mm. 78 k. 23 K. 20 f., 1000 mm. 78 k. 23 K. 05 f., 473 mm. 77·5 k. 24 K. 40 f., 100 mm. 77 k. 24 K. 50 f, 200 mm. 77 k. 24 K. 40 f., 250 mm. 76 k. 25 K. — f., 600 mm. 76 k. 24 K. 40 f., 100 mm. 76 k. 24 K. 40 f., 250 mm. 74 k. 24 K. 40 f., 100 mm. 75·3 k. 24 K. 50 f., 100 mm. 75·5 k 24 K. 30 f, 100 mm. 76 k. 24 K. 30 f, 100 mm. 74·5 k. 24 K. 70 f.

Pestvidéki: 1000 mm. 78 k. 23 K. 50 f., 2000 mm. 76 k. 24 K. 20 f, 1000 mm. 76 k. 24 K. 20 f., 2000 mm. 76 k. 24 K. 20 f., 453 mm. 76 k. 24 K. 20 f.

Kalocsai: 1255 mm. 76·5 k. 25 K. — f.

Ó-Becsei: 500 mm. 76 k. 24 K. 50 f.

Bánsági: 3150 mm. 74·4 k. 24 K. 10 f., 1600 mm. 74 k 24 K. 10 f.

Raktárból: 1000 mm. 77 k. 24 K. 10 f., 1000 mm. 76 k. 24 K. — f., 500 mm. 76 k. 24 K. — f.

Uj rozs: 200 mm. 18 K. 90 f. 100 mm. 18 K. 80 f. kpf. jövő heti szállj.

Zab: 150 mm. 17 K. — f., 300 mm. 16 K. 70 f, 100 mm. 16 K. 60 f., 200 mm. 16 K. 40 f. kpf., *uj* 400 mm. 17 K. 05 f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	21·78 K.
Rozs októberre	18·10 „
Zab októberre	16·64 „
Tengeri juliusra	14·— „
„ 1909. májusra	13·82 „
Repcze augusztusra	33·40 K.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a forgalom kielégitő volt és több tétel kontingens finomitott és nyerssze sz kelt el változatlan áron.

Elkelt finomitott szesz 163—163·50 koronáig adózva, 64—64·50 koronáig adózatlan nagyban.

Élesztőszesz adózva 161—161·50, adózatlanul 62—62·50 K.-ig kelt el nagyban és 1 K. drágábban kicsinyben.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 54 K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyerssze sz ab termelő állomás 60—61·50 K.-ig kelt el azonnali és jul.—aug. szállitásra.

Uj termelési időszakban szállitva jegyzésen alul kelt el néhány tétel.

Budapesten a kontingens nyerssze sz ára 60·——61·— K.

Bécsi jegyzés 61·20—61·40 K. kontingens nyerssze szért.

Budapesti jegyzés

	nagyban koronákban
Kontingens nyerssze sz	—·— —·—
Finomitott szesz adózva	163·— —164·—
„ „ adózatlan	64·— —65·—
Élesztőszesz adózva	161·——161·50
„ adózatlan	62·—— 62·50
Nyerssze sz adózva	161·——161·50
Denaturált szesz	54·—— 54·50

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállitva, készpénzfizetés mellett értendők.

Vetőmagvak.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Biborheremag iránt, mint már a mult héten is jelentettük, külföld a tavalyról fennmaradt nagy készletek miatt nem érdeklődik. A forgalom igen csekély, mert a tulajdonosok részéről követelt magas árak elérhetők nem voltak. Árhanyatlás több, mint valószinű.

Tömeges megrendelés jött muharmagra, vetőkölesre, pohánkára, továbbá tarlórépamagra, mustármagra stb.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

	korona
Luczernamag szép sárga szinü	125—135
„ kereskedelmi áru	110—115
Biborheremag	30— 32
Muharmag	14½— 15

Gazdasági áruszükségleti czikkek.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* áruosztályának jelentése a „*Köztelek*“ részére.)

Zsiradékok. Az üzlet irányzata s lefolyása a mult hetihez képest nem mutat változást. Az árak rendes orgalom mellett tartottak voltak.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsirakományok vételénél, nehéz minőségü	118—119 K.
Könnyebb minőségü	110—111 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	116—117 „
I. r. pestvárosi disznózsir, nagy hordókban	129—130 „

100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „*Köztelek*“ részéret Budapest, 1908. junius 25-én. Netto-árak 50 kg.-kin. Budapesten, elegysuly tiszta sulyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	18·90	18·60	18·30	18·—	17·70	17·50	17·10	16·10

7½	7¾	8	Korpa:	F.	G.
14·70	11·90	8·50	Ár korona:	6·40	6·40

Rozslisztárak:

0	0/I	I	WR	II	II/b	III	IV
K.: 17·70	17·40	16·90	16·60	16·30	15·30	14·10	10·30
			KK				
			7·30				

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* erőtakarmány-osztályának jelentése a „*Köztelek*“ részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysuly tisztasulyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	36·60	36·20	35·40	34·60	34·20	33·80	32·60	30·20

7½	7¾	8
27·—	26·—	16·—

Rozslisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	32·—	31·40	30·40	29·20	28·80	28·—	26·40

A többi abraktakarmányczikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vaggonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa 1908. jul.—aug. száll.	12·10—12·—
Goromba „ „ „ „	12·20—12·10
Finom korpa 1908 szept.—decz. szállitásra	12·10—12·—
Goromba „ „ „ „	12·20—12·10
Finom korpa 1908. szept—decz. száll.	—·——·—
Goromba „ 1908. „ „ „	—·——·—
Rozskorpa	12·20 12·10
Árpadara és árpadercze	13·80—13·50
Malomkonkoly	12·40—12·20
Budapesti gyári repczepogácsa	14·50—14·40
Derby melassze ab Hatvan v. Pozsony	11·20—11·10
Száritott moslék zsák nélkül	13·70—13·60
Malátacsira „ „	13·40—13·20
Száritott répaszelet „ „ ab állomások	13·——12·80
Szörplé 48—50% czukortart. hordó nélkül ab czukorgyár	9·50— 9·—

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesteruteza. 1908. julius hó 3-án. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozatott a szokott községekből 158 szekér réti széna, 3 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 10 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér, tengeriszár, 53 szekér egyéb takarmány (lóhére, luczerna, — zabosbükköny, köles stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q.-ként a következők: réti széna 700—900, muhar 700—940, zsupszalma 660—700, alomszalma 500—550, takarmányszalma ———, — kéve tengeriszár ————, egyéb takarmány 560—620, zabosbükköny 700—820, lóhere ———, zöld luczerna 740—800, köles ———, sarju ——— szalmaszecska 500—800. Összes kocsiszám 240. Összes suly 288,000 kg.

Elelmiczikkek nagybani árai a központi vásárosarnokban.

Magyar Gazdák Értékesitő Szövetkezete jelentése 1908. julius 3-án.

Gyümölcsfélékben a kereslet jó, kajszinbaracskából a hozatalok kedvező árak mellett emelkedőben vannak. Vaj lanyhult, tojás emelkedő tendenciát követ.

Mai árak:

Husnemüek: vidéki marhahus hátulja 1·30—1·56 K., eleje 1·04—1·20 K., vidéki borju bőrben, hosszan mérve, sulylevonás nélkül 0·72—0·86 K., helybeli borjuhus 0·94—1·10 K., sertéshus szalonnával 1·30—1·32 K., lehuzott sertés 1·50—1·52 K., szalonna friss 1·36—1·40 K., szalonna sózott 1·12—1·20 K., szalonna füstölt 1·24—1·32 K., olvasztani való 1·32—1·36 K., háj 1·36—1·40 K., sertészsir 1·36—1·44 K. kg.-ként. Füstölthus (vidéki) kg.-ja 1·20—1·60 K., hazai sonka 1·60—1·80 K., szalámi magyar 3·40—3·80 K., szalámi nyári 1·20—1·40 K., bárány párja —·——·— K.-ig.

Vad: őz 1·70—1·80 K., szarvas 0·——0·— K., vaddisznó 0·——0·— K. kg.-ként egészben, nyul nagy 0·——0·— K., nyul süldő 0·——0·— K., fogoly 0·——0·— K., fáczán 0·——0·— K., erdei szalonka 0——0— K., dámvad 0·——0·— K. kg.-kint. Fenyvesmadár kötegje 0·——0·— K.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 1·60—2·40 K., sütni való 2·40—3·20 K., liba fiatal 5·—8·— K., kacsa sovány 3·40—4·40 K., kacsa hizott 5·——6·— K., lud hizott 14·——18·— K., tyuk 3·40—4·20 K., pulyka 0·——0·— K., élő sovány liba ——— K. páronként. Vágott szépen tisztitott baromfi, hizott lud 1·30—1·50 K., hizott rucza 1·40—1·60 K., hizott pulyka 0·——0·— K,. levestyuk 1·20—1·40 K., pulyka sovány 0·——0·— K. kg.-ként. Poulard 1·80—2·— K., gyöngytyuk —·——·— K. darabonként.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 0·——0·— K., rózsa 0·——0·— K., fehér 4·80—5·20 K., kifli 8·—10·— K., sárgarépa 10—12 K., petrezselyem 16—18 K., vöröshagyma makói 18·——19·— K., vöröshagyma közönséges hazai 10·—14·— K., fokhagyma 36—40 K., káposzta 10—20 K. 100 kg.-ként. Burgonya, uj 12—14 K., Kalarábé 0·— 0— K., 100 db spárga solo 0·——0·— K., közép 0·——0·— K., levesspárga 0·——0·— K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0·——0·— K., kifejtett 0·——1·— K., zöldborsó, hüvelyes 0·——0·— K., kifejtett 0·——0·— K., paradicsom 0·——0·— K. 100 K. kg.-ként. Uborka salátának való 0·——0·— K., eczetbe 0·——0·— K., savanyitani 0·——0·— K. 100 db-ként. Paraj 0·——0·— K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0·——0·— K., sárgadinnye 0·——0·— K. kg.-ként. Alma: elsőrendü áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 0·—0·—, másodrendü 0·—0·—, harmadrendü apró áru ——— K., körte elsőrendü 0·——0·—, másodrendü 0·——0·— K. q.-ként. Dió I. 40—60, II. 30—40 K. 100 kg.-ként. Szőlő uj 0·——0·— K., finom 0·——0·— K., chasselas 0·——0·— K., szagos 0·——0·— K. kilója.

Vegyesáruk: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesitünk. Méz ——— fill. kg.-ként. (A szövetkezet — mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője — minden mézértékesitési ügyben is ad felvilágositást.) Gyümölcsiz ——— fillér kg.-ként. Gomba szárított 0·——0·— K., szappan ——— fill., lencse (erdélyi) ——— K., bab apró ——— K., nagyszemü ——— K., lencse ——— K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 76—78 K., erdélyi apróbb áru ——— K. eredeti ládánként (1440 db).

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének jelentése a „*Köztelek*“ részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz	(páronkint 400 kg. felül	———	fillérig
Öreg közép	„ 300—400 „	———	„
Fiatal nehéz	„ 320 kg. felüli suly	127—129	„
„ közép	„ 250—300 kg.	129—131	„
Fiatal könnyü	„ 250 kg.-ig	133—137	fillérig
„ „	„ 251—300 kg.-ig	———	„
Szerbiai nehéz	„ 260 kg. felüli	———	„
„ közép	„ 240—260 kg.	———	„
„ könnyü	„ 240 kg. terjedő sulyban	——	„

Irányzat: változatlan.

A Magyar Gazdaszövetség

ingyen közremüködik fogyasztási és értékesitő szövetkezetek, valamint földbérlő társaságok létesitésénél és tanácsot ád minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetségeket vagy gazdaköröket alakit. Abból a célból, hogy a földmiveseknek a földvásárlásnál utbaigazitással szolgálhasson, nyilvántartja a földvételi és eladási szándékokat. **Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik,** az jelentse be ezen szándékát **a Magyar Gazdaszövetségnél, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 40.**

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósitás Url Rezső sertésbizományos VIII. ker. Népszinház-utcza 22., a „Köztelek" részére.)

1908. julius 1

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen átment	60—100	36—120
„ „	100—120	120—118
„ „	120—160	118—116
„ „	160—200	116—112
Sertésvészen át nem ment	60—100	110—106
„ „ „	100—120	106—104
„ „ „	120—160	104—100
„ „ „	160—200	100—96

Árak élősulyban kilogrammonként 4% engedmény.

Irányzat: lanyhább.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1908 julius 1-én.

A betegség neme	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	414	482	369	429	103	117
Veszettség	356	370	357	370	190	192
Takonykór	55	57	58	60	48	52
Száj- és körömfájás	9	36	8	31	18	80
Juhhimlő	24	45	24	48	11	16
Ivarsz. hóly. kiütés	57	167	78	229	64	173
Tenyészbénaság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	329	727	363	802	496	910
Sertésorbánc	769	2720	726	2467	695	2397
Bivalyvész	5	5	4	4	9	10
Sertésvész	1003	3834	907	3301	1025	3736

Ausztriában 1908. év junius hó 24-én fertőzve volt: veszettséggel 18 k 22 u, takonykórral 19 k 29 u, rag. száj- és körömfájással 5 k 101 u, sertésvésszel 206 k 534 u

Németországban 1908. év junius 15-én fertőzve volt: takonykórral 18 k 20 u, rag. száj- és körömfájással 73 k 203 u, sertésv. 1409 k 1801 u, rag. tüdőlobbal 4 k 4 u.

Budapesti lóvásár.

1908 julius 2.

Fölhajtatott:		Árak drb.-kint korona
Jobb minőségü hátasló	25 drb	480—620
Könnyü kocsiló (jukker)	42 „	370—580
Nehéz „ (hintós)	14 „	500—650
Igás kocsiló (nyugati vér)	40 „	340—500
Ponny	2 „	———
Fuvaroslovak	180 „	270—400
Parasztlovak	400 „	160—250
Alárendelt minőség	111 „	60—142
Összesen	814 drb	
Eladatlan maradt	374 drb	

Irányzat: élénk.

Budapesti szurómarhavásár.

1908 julius 2.

Fölhozatott:		Árak (kilogrammonként élő sulyban fillérekben.) I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	776 drb	70—84	60—68
„ rugott „	36 „	50—58 r.	———
Galicziából élő borju	— „	———	———
Magyarországból élő bárány	— „	———	———
„ leszurt „	— „	———	———
Összesen:	812 drb		

Eladatlan maradt 100 db élő borju, — db szurott borju

Irányzat: lanyha, az árak 4 fillérrel hanyatlottak.

Budapesti juhvásár.

1908 julius 2.

Felhajtatott:

Magyarországból	845 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— „ bárány	— „ kecske
Összesen	845 drb juh	— drb kecske
Eladatlan maradt	— „ juh	— „ kecske

Árak

(kilogrammonként élősulyban, korona értékben).

		per kgr.	páronként
Hizott ürü	drb	54—58 fill.	42—47 kor.
Feljavitott juhok	„	48—52 „	34—40 „
Kiverő juhok (anya)	„	48—50 „	30—34 „
Kisorolt kosok	„	46—53 „	40—54 „
Durva szőrü	„	——— „	——— „
Kecskék	„	——— „	——26 „

Irányzat: lanyha volt, az árak 1—2 fillérrel hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavásár.

1908 julius 2.

Fölhajtás összege:

Uj felhajtás	1941 drb
Mult vásárról visszamaradt	363 „
Veszteglőből szerb	— „
Összeg	2307 drb
Eladatlan maradt	102 „

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1237 drb
Magyar tarka	998 „
Galicziai	— „
Horvátorsz. marhák	69 „
Boszniai marhák	3 „
Összeg	2307 „

Minőség szerint:

Elsőrendü hizott	287 drb
Másodrendü „	1605 „
Alárendelt minőség	216 „
Növendékmarha	44 „
Bivaly	97 „
Összeg	2307 drb

Nem szerint:

Bika	212 drb
Ökör	1567 „
Tehén	528 „
Növendék-bivaly	— „
Összeg	2307 drb

Árak

(100 kilogr.-kint élősulyban minden levonás nélkül fillérekben.)

1908. május 21.	I. rendü	II. rendü	III. rendü
Magyar hizott ökör	68—74	58—66	48—56
Tarka hizott ökör	72—87	62—70	48—60
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	62—72	54—61	46—53
Bika	64—72	56—63	48—55
Növendékmarha	——44	60——	—
Bivaly	——36	46——	—

Irányzat: lanyha, az árak általában változatlanok, csupán némely esetben volt 1—2 K. emelkedés.

Budapest ferenczvárosi zárt sertésvásár.

1908 julius 2.

Heti felhajtás összege	Érkezett waggon	Érkezett összesen darab	Sertésközvágóhidra elszállitatott	Eladatlanul maradt
junius 26-tól julius 2-ig.	97	3533	4389	115

Nap	Napi árak fillérben: Öreg nehéz páronként 280—360	Páronként 306 kg. felül	Páronként 220—360 kg.	Könnyü 220 kg.	Husos fajta
[1]) jun. 26. julius 2.	100—102 / 102—108	—	—	—	—
[2]) jun. 19. junius 25.	— / —	123—130 / 127—134	120—134 / 128—138	120—134 / 128—133	— / —

[1]) Az árak élősulyban levonás nélkül értendők.

[2]) Az árak élősulyban páronként 45 kg. élősuly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár élénk, az árak 4 fillérrel emelkedtek.

Bécsi szurómarhavásár.

1908. julius 2.

Fölhozatal:		Árak (kilogrammonként fillérekben tiszta sulyban I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borju	152 drb	120—124	96—118
„ leölt „	434 „	134—140	100—132
Ausztriából élő borju	1574 „	120—124	96—118
„ leölt „	2310 „	134—140	100—132
Magyarországból leölt bárány	180 „	16—32	K. párja
Ausztriából leölt „	355 „	16—32	K. párja
Magyarországból leölt sertés	— „	———	zsirsert.
Ausztriából „ „	1328 „	108—132	hussert.
Magyarországból leölt juh	— „	———	———
Ausztriából „ „	161 „	84—104	K. párja
Összesen:	6494 drb		

Irányzat: lanyha, prima borju 6—8 fillér, többi minőség 16 fillérrel olcsóbb. Többi változatlan mint mult héten.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek" részére.)

1908. julius 2.

Fölhajtás	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	1057	Angol husos ürük	———
Galicziából	—	Elsőr. hiz. ürü	60—55
Osztrák tartományokból	—	Gyapjas	———
		Középm. hizott ürü	54—58
Összesen	1057	Nyirott juh	———

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősulyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: szilárd, mult heti árak megmaradtak.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Julius 6.	Sajószentpéteri kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Sturman György	42881
Julius 6.	Sajószentpéteri kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Osterreicher Samu dr.	52881
Julius 6.	Máramarossz. kir. tvszék	a tkvi hatóság	Eisensedter Dávidné özv.	43486
Julius 9.	Zombori kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kronits István dr.	113046
Julius 11.	Budapesti I.—III. ker. kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Schlesinger Miksa	294127
Julius 11.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Rosner Zsigmond	307582
Julius 13.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Máhr Ignácz Ferenczné	117392
Julius 14.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Schlosser Ferenczné	50281
Julius 16.	Nagybuttyini kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Benesch Gyula	45592
Julius 18.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Medgyessy György	55968
Julius 20.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Korzinger József	57000
Julius 20.	Székesfehérvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Grundblöck Ferenczné	67777
Julius 20.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Büchler János	152113
Julius 21.	Tekei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Babicki Mandel	
Julius 21.	Kassai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Tfirts Vendel	103800
Julius 24.	Kolozsvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Ötvös Dániel	140700
Julius 25.	Brassói kir. tvszék	a tkvi hatóság	Wölfkesz Keresztély	45000
Julius 25.	Szombathelyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Németh Karolin	97011
Julius 25.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weisz Lajos	47088
Julius 29.	Miskolczi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kovách Miksa	74200
Julius 30.	Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	özv. Hilmárné sz. Machacsek Klára	111150
Julius 30.	Nagybecskereki kir. tvszék	a tkvi hatóság	Zavisics János	46592
Julius 30.	Szabadkai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Aradszky Sándor	49939
Julius 31.	Szászrégeni kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Maroshársi volt urbéresek	65045
Aug. 3.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Pollák Manó	189688
Aug. 3.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Rosenbaum Mór	41624
Aug. 4.	Zsolnai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Poradovszky Róbert	40127
Aug. 6.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kulcsár Béláné	91586
Aug. 12.	Dunavecsei kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Löry László	198634
Aug. 12.	Tornaljai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Putnoki Mór	116280
Aug. 22.	Apatini kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Czvetkovits Péterné dr.-né	61651
Aug. 29.	Komáromi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Klacsán János	51000
Szept. 3.	Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Letz Istvánné	106410
Szept. 9.	Iglói kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Bernolák Károly dr.	67548
Okt. 3.	Békéscsabai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Laczka Sándor	253085
Okt. 9.	Kisjenői kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Világossy József	875854

Legjobb minőségü

fükaszáló és marokrakó aratógépek, borsajtolók, vetőgépek,

kovács- és lakatosmühely-berendezések, emelők, csigák, szerszámok stb. legolcsóbb forrása. ::

Fehér és Ghimessy gépgyára,

Budapest, VI., Hungária-körut 84. sz.

683

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek
kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok
gazdasági és ipari célokra

Rostáták

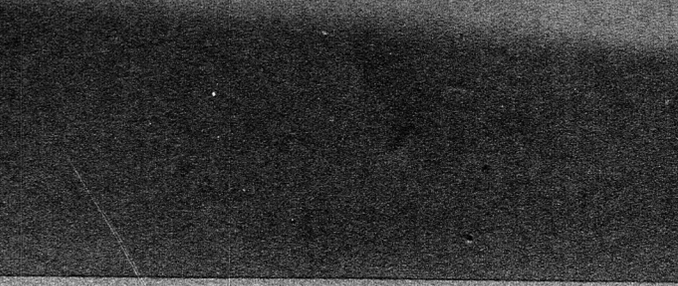

Kerekeken 12 HP.-ig
Fekvők 200 HP.-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

LÁNCZKUTAK
a legmodernebb javított szerkezettel, csövek rézből, lánoz czinezett acélból. Gummi könnyen kicserélhető
Minden mélységre alkalmas
Nagy munkaképesség, könnyű járás
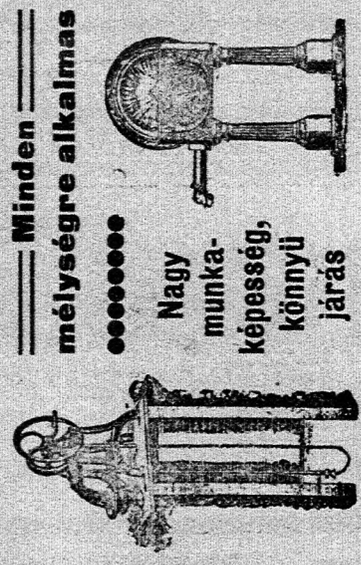
„DIANA" zárt lánczkut.
„HUNGARIA" nyitott lánczkut.
MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR RACK G. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/a. SZ.
Telefon: 95—37. Sürgönyczim: Lánczkutgyár Budapest Tkökölyut.

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.
Viertelj. K 6, halbj. K 12, ganzj. K 24.
Wöchentlich zwei Nummern. Probenummern gratis u. franko.
Wien I. Schauflergasse 6.

A **csabrendeki határban,** Zala megyében, két tagban fekvő birtokomat, mely kitünő jó szántó, rét és jó legelőből, összesen mintegy 1250 holdból áll, **folyó évi október 1-től több évekre**

haszonbérbe adom.

A feltételek **Csabrendeken özv. Oszterhuber Lajosné** tulajdonosnőnél megtudhatók. 766

ÖN MEGTAKARIT
kimutathatólag 90% kiadást, ha meszeléshez, fertőtlenitéshez, kátrányozáshoz (a zsindelytetőhöz stb.), karbolineumozáshoz, mosáshoz, öntözéshez stb. a lassu ecsett helyett „Fix"-et használ.

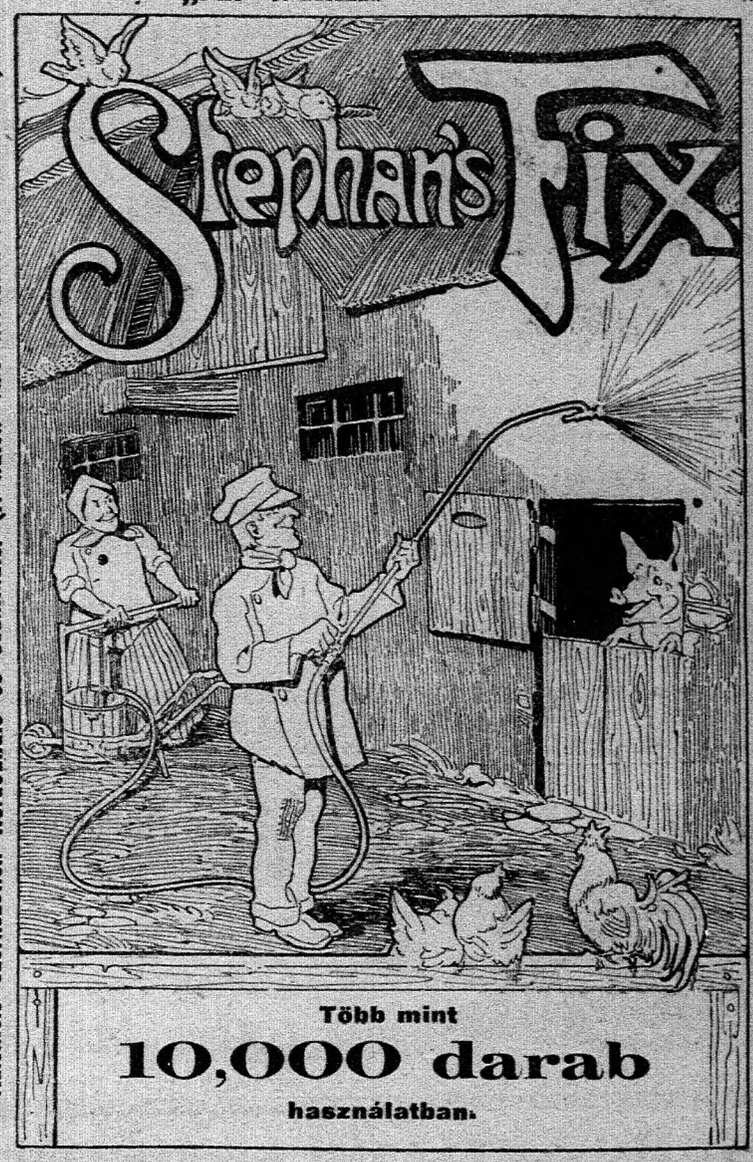

Különféle szerkezettel. Hordozható és szállítható. (A háton való hordásra is berendezve.)
Nincs többé vész, illetve állatelhullás!
Több mint 10,000 darab használatban.

Ő Felsége I. Ferencz József király előtt működésben bemutatva. Fényes kitüntetések és referenciák a világ minden részéből. **A 235. számu kimeritő katalógust ingyen és bérmentve küldi meg**
KRÁSA RUDOLF, WIEN, VII., KIRCHENGASSE 29.

HAUPTNER
állattenyésztési és ápolási valamint állatorvosi müszerek és eszközök!!!
mint: bárzsingsondák, trocárok, irrigátorok, sebfecskendők, klystirek, dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-fecskendő, szegecselhető Crotalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyirógépek és ollók stb. Árjegyzék ingyen és bérmentve!
MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:
GEITTNER és RAISCH cég BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8. szám.

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST Elsőrangu külföldi és magyarországi referencziák.

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Teljes **gőzeke-készleteket** és **gőz-utihengereket**
legtökéletesebb kivitelben szállit:
KEMNA J. gőzeke- és gépgyár Magyarországi igazgatósága BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utcza 8.

Első magyar

gyapjúmosó és bizományi részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utcza 9. szám.

A gyapjunyirás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányitjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju **legelőnyösebb** értékesitési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francziа-, Orosz-, stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztositási dijat nem számitunk.

Negyvenedik üzemév!

Különösen azi d e i gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapjak

gyári mosatása.

Nyers gyapju bizományi-osztályunk

elvállalja mindennemü zsiros (szennyes) és osztatott (hátonmosott) gyapju nyers állapotban való **bizományi eladását a legmérsékeltebb feltételek mellett.** A külföldi textilipari piaczokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju **legjobb** értékesitésére képesit bennünket. Kimeritő felvilágositással és prospektussal kivánatra készséggel szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

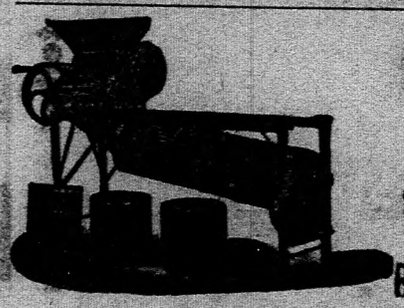

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár

Budapest, V., Katona József-u 8.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztitására és osztályozására

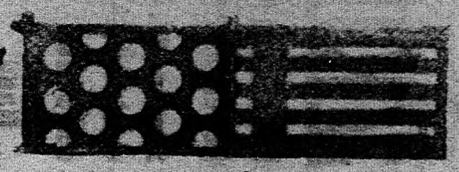

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMEZROSTA gőzcséplő-gépek számára.

ROESSEMANN & KÜHNEMANN

KOPPEL ARTHUR-féle vasutak.

Prága, Bécs. **BUDAPEST, VI., Váczi-ut 113—115.** Zágráb, Berlin.

Gazdasági, ipar- és erdei vasutak

nyomjelzése, terveczése és épitése.

Sinek, hordozható vágányok, forditó korongok, kocsik, mozdonyok bérbe is adatnak.

Répavasutak. Használt anyagok állandó raktára.

2093

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep: **BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.**

Alfa-Laval Separatorok (tejfölöző gépek) kézi- és erőhajtásra.

Ujdonság!

1908 évi mintáju separatoraink a jelenkor legtökéletesebb fölözőgépei. Nagy munkabirásuak, élesen fölöznek, bámulatos könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

Tejszállitó kannák,
Fejőedények,
Tejhütők,
Előmelegitők és pasztőrizáló készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemü **tejgazdasági eszközök és gépek** legjobb kivitelben.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése és ujjáalakitása.

770 első dij, több mint 600,000 Alfa-separator az egész világon. Árjegyzékek, tervek, költségvetések bérmentve.

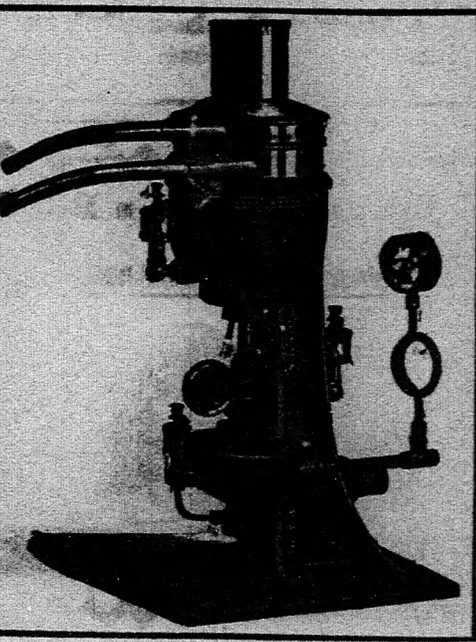

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok **erősitésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a** „ „

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló czélra szolgáló **külföldi** szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségü kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánménesben, katonai, polgári, és versenyistállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és füszerüzlefekben vagy közvetlenül a készitő:

BRÁZAY KÁLMÁN czégnél, BUDAPESTEN

1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen kiszolgolás és bérmentes szállitással **24** korona.

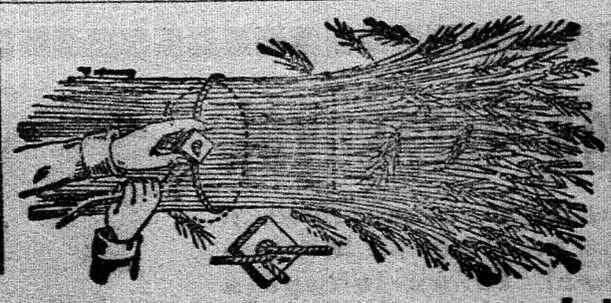

Egyetemes kéve gyorskötők

legolcsóbb árban azonnal szállittatnaK.

Nagy választék mindennemü gazdasági kötélárukban.

Helle O. műszaki kötélverőáru-gyár **Pozsony**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váczi-körút 68,

Looomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, lisztiló-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szálá-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hazai gyártmány! **Kitünő munka!**

MAYER GÉPGYÁR vas- és fémntöde részvénytársaság

SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI. kerület, VÁCZI-KÖRUT 61. szám.

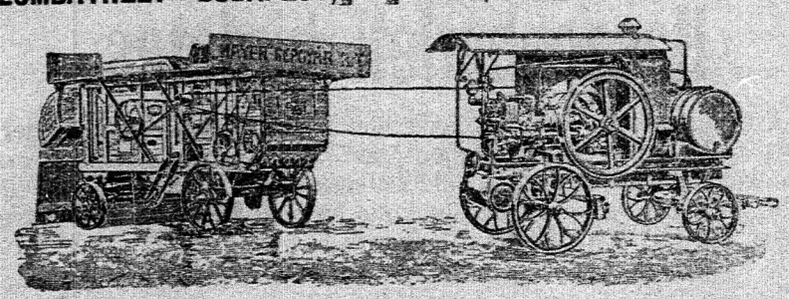

Benzinlokomobil-cséplőszerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szivógázmotorok faszén-, koksz- és antraczitfütésre, 120 HP-ig. Malomépitészet. Szab. hydr. borsajtók, olajprések és mindennemü gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. :: Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Fontos szakmüvek!

A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók. Irta **Réti János** K —·60
A kaszálók és legelők ápolása. Irta **Gáspár József** K —·50
A gazda, mint sertéshizlaló. Irta **Virág Elek** K —·50
A borjuk fölneveléséről. Irta **Tormay Béla** K —·50
A takarmányrépa. Irta **Herényi Gothárd Sándor** K —·50
A fejőstehénről. Irta **Hauer Géza** K —·60
A szántás-vetésről. Irta **Hensch Árpád** K —·50
Utmutató a ragadós állati betegségek elleni védekezésben. Irta **Jakab László** K —·80
Az épitkező gazda. Irta **Domokos Kálmán** K 1·—
A kukoriczamiveléséről. Irta **Huisz Gyula** K —·50
A házi állatok fontosabb élősködői. Irta **Páter Béla** K —·50
A házi kert. Irta **Ritter Gusztáv** K —·80
Baromfitenyésztés. Irta **Gáspár József** K —·70
A csalamádé termesztése, bevermelése és etetése. Irta **Cserháti Sándor** K —·50
Csikónevelés. Irta **Czájlik István** K —·50
A dohánytermesztésről. Irta **K. Vörös Sándor** K —·70
A vörös lóher termesztéséről. Irta **Ásványi Lajos** K —·70
Gyümölcsértékesités. Irta **Ritter Gusztáv** K —·70
A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zsombolyai kazalra. Irta **Herényi Gothárd Sándor** K —·50
A gazdaságok berendezéséről. Irta **K. Vörös Sándor** K —·90
A kosárfüz termelése. Irta **Marc Ferencz** K —·50
Házi állataink takarmányozása. Irta **Kovácsy Béla** K 1·—
A len és kender termeléséről és áztatásáról. Irta **Grasseli Miklós** K —·50
Konyhakerti magvak termelése. Irta **L'Huillier István** K 1·—
A komlótermelésről. Irta **Réti János** K —·50
A méhtenyésztésről. Irta **Gáspár József** K —·60
A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei. Irta **Páter Béla** K 1·—
Talajjavitás lecsapolással. Irta **Nemes István** K 1·—
A legjobb takarmányfüvekről. Irta **Réti János** K —·50
Az öntözés. Irta **Nemes István** K 1·—
Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből. Irta **Jakab László** K 1·—
A jégkár ellen való biztositás és a károk becslése. Irta **Szüts Mihály** K 1·—
Gazda számvitele. Irta **K. Vörös Sándor** K 1·—
A haltenyésztésről. Irta **Páter Béla** K —·60
A vetőmag eltartásáról és a magtárban kárt tevő állatokról. Irta **Páter Béla** K —·50
Utmutató házi állataink egészségének gondozására. Irta **Jakab László** K —·50
Magyar olajnövények. Irta **Dr. Rodiczky Jenő** K —·60
A gyomok kártékonysága és az ellenük való védekezés. Irta **Cserháti Sándor** K —·60
A szocializmusról. Irta **Papp Gergely** K —·50
Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról. Irta **Heigel Lipót** K 1·—
A fogyasztási adókról, jövedékek és illetékekről. Irta **Heigel Lipót** K 1·—
A legfontosabb szálas takarmánynövények termesztése. Irta **Rázsó Imre** K —·50
Szőlőmüvelésről. Irta **Ikafalvi** K 1·—
A tenyészkanczákról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elháritására. Irta **Ross Nándor** K —·50
Tanácsadó fiatal gazdák számára. Irta **Hadviger Albert** K 1·—
A káposztafélék termesztése a szántóföldön. Irta **L'Huillier István** K —·50
A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcspálinka-főzés. Irta **Dr. Baintner Ferencz** K 1·—
Czukorrépatermesztés. Irta **Varga Kálmán** K 1·—
Magyar komlótermesztés. Irta **Csérer Lajos** K 1·—
A gabonafélék termesztése. Irta **Cserháti Sándor** K 1·—
A gyógynövények termesztése. Irta **Páter Béla** K 1·—
A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei. Irta **Dr. Barna Balázs** K 1·50

Megrendelhetők a **„PÁTRIA“ r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.**

Eladó törzsnyáj.

Gróf Esterházy Béla bakonyszombathelyi (Veszprém megye) **prima Merinó-Electoral törzs-juhnyája eladó.** — Tudakozódhatni ugyanott a gazdasági intézőségnél. 765

Párisi világkiállitás „Grand Prix" 1900. I

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

= mosóviz lovak számára =

Egy üveg ára K 2·80. Az udvari istállókban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállókban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősitésre és erőgyüjtésre, az inak merevségénél stb. képesiti a lovat a legnagyobb munkabirásra a trainingban.

KWIZDA-féle restitutions-fluid

elnevezés, vignetta és csomagolás védve, csak a mellékelt védjegygyel valódi.

Főraktár: **Török József gyógyszertára, Bpest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.**

Egy 21 HP kész uj

Crossley benzinlokomobil

(a világ legjobb motorja) eladó. Megtekinthető a magy. kir. technológiai iparmuzeumban. Közelebbit **Fényes Miklós és Palmer Artur mérnöki irodája, Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 15.**

761

Nélkülözhetetlen

mezőgazdáknak, gyümölcs- és szőlőtermelőknek!

„KING" tömlőkészülékkel többet teljesit, **mint 20 ember ecsettel.** Perczenként 50 négyszögméter fal kifogástalanul bemeszelhető. Minden részt és hézagot kitölt.

„KING" előnyösen alkalmazható: Kertöntözésre, gyümölcsfák és szőlőkertek permetezésére, rovarok pusztitására és beteges fák **fertőtlenitésére.** valamint sörfőzdékben, tejgazdaságokban, kórházakban, nedves lakások és istállókban és beteges állatoknál.

Kérjünk **650.** számu kimeritő prospektust magyarországi vezérképviselőtől: **WAIDL EMIL** BUDAPEST, VII. ker., Huszár-utcza 6. sz.

Kitünő müködését igazoló elismerő nyilatkozatok rendelkezésére állanak.

HELLER-féle **„KING"** gyorsmeszelő- és fertőtlenitőgép 20-szor annyit teljesit, mint ecsettel való kézi munka.

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyafélét

elismert kitünő minőségben, legolcsóbban szállit az egyedüli **kartellon kivül** álló

Szentistváni mütrágyagyár központi irodája,

Kassa, Fő-utcza 4. szám. 403

A világhirü és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai

Deering-féle fükaszálógépeket, marokrakó aratógépeket és kévekötő aratógépeket,

valamint egészen **vasból** és **acélból készült** **szénagyüjtőgépeket**

(lógereblyéket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként **ajánlani,** hogy minden általam szállitott ilyen **gépnek használhatóságáért** és **jó munkájáért,** nemkülönben **anyagának jóságáért elvállalom a felelősséget.**

Ajánlom egyszersmind **Sack Rudolf** elismert kitünő **acélekéit, kapáló és töltögető gépeit** és más egyébb **talajmivelő eszközeit és gépeit** is

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője

Budapest, V. ker., Váczi-körut 52. sz.

— Árjegyzékekkel és elsőrendü bizonyitványokkal kivánatra készséggel szolgálok. —

Vajhordók. Vajgyurók. ‚Lister' separatorok

698

Utólérhetetlen és elsőrangu minden tekintetben.

Kitünően bevált. **5 évi jótállás.**

Próbaszállitás. Katalogusok ingyen és bérmentve. Kereskedők, képviselők és ügynökök kerestetnek

R. A. LISTER & CO. G. m. b. H. Wien, II/3. Negerlegasse 10.

Tejkannák, tejgazdasági eszközök

legjutányosabban beszerezhetők

GEITTNER és RAUSCH

CÉGNÉL

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Haszonbérleti hirdetés.

A Dunamelléki ref. Egyházkerület haszonbérbe adja a fejérmegyei Alsószentiván községben fekvő és az ottani 24. sz. kat. birtokivben foglalt 791 kat. hold 249 négyszögöl kiterjedésü, szántóföld, kert, rét, szőlő és legelőből álló birtokát **1909. szeptember 29-től kezdődő 12 évre.**

A haszonbérelni szándékozók a közelebbi haszonbérleti feltételeket **dr. Szabó József budapesti ügyvéd,** egyházkerületi vagyonkezelő urnál **(Budapest, IX., Lónyay-utcza 9. sz.)** tudhatják meg a folyó évi szeptember hó 15-ig ugyanesak nála adandók be a haszonbérleti ajánlatok.

Az Egyházkerület közgyülése az ajánlatok közül szabadon választhat, sőt azok egyikét sem köteles elfogadni.

Az ajánlattal egyidejüleg 2000 korona bánatpénz is leteendő.

740

Kölcsön és vétel uj és egyszer használt **kartellen kivüli**

mag- gabona- burgonya- liszt- es- gyapju- **ZSÁK** **behordási- kazal- repcze- rostaalj- waggon-** **PONYVA**

„HUNGÁRIA" kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők. Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinegek, lópokróczok. :: ::

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár, kölcsönintézet.

Vétel, eladás és cserélés.

BUDAPEST, V., Arany-János-utcza 10. sz.

Sürgönyczim: **NAGELA BUDAPEST.**

Vidéki telefon: 35—92.

Eladó tenyészkanok.

Herczeg Sulkowski J. M. pankotai uradalmában

34 darab 1½ éves göndörszőrü átvészelt mangalicza tenyészkan

darabonként 150 kor. árban **eladó.** Megtekinthetők Pankotán, ahol az uradalmi jószágfelügyelőség szivesen ad bővebb felvilágositást is.

750

:: Mérnöki iroda ::

Elvállalja uradalmak üzemtervéhez szükséges térképek készitését, parczellázási munkálatokat, mezei és erdei vasutak tervezését és kivitelét, alagcsövezési, öntözési munkálatokat, mindennemü gazdasági épületterv elkészitését.

6856

KELL DEZSŐ okl. mérnök Keszthely (Zala m.).

Szalmát, zsuppot és szénát

vásárolok uradalmaktól nagyban legmagasabb árakon.

Gőz- és lójáratu legujabb rendszerü préseimmel gyorsan felpréselem a megvett árut.

Eladási szándékot kérem egy levelezőlapon velem közölni.

NYITRAI ANDOR

704 széna- és szalma-nagykereskedő, PÉCSETT.

A KÖZELGŐ CSÉPLÉSI IDÉNYRE AJÁNL

CSÉPLÉSI MÁZSAKÖNYVET

quart (4-ed rét) alaku 50 lapos füzet darabja kék másoló (indigó) papirral együtt .. .. .. 1 korona.

ÉRTESITŐ CSÉPLÉSRŐL

keskeny alaku, két-két egyenlő szövegü lappal, melyekből egyik kitéphető, kék másoló (indigó) papirral együtt .. 1 kor. 60 fill.

a "Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

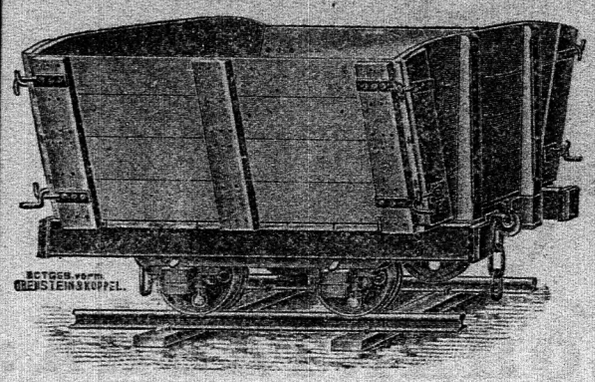

Mezei vasutak

ló- és mozdonyüzemre,

vasuti berendezések bérbeadása,

nagy sin-, vágány-, kocsi- és mozdonykészlet,

uj és használt állapotban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 102.

Gyár: Pusztaszentlőrinczi nyaraló.

742

Kévekötelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.
Manilla zsineg kévekötőgéphez.
Zsákok minden czélra, kender-, len- és jutaszövetből.
Zsákkötő-zsineg és **varró-spárga.**
Szőlőtaposó-zsákok. Szőlőkötöző-fonalak.
Ponyvák vizmentes és természetes szövetből minden czélra.
Kötélárúk hosszu szálu bácskai kenderből.
Ökörszájkosarak erős kenderzsinórból
Kender géptömités és fonásra, valamint **kócz** géptisztitásra.
Kendertömlők különféle minőségben.
Abraktarisznyák ritkán szöve kenderzsinegből, tömören szőve juta és kendervászonból.
Lóhálók, tennispálya bekeritő- és **középhálók, halászhálók, tornakészletek, függőágyak** stb. legelőnyösebben szerezhetők be:

Bellán Mátyás kender-, kötél- és sportáru kézműipar telepén **Dunacséb (Bácska).**

Árjegyzék kivánatra ingyen küldetik.

614

CLIMAX és ECLIPSE

NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari czélokra.

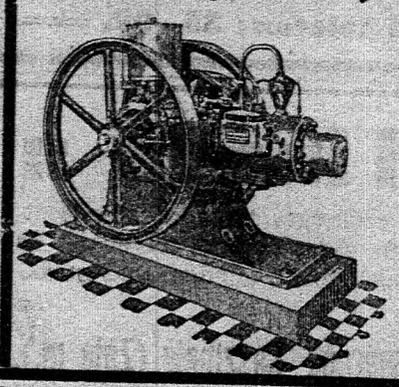

Nincs robbanási veszély, se pénzügyőri ellenőrzés.

Elsőrangu referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA

MOTORGYÁR 304

Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

Van szerencsém a t. gyapjutermelő uraságokat értesiteni, miszerint folyó évi május hó 1-ső napjától kezdve

Budán, Lágymányosi-ut 5.

szám alatt lakom.

Sommer Mór gyapju-ügynök

VI. kerület, Erzsébet-körut 34. szám.

607

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendü tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK**-nél, **NAGY-SZALONTÁN** (Pata puszta).

Gazdák Biztositó Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCZA 10. SZÁM.

Alakult 1900. BIZTOSITÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapitványok a kormány hozzájárulásával	**1.970,349·— kor.**
Tartalékok	**764,780·16 „**
Összesen:	**2.735,194·16 kor.**
1901. évi feleslog	**90,349·— kor.**
1902. „ „	**58,783·38 „**
1903. „ „	**109.321·73 „**
1904. „ „	**72,438·23 „**
1905. „ „	**61,730·60 „**
1906. „ „	**39,243·65 „**

Biztositásokat elfogad tüz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztositott tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tüz- mint a jégkár ellen biztositva volt tagok 4%-os dijvisszatéritést kaptak. — Az 1902. évi üzlet feleslege közgyülési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztositottak 4%-os dijvisszatéritést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztositottak 2—2%-os dijvisszatéritésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztositottak, kik 5—10 évre adták fel biztositásukat 5% engedményben részeltettek.

Biztositási ajánlatok benyujthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetitésével. Nyomtatványokkal és felvilágositással mindem irányban készségesen szolgál.

Az igazgatóság.

Haszonbérleti hirdetés.

A Baldácsy prot. alapitvány igazgatósága haszonbérbe adja egészben, vagy egyes részekben a Szolnok város határában fekvő, az ottani 2680. sz. k. birtokivben foglalt 737 k. hold 361 négyszögöl kiterjedésü, szántóföld, kert, rét és legelőből álló puszta-palotás-szent-iváni birtokát **1909. szeptember 29-től kezdődő 12 évre.**

A haszonbérelni szándékozók a közelebbi haszonbérleti feltételeket **dr. Szabó József budapesti ügyvéd, alapitványi ügyvivő urnál (Budapest, IX., Lónyay-utcza 9. sz.)** tudhatják meg s folyó évi szeptember hó 15-ig ugyancsak nála adandók be a haszonbérleti ajánlatok.

Az igazgatóság az ajánlatok közül szabadon választhat, sőt azok egyikét sem köteles elfogadni.

Az ajánlattal egyidejüleg 2000 korona bánatpénz is leteendő.

739

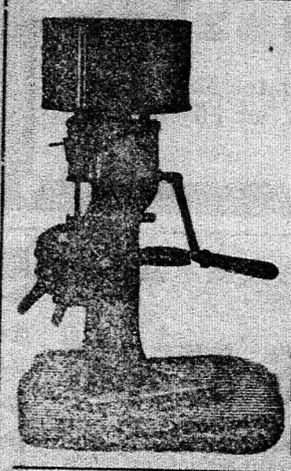

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

a világ legrégibb és legjobb tejfölözőgépei!

Játszi könnyü kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefölözés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztitható. Nincs javitás. Több mint 200.000 drb van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125—500 l. kézihajtásra. **Magyarországi képviselő**

GEITTNER és RAUSCH **BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8.**

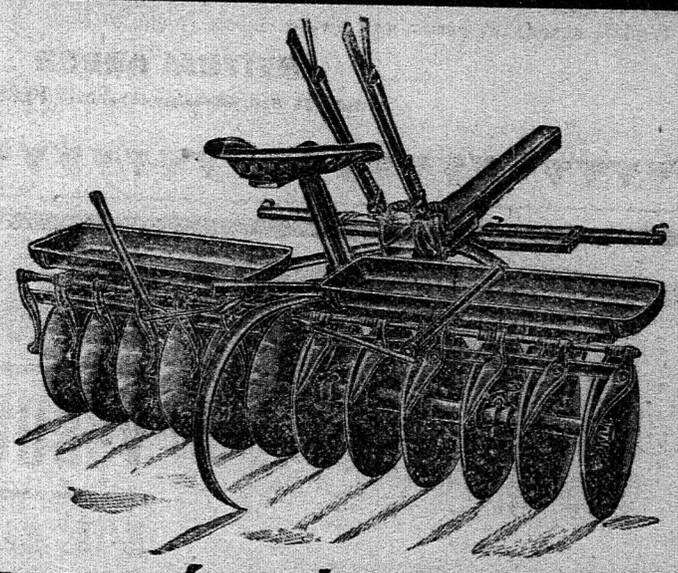

TARLÓHÁNTÁSRA:

amerikai tárcsás boronákat, többvasu aczéleléket elsőrendü kivitelben szállit:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. Mosonban.

Főraktár: Budapest, VI., Váczi-körut 57a. Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

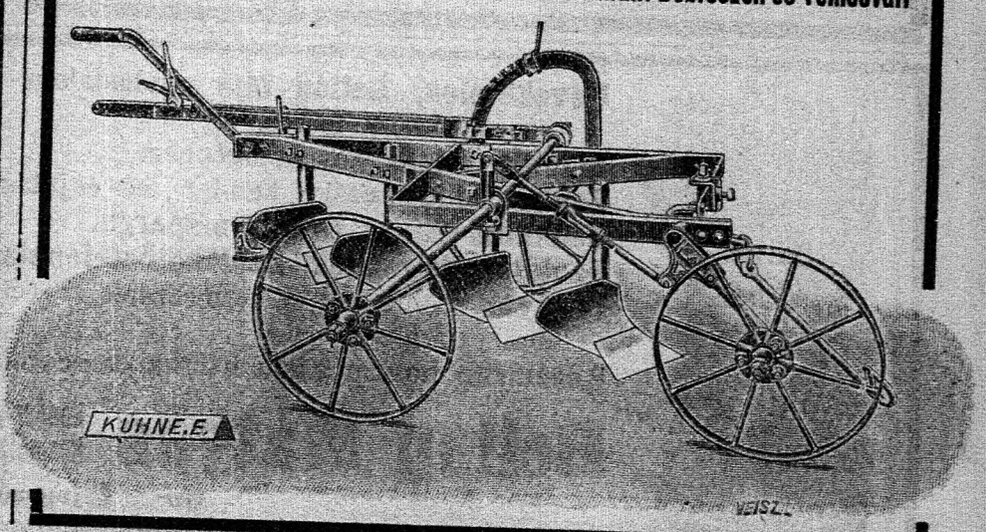

Istállókban nélkülözhetetlen!

TIP-légypapir

Egy-egy légypapir 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, de baromfinak kitünő takarmány.

100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légypapirt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom.

675 Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

GŐZEKE
Acetylen-lámpák.

Éjjeli szántásoknál **gőzekékre** különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak. ::

Automobil-lámpák.

Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló- ::

Acetylen-lámpák.

Bárdi József
Budapest, VI., Mozsár-uteza 9.
Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgönyczim: Pneumatic

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve

Gazdasági Könyvviteli
nyomtatványokat
levélpapirokat
boritékokat és egyéb
nyomdai munkákat
jutányosan és csinos kivitelben készit

"PÁTRIA"
IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.
BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tüzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb **gazdálkodás előmozditását** a gyakorlati szaktanácsadás utján.

Kidolgozza az okszerü gazdasági berendezés alapjául szolgáló **üzemtervet.** Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését. Tanácsot** ád a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél,** vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdaság **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését.** Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi záriatokat és jövedelmezőségi számitásokat elkészit. **Tanácsot ad birtokbérbeadásnál,** valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi** kérdésekben. Gazdasági **ügyekben jogi tanácsosai szolgál és vitás ügyekben** a választott szakbirósági tisztet elvállalja. Birtok és mindennemü mezőgazdasági **értékbecsléseket** végeztet. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokokat** törzskönyvileg **nyilvántartja.**

Gazdatiszteket és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet kereséket nyilvántart.**

Adóügyekben az OMGE. tagjainak szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését kieszközli. Adóelengedések ügyében utbaigazitással szolgál. Hasonlóan igénybe vehetik az üzemi osztály ily irányu müködését az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Hangya fogyasztási és értékesitő szövetkezet tagjai is, ha tagságukat igazolják.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

543 m. hold Zalában, vasutállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetéssel, czementárugyártással, iparvágány s mérleggel, urilakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Türje. 1598

197 m. hold piliscsabai vonalon, fővárostól 39 km.-re a község között, orvos, gyógytár Nyerges ujfalu, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertéstenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csürökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás üveges, zárt verandával. 455

200 m. hold sik fekvésü I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelelő g. épületekkel. 3849

370 m. hold Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, uri lakással és 5 hold diszkerttel, köves ut mentén. 7343

100 kat. hold körüli I. o. bácskai föld, 15 percznyire a vasutállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percznyire, urilak és gyümölcsössel. 3851

500 m. hold Szatmár megyében, vasutállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129

1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130

606 kat. hold Ermelléken, vasuttól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohányengedélyiyel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 4261

Temesvár határában, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésü birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukoricza-góréval, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségü föld, az egész ***primissima klasszisu kerti talaj,*** ugy a legintenzivebb müvelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyiti a birtokon levő nagyobb összegü, igen olcsó és előnyös törlesztéses kölcsön. 4601

280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorssal ½ óra, vasutállomástól müuton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vizvezetékkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőilletőséggel. 4756

586 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert. 1½ h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasutállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbe is kivehető. 5640

284 hold szőlőnek való, egyenes felületü, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültettetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477

1000 m. hold Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó. 6320

2488 hold, 50 hold termőgyümölcsössel Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számu kitünő köből épült épületekkel. 10 szobás kastélylyal, szeszgyár és finomitó. Jó munkásviszonyok. Ára felszerelés nélkül 560,000 K. Amortizácziós teher 200,000 K. Esetleg bérbe adó. 602

290 hold Szilágy megyében, vasutállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedélyiyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tehenészetre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 54

200 hold, vasutállomástól 2 km. Szőlőmivelésre különösen alkalmas. 2 holdas parczellákban vagy együtt az egész terület eladó. 1061

555 hold Budapesttől 1 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsössel. Parkban 5 szobás urilak. 40 h. dohányengedély. Jókarban levő kellő számu gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vetéssel 305.000 K. 1335

Emeletes kastély 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75.000 K. 1198

813 m. h. Borsod megyében vasutállomástól 6½, épülő vasuttól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsőséggel, melyen az urilak áll. 40 hold dohányengedélyiyel. Az egész birtok prima buzatermő szántó. Ára m. holdanként 650 korona. 284

2400 m. hold sik fekvésü dunántuli birtok, 1600 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jól elhelyezett majorban kellő gazd. épülettel. Uri lak 10 holdas parkban. Három vasuti vonal mentén. Ára 700.000 kor. Teher 400,000 kor., mely rajt maradhat. 294

58 kat. hold sikfekvésü, buzatermő szántó Temes megyében, vasutállomás mellett, épületek nélkül kat. holdanként 600 koronáért. 309

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

200 m. hold birtok 30—40 km.-nyire a fővárostól. 455

400—800 m. holdas jó minőségü birtok, jó ut mentén, vasuttól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7

Kisebb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8

400—1000 h. birtok, melynek nagyrésze vágható erdő. 2916

1000 holdig cserébe fővárosi házért, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567

2—300 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3950

200 holdas birtok uri lakházzal, lehetőleg Kecskemet vidékén. 3982

10—15000 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9

2000 hold elsőrendü talaju birtok, czukorrépa vidéken, vasutállomás közelében, szép kastélylyal és parkkal, Bécstől legfeljebb 6 órányira. 5215

800—1200 m. hold birtok, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakházzal. 456

2000 hold jó talaju birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasuthoz. 5216

250—300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizácziós kölcsönnel. 12/ü

3—400 hold egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutiól legfeljebb 1½ órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12

800—1000 holdig jó földek és épületekkel, instrukczióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

480 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasuttól, országut mellett, 7 szobás udvarházzal, kellő gazdasági épületekkel. 5003

370 hold jó trágyaerőben levő házilag kezelt birtok Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, nagy várostól 5 kilométerre. Elegendő számu jókarban levő épületekkel. Ósztól fogva bérbeadó. Felszerelés átvehető. 314

Birtokbérlet kerestetik:

180—200 m. h., amely kereskedelmi növények termelésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

800—1500 h. Erdélyben vasuthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496

2—3000 holdat tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán tul vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tehenészet üzhető. Urilak legalább 6 szobás legyen. 1868

Ezeken kivül nyil ántartjuk a **visszavándorlók** letelepitésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakitásánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnél.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.

ANTINONNIN

nem illanik el, szagtalan, olcsó.

Legjobb fertőtlenitő szer mezőgazdasági üzemek rés ére

Száraz istállók!
Nincs többé falmállás!
Nincs penészképződés!

megvédi a fát a rothadástól és gombáktól.

FARBENFABRIKEN
vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld.

Képviselő Ausztria részére:
Wien, I., Biberstrasse 15., Friedr. Bayer & Co.
Prága, II., Wenzelsplatz 43. Prochaska & Starck.

Képviselő Lengyelország részére:
Warschau, Marszalkowska 17., Carl Pošepný.

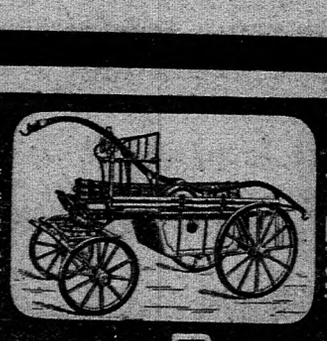

WALSER FERENCZ

Czégtulajdonosok: Walser Ferencz, Walser János, Győző Gyula

TŰZOLTÁSISZEREK- ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA, HARANG- ÉS FÉMÖNTŐDE

BUDAPEST, VI., CSÁNGÓUTCZA 6 B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ: VÁCZIÚT, A RÉGI VÁM KÖZELÉBEN.

Ásványi és csontliszt-

szuperfoszfátot

továbbá száritott

czukorrépa-szeletet

legolcsóbban szállit:

STEINER és WALLESZ Wien, I., Graben 16.

683

A sertésvész gyógyitható!

Brummel Gyula állatorvos eljárása szerint. — Ezen szerzőtől éppen most jelent meg:

A SERTÉSVÉSZ GYÓGYITÁSA

gazdák, állatorvosok, sertéstenyésztők és hizlalók használatára:

Ára 3 korona, melynek előleges beküldése ellenében bérmentve küldi meg a „Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-út 25.

A magy. királyi állami bakterologiai intézet véleménye szerint is a **„RATIN"** a patkányon és egéren kivül más állatra nem ártalmas.

Bámulatos gyorsasággal pusztit a **„Ratin",** mely egy ragályos betegséget visz be az illető állatfajba s igy egyik a másikat fertőzi, ami által mind kipusztul. **Több polgári és katonai hatóság elismerése. Nélkülözhetetlen** minden gazdaságban a **„Ratin"** bevezetése. Nagyobb gazdaságokban a **„Ratin"** alkalmazását csupán a vasuti költség megtérítésével és **kizárólag sikeres eredmény utáni** dijazásért bevezeti a **„Ratin" bakterologiai laboratorium vezérképviselője**

538

Haan Béla Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 26.

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsarnok Szövetkezet

Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Állandó bognármunka nagy raktár.

Mindenféle gazdasági szerszámot, teljes szekeret, mint egyes szerszámrészeket, kiváló bácskai I-ma fából finoman kidolgozott jármokat minden mennyiségbeu olcsó árak mellett szallitunk. Jármaink használata az igavonó jószágot nem töri fel. **Olcsó eladásra** ajánljuk egy 16 öles 5 évig használt, keményfából szilárdan épitett dupla kukoriczagórét. **Gavanszki Testvérek és Alexijevits gőzfürész és fakereskedés, Bácsszenttamáson.**

741

FAIRBANKS MÉRLEG ES GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTÖDE. Telefon 28—67.
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 174.

Szabadalmazott Fairbanks százados mérlegek, teljesen tolósulyos fémmérőkarral; tartósság, pontosság és könnyü kezelésüknél fogva felülmulhatatlanok. Hordozható gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegek. Vasuti kocsimérlegek első-, másod- és harmadrangu pályák részére ujonnan szabadalmazott tehermentesitő készülékkel, rendes és keskeny nyomtávra. Speciálls mérlegek vasmüvek, kohók, gépgyárak, hengermüvek, malmok számára. Mozdonymérlegék. Darumérlegek. Vasuti hajtányok. Vasszerkezetek. Tetőszerkezetek. Vasöntöde: mindenféle vasöntvény. Olcsó és pontos kiszolgálás.

535

Árjegyzékkel és költségszámitással készséggel szolgálunk.

Nemesi birtok

(Krassó-Szörény megyében), mely áll: **566** hold szántóföldből à 1600 □-öl, **70** hold rét, **60** hold tölgyfaerdő, **20** hold fiatal erdő, **4** hold **házhely, tisztartói lakással** és megfelelő **gazdasági épületekkel,** más vállalat miatt **szabad kézből eladó,** fundus instruktussal vagy anélkül. A birtok **kitünő talaju** és buza, rozs, árpa, zab, kukoriczára, valamint **állattenyésztésre** is kiválóan alkalmas. Bővebb felvilágositást ad: **Schwarz Dávid Fiai czég, Lugoson.**

707

„RAPID"
kézi mütrágyaszóró-készülék.

41715. számu szabadalom.

szabályozható szórókanállal.

Ezen **mütrágyaszóró-készüléket** Fischl V. gazd. intéző ur szakszerü kisérletezés után találta fel. A régi szokásos **kézi szórással** szemben **előnye,** hogy a **munkás kezét és ruháját nem támadja;** a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az **olcsó ár,** egyszerü kezelés s hogy **1 ember naponkint 7—8 holdat** vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállitható szórókanál által az **elszórandó mennyiség pontosan szabályozható.** ::

Ára Budapesten darabonként

60 korona.

Bővebb felvilágositással szivesen szolgálok 685

Weisz Jakab

a szabadkai mütrágyagyár képviselője

V., Lipót-körut 7. szám.

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Kérjen árjegyzéket.

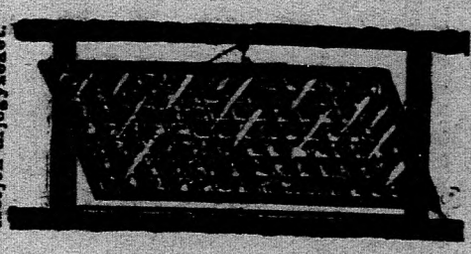

Készit „VICTORIA" raktár- és istálló szellőzőkét és minden e szakmába vágó lakatos munkákat.

Istálló- és raktárablakok vasrámában sodrony-üveggel.

ELŐNYEI: törhetetlen, tüz- és betöréebiztos, csinos és olcsó!

Megrendelhető a készitőn: 610

Farkas és Társa lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utcza 10.

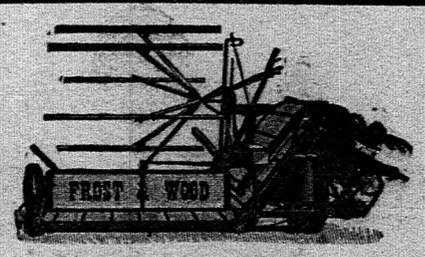

„SIMPLEX“ elsőrendü közkedvelt **kitünően müködő, balra vágó,** négy kévét lerakó, világhirü **kévekötő aratógépeket,** ugyszintén **marokrakó- és fükaszálógépeket,** a világhirü **Kanadai gépgyár** gyártmányait olcsó árban szállítja a

DÉLVIDÉKI KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRSASÁG, SZABADKÁN.

743 **Megrendelések eszközölhetők a kizárólagos elárusitónál**

az AGRICULTURA Mezőgazdákat Ellátó R.-T. Budapest, V., Zoltán-u. 12.

Hääder György puszta-nagyoszlári gazdaságában eladó 50 drb fiatal, részben tarka hegyes vidékre való **edzett jármos ökör.**

Eladó továbbá 40 drb prima fejős magasvérü **szimmenthäli tehén,** 40 drb a közelmultban importált, takarmányszegény vidékre különösen czélszerü **angelni telivér tehén.**

Ugyanott kapható **5 drb központi tejcsarnoki üzletrész,** valamint **holtfelszerelés is.**

Megkeresések: **Oszlár, u. p. Tápiósáp.** 764

SCHWARCZ GYULA KENÉZI GAZDASÁGÁBAN

90 drb prima szőke mangalicza, tenyésztésre kiválóan alkalmas 1½ éves kocza van eladó. 762

Posta, vasut, telefon: Szakál, Bihar megye.

STABIL és FÉLSTABIL GŐZGÉPEK

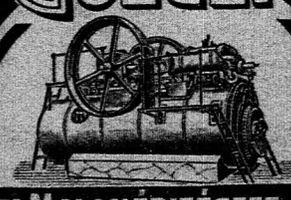

BUDAPESTI MALOMÉPITÉSZET és GÉPGYÁR PODVINECZ és HEISLER BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.

ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE

Gazdák figyelmébe!!!

Most jelent meg:

A pinczegazdaság mellékterméke inek értekesitése.

Irta: Szilárd Gyula, a gróf Esterházy-féle csákvári földmivesiskola tanára.

Tartalma: Pálinka- és cognacfőzés. A törköly és venyige mint takarmány. A borsóprü értékesitése. Borkőnyerés törkölyből és borsóprüből. Kék szőlő festőanyagának kivonása. Szőlőmagolaj-nyerés. Csersavoldat készitése szőlőmagból. Eczetkészités.

1 korona 60 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a **„PÁTRIA“ r.-társ. gazd. szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.**

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint ***erdélyi alkusz*** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem ***jármos és beállitani való ökrökben,*** ugyszintén ***1–2 éves ökör-tinókban*** és mindenféle sulyu sovány ***sertésekben*** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretségemnél fogva ugy vásárokra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetithetem. Kiváló tisztelettel

5013

Sürgöny- és levélczim: ***Vermes Lipót, Kolozsvár.***

Gazdasági munkás- és cselédlakások. Összeállitotta a m. kir. földmivelésügyi miniszterium gazd. műszaki hivatala az OMGE. közreműködésével. Tartalmaz 50 épülettervet, költségvetéseket és épitőanyag előirányzatot. Ára 10 K. Megrendelhető a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A Boros-féle kutyaeledel a leghatásosabb és legolcsóbb tápszer **kutyák és sertések részére**

husrost karikákban — — 26 kor. mm.-ként
husdara és huskorpa — — 30 kor. mm.-ként

Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 K portómentesen. **Kutyaeledel-Zwieback,** kitünő kutyatápszer 40 kor. métermázsánként. Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 kor. 40 fill. portómentesen.

BOROS SAMU szappan-, kutyaeledel-, huskorpa- és husdaragyár, ERZSÉBETFALVA, Soroksári-ut 50. szám. Telefon 26.

MAGYAR GAZDÁK ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE BUDAPEST (Központi vásárcsarnok).

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utcza 4.

Nagy kőpincezói:

BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT

husféléket, baromfit, vadfélét, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENNEMŰ ÉLELMICZIKET. Hordóbor-értékesitő osztály. :: Égetett szeszesitalok értékesitése.

A MAGYAR ORSZÁGOS MÉHÉSZETI EGYESÜLET vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesitési ügyben dijtalanul nyujt felvilágositást.

Agrikulturfosfát

a **legolcsóbb fosforsavtrágya** és a **hatása ugyanolyan** mint a **Tomassalakliszté** és a **Superfosfáté.**

Ajánlatokkal és felvilágositásokkal szolgál a **magyarországi vezérképviselők:**

ZWEBNER MÓR és FIA

mütrágya- és erőtakarmánynagykereskedése 468

Pozsony és Galgócz.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár r.-t.

Ganz-féle villamossági r.-t. II., Lövőház-utcza

BUDAPESTEN

BENZINMOTOROK és lokomobilok cséplők és takarmánykamrák üzemére. Szivógázmotorok anthracit-, koksz- vagy faszéntüzelésre. :: **Földgázmotortelepek.** Ármentesitő és öntöző szivattyutelepek. **:: Kötélvontatásu GŐZEKÉK**

ELECTROMOS világitó és erőátviteli berendezések, egyen- és váltakozó-áramra. :: Kolibri ivlámpák reklámczélokra.

ELECTROMOS üzemek berendezése uradalmakban. Meglevő berendezések átalakitása.

ELECTROMOS üzemü szivattyuk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, apritó- és takarmányozó-berendezések. :: Electromos kis- és nagy-vasutak. :: Bányavasutak. :: 9184

Árjegyzékkel és költségszámitásokkal szivesen szolgálunk.

»» Prima, száraz ««
tengeri-mosló
száraz répaszelet **foszforsavas** takarmánycsontmész 40—42%, különféle olajpogácsa jutányosan kapható: 343
Neubauer Adolf
gyári meghatalmazottnál
Győr.

Cséplőgép-tulajdonosok figyelmébe!

Százakra menő károktól mentheti meg gazdaságát, ha cséplőgépei kezelésénél Balassa Frigyes, most, 2-ik bővített kiadásban megjelent „Cséplőgépek kezelése" czimü kézikönyvének utbaigazitásai szerint eljár. A nagym. földmivelésügyi miniszter ezen a könyvpiaczon egyedül álló szakkönyvet az összes gazdakörök figyelmébe ajánlotta. — A müvet 6 kor. 30 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Bud pest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Zach József
Graz II.
„Janushof".
Legnagyobb sportfelszerelési üzlet Stájerországban.
Ajánl vihargallérokat, pelerineket, sport- és stájer kosztümöket a legjobb és legkifogástalanabb kiviteliben mérték után, viharálló stájer lodenből.
Képes árjegyzékek és lodenminták ingyen és bérmentve
Szállitás kivánatra vámmentesen. 650
Legujabb „Trawles" vihargallér.

Istálló-mennyezetek
tökéletes páramentesitése,
nedves falak
gyökeres szárazzátétele, szab. „Kosmos" hornyolt asphaltlemezzel
kitünően bevált.
Felvilágositást ad:
Greif Antal mérnök
Budapest, VIII., Salétrom-utcza 10. (Telefon.)

Mindennemü
zsák és ponyva
a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer**-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utcza 31—33. szerezhetők be. A **Fischer**-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vizhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló **Fischer**-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállitója. Pontos szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. Arjegyzék, minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

KELTETŐGÉPEK
díjtalanul próbára. **Keltetőgépek** a legjobbak és legolcsóbbak. **Keltetőgépek** sok száz kitünő bizonyitvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországból, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyuk-, liba-, fogoly-, fáczán- és kacsatojásokhoz. **Keltetőgépek részletfizetésre. Keltetőgépek** szabadalmazva Ausztriában és Magyarországban. — Egyedüli készitője **G. Müller, Reisenberg 2. szám, bei Wien.** — Ezen szakmában egyedüli gyár. 4001

A gőzlokomobilok szerkezete és kezelése. Irta Naszályi József, okl. gépészmérnök, m. kir. ker. iparfelügyelő. 167 ábrával. Ezen minden gazdaságban nélkülözhetetlen szakkönyv a lokomobilok szerkezetéről és kezeléséről szükséges összes tudnivalókat könnyen elsajátitható módon tartalmazza. Ára 3 korona 20 fillér, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállittatik. Megrendelhető a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Fiedler János
lenfonógyára
Komárom
vesz
nyers lenkórót
szál-nyeréshez, valamint kaszált és **géppel csépelt**
lenszalmát,
tetszés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernaui)**
orosz lenmagot.

Maier Rikárd és Félix
kinostári szállitók
Wien, II., Kaiserlosefstr. 30.
vesznek és eladnak minden állomásról bármily mennyiségü
szénát, szalmát, burgonyát.
Préselés saját és legmodernebb gőzprésekkel. — A legnagyobb szolgáltatóképességü czég. 426

Világhirü szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

Ujdonság! Ujdonság!
AZ OKSZERŰ BAROMFITENYÉSZTÉS. Irta: KÖVY JÓZSEF.
E nagyfontosságu szakkönyv magamagát ajánlja. Mindenkinek, aki kedvet érez a baromfitenyésztéshez s amellett anyagi függetlenségre is vágyódik, megbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni.
Ára füzve 3 K 60 fill., velinszürke vászonkötésben 5 K. Megrendelhető a "Pátria" részv.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Préselt
buzaszalmát
és
zabszalmát
szállit elsőrendü minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

Vétel
Reichert-féle (1/12) **immersiós mikroskóp megvételére keresteték. Ajánlatok Schreiner Jenő czére sopron I pia, P.-Sopron intézendők.** 4325

Bérlet
Kiadó Nagy-Paczal községhez tartozó 600 holdas birtokom, melyből mintegy 470 szántó, 50 legelő, 37 rét, 30 erdőlegelő és tiz hold belsőség. Lakóház és megfelelő gazdasági épületek. Bővebb felvilágositást az érdeklődők Kóti Lajos tulajdonostól, Nagypaczal Szilágy vm. nyerhetnek. 4304

Bérlet átadása végett összes felszerelés, élő és holt, eladó. Állatállomány 10 db murakőzi kancza, fias és vemhes és 1 mén, növe ökörmarha, tehenek, 30 db hasas kocza és 2 kan mangalicza, tárányok és ürük, két bivaly. Kocsik, szekerek, cséplőgarnitura, rögtörő stb. Goitein Dávid Esztermajor. 4305

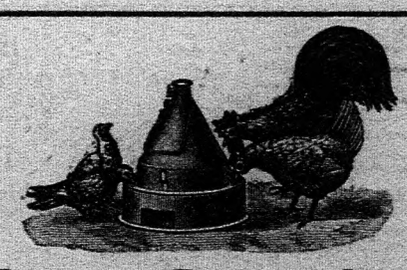
A baromfi-tenyésztés
összes eszközei nagy választékban a legolcsóbb árakon.
Állandóan ujdonságok. 748
Kérje a 177. számu ingyen katalogust.
KRÁSA RUDOLF, WIEN, VII., Kirchengasse 29.

Már nem rongálódik többé a loszerszám, ha azt a Lukrecia

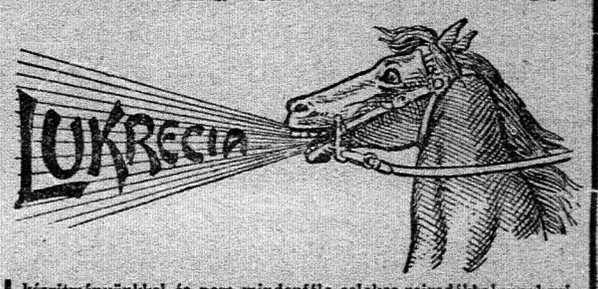

készitményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megkeni. ***Bámulatosan puhitja és feketére festi a bőrt.*** Öt kilós szelencze bérmentve, utánvét mellett K 12·50. 12 és 25 kilós bádogszelenczékben szállittatik. Kapható a ***Magyar Mezőgazdák Szöv.-nél*** és minden szakbavágó jobb üzletben. :: Készitő:
VAD és TAKACS BUDAPEST. :: Postafiók 151.
Tessék prospektust kérni. 270

Aranyérem Budapest, 1902. Alapittatott 1876.
UNZEITIG FERENCZ
csász. és kir. udv. szállitó
különlegességi gyára teljes növényházak épitésére és melegvizfütések berendezésére.

BUDAPEST = WIEN,
VIII., Gyöngyfyuk-u. 7. XIII/2. Reinlgasse 32-34.
Terv- és költségvetést dijtalanul készitek. Helyszini megbeszélés nem lesz felszámitva. 758

Birtokbérbeadás.
Török-Kanizsa (Torontál m.) fekvő Sziget-Szalás nemesi birtok parlag és ugynevezett szőlőkert területtel **1910. november 1-étől bérbeadandó.** A birtok két complexusból áll, mindk t ő közvetlen Török-Kanizsa község közelében és kbelül 2040 kat. hold à 1600 négyszögöl területü, legnagyobb részt elsőrendü buzaföldből áll, melyből mintegy 1700 hold tagositott kat. hold zsombékos föld, 300 hold tagositott magasan fekvő kitünő föld. A zsombékos földek csatornázva vannak és összeköttetésben van egy a Tiszába vezető csatornával, gőzszivattyuval és zsilippel. A birtokhoz 2 majorudvar tartozik, legnagyobb részt egészen uj épületekkel (istállók, szolgalakások, mühelyek, ólak, artézi kut stb.). A földek általában jó állapotban vannak, egyrészt gőzekével megmunkálva s nagy gond forditatott a vetés változtatására. A bérlet tartama 12 év. Irásbeli ajánlatok (közvetitők kizárva) alulirotthoz adandók be, ki bővebb felvilágositással is szolgál.
Dr. Weishut Albert
köz- és váltóügyvéd
759 Wien, I., Helferstorferstrasse 1.

Nincs többé büz!
A **Bonodor folyadék** a legbüzösebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolitja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7·50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2·50 K. csomagolással, szállitás nélkül. A Bonodor por vizeldék azonnali szagtalanitására kitünő szer.** 5 kilós postacsomag **bérmentve 7 K.,** 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállitás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél.
Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utcza 40/H.
280

PÁLYÁZAT.
A **Szatmármegyei Gazdasági Egyesület** pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett
titkári állásra.
Igazolandó: gazdasági felsőiskolai végzettség és gazdasági egyesületi titkári teendőkben jártasság. Kivánatos gazdasági szakirodalmi munkásság kimutatása.
Fizetés: évi 2400, kettőezernégyszáz korona.
Alkalmazás egyelőre egy évi próbaidőre történik.
Az egyesület igazgató-választmányához czimzett, okmányokkal felszerelt irásbeli pályázati kérvények **folyó évi julius hó 15-ig** az Egyesület elnökéhez, Kende Zsigmondhoz, Tur-Istvándi nyujtandók be.
Szatmár, 1908 junius hó 23.
Kende Zsigmond
751 elnök.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbizásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetitik.

Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utcza 2-ik szám.

Telefon 311. 424

Bonyhádi

friss fejős-tehenek és **tenyész-bikák** jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istállók Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispest 1.

Levél- és sürgönyczim:

Flaschner Sándor

4743 tehénkereskedő

Bpest, Farencz-körut 40.

Elsőrendü magyarfaju

erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfaju

erdélyi ökörborjuk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvárt

Szolnok-Doboka megye. 317

Igen szép, válogatott vörös-tarka simmenthali jellegü 1—2—3 éves

növendék-ökör és üszöborjakat

ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit

legjutányosabb árakon **ajánlanak:**

Klein Testvérek

kereskedők

CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadtatnak.

Elsőrendü

Bonyhádi faj

vöröstarka

ökör- és üszőborjukat

1—2—3 éves korban, továbbá **hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket,** ugyszintén **hasas** vagy **friss fejős teheneket** a **legjutányosabb árban** egyezség szerint bármily mennyiség szállitására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombovár

Tolna megye.

Szenttamási gazdaságban (Bestmeg e), vasuti állomás: **Kunszentmiklós-Tass,** levél- és sürgönyczim: Kunszentmiklós, jutányos áron eladó legelsőrendü **hasas és szopós-borjas**

bonyhádi tájfajta tehenek és tarka jármos-ökrök.

Az idei tenyészállat-kiállitáson teheneink elsőállami dijjal lettek kitünő tetve.

Előzetes megkeresésre Kunszentmiklós-Tass állomáson saját kocsink áll rendelkezésre. 588

Vöröstarka tinó és üsző

teljesen prima, 1—2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben **kapható olcsó áron.** Későbbi, ugyszintén **jármos és beállitási ökrök** szállitására vállalkozom.

Kitünő

friss fejős tehenek

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők **kötelezettség nélkül.** Vevő tetszése szerint választhat. 3684

Henrik Ignácz fia

Szalónak (Vas m.).

Elsőrendü eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kulánsárakon szállit

BAUER MÓR

tenyész- és haszonállat-kereskedő, BUDAPEST.

Iroda: VI., Fe.sö erdősor-u. 1

Istálló Ujpest, Károlyi-u. 11.

Telefon 93—95.

Legelsőrendü eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat vagy **borjasokat** és **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legolcsóbb árakon szállit:

Kohn Samu és József

tenyész- és haszonállatkereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60.

Telefon 91—25.

Fiók: **Ujpest, Árpád-ut 99.**

Vegyesek

Gyógyszerszámlákat felülvizsgál Nussbaum László, Budapest, I., Pauler-utcza 22. 4324

Országgyülési képviselő és más földbirtokos uraknak, kik egyéb elfoglaltságuk, vagy egyes esetekben szakismeret hiján a felsőbb felügyeletet ellátni nem tehetik, vagy ki birtokot vesz: eladni akar, az eladó negyed vagy fél évvel előbb kell, hogy velem értekezzen, mielőtt az eladást hirdetné, szaktanácsot ad esetenként vagy éven át egy nagyobb gyakorlattal biró gazdatiszt, ki gyermekei iskoláztatása végett város helyre kiván költözni. Czime a kiadóhivatalban. 4307

Földbirtokosok figyelmébe!

Joung girls' home

BUDAPEST,

VI., Lendvay-utcza 10. sz.

saját villa.

Iskolába járó előkelő fiatal leányok otthona. Igazgató: Vajda Ella főv. polg. isk. tanárnő. Az állami felsőbb leányiskola, leánygymnasium, tanitóképző stb. közvetlen közelében. Kényelmes összeköttetés minden iskolához. **Angol rendszer. Állandó felügyelet. Modern higiénikus berendezés.** :: **Müvészi és zenés oktatás,** idegen nyelvü társalgás. :: Árnyas kert. ::

Bővebb értesités és prospektus kivánatra. 4247

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, berozegi tiszteletdij stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépitő

Kerttechnikai iroda:

Budapest

VII., Gizella-ut 15. szám.

(lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25—33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb.

Tájkertészeti képes utmutató kivánatra ingyen küldetik.

Parcelláztatni szándékozó földbirtokos urak figyelmébe!

A parczellázás teljes munkálatát lebonyolitani elvállalom méltányos munkadij ellenében, ily alapon 5 év alatt 10 birtokot adtam el. A parczellázással járó átmeneti gazdálkodást is elfogadhatom a gazdaság terén szerzett 20 éves gyakorlatomnál fogva. Szives megkeresést kér

FRANK GYULA

Nagykanizsa,

Csányi László-utcza 4302

Eladás

Alkalmi zongoravétel

Bösendorfer Schweighoffer Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 frtól feljebb. Pianinók 160 frt, uj zongorák vagy pianinó 250 frtól feljebb, minden árban. Zongora-, cimbalomhangolások helyben és idéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. :: REMÉNYI MIHÁLY a Magy. Kir. Zeneakadémia szállitója, BUDAPEST, VI., Király-u. 58. 5472

Badacsonyi hegyvidéki különleges borok 60, muskotály 80, asztali rizling 50 korona hektoliterenkint vevő hordójában esetleg önköltségen. **Berni fajtáju** üszők és tehenek, borjasak is napi árban, választott borjuk és hágó bikák, 8 db **erős fehér** jármos ökör, páronkint 740 koronáért eladó **Hertelendy** bérgazdasága, **Lesenczetomaj,** vasut, sürgöny, állomás. 4321

Kévekötő aratógép Johnston-féle, eladó 1000 koronáért Nádasy Emil simapusztai gazdaságában. Bővebbet Kalmár Ignácz intézőnél ugyanitt. 4326

Rádon, Váczhoz közel, egy tehermentes, 75 holdas, első minőségü szántók és rétekből álló birtok, lak, cseléd és gazdasági épületek, élő és holt felszerelés és kitünően jövedelmező tejgazdasággal sürgösen eladó. Hufnágel Józsefné Rád. 4327

Pálinkafőzők figyelmébe. Kádak 30—100 hektóig, használtak, de jó karban, nagyobb mennyiségben **olcsón** eladók. Schwarz Zsigmond Budapest, VII., Garay-utcza 5. 4328

Szeszátszámitási táblázat 71%—97% erősségü szeszkeverékek alkoholtartalmának hektoliterfokokban való meghatározására, a szesz igazi fokából és literekben kifejezett igazi térfogatából. Összeállitotta Thiery Péter. Ára 1 korona, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

Napi 1000 liter tej folyó év október 1-től eladó Pajzs Gyula gazdaságában, Ráczalmás. 4303

Vadászfegyver. Több kitünő vadászfegyver potom áron eladó. Köztük Toplewakulcsu Lancaster 20 frt. Előlfekvő lakatszerkezetü modern Hammerles 35 frt. Greneszáru Bücksflinte 40 frt. Snelleres Manlicher és több más jó puska. Radó Pál Egyetem-tér 5. Nehány Hammerles revolver, ismétlő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, flobert és czéllövő pisztoly és revolver. 4036

Eladó birtok. Moson megyében Bécs—Budapest fővonalon, e városok mindegyikéhez vasuton 3 óra távolságban, kitünő minőségü 330 hold szántó, 50 hold rét teljesen felszerelve és bemagolva buza, rozs, árpa, zab és a szükséges szálas- és gyöktakarmányokkal, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Esetleg egy budapesti házzal elcseréltetik. Közelebbi felvilágositást nyujt Kárpáti Károly Pécs, postafiók. 4279

!6 első dijjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utcza 28. sz.,

a leghirnevesebb **benzinlocomobil cséplőkészletek** kaphatók.

Teljes jótállás kitünő cséplésért

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti szalmafödeles házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletei kitünő sikerrel müködnek az ország minden részében

többek között: Báró Kemeny József urnál Maros-Németi. Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán urnál Nagyenyed stb. Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

Friss torma kapható állandóan a tőketerebesi uradalomban, kilónkint 42 fillérrel. Egy 5 kg.-os postacsomag bérmentes küldéssel 2 kor. 60 fill. Rendelések a „Tőketerebesi Uradalom"-hoz Tőketerebes, (Zemplén megye) intézendők. 4099

Eladó 3·3 km. 7 kg.-os használt acélsin vágány, hevederekkel és csavarokkal; 1000 méter 5¼ kg. vágány, 600 mm. nyomtáv. acéltalpakkal, kengyel és sincsavarokkal; 7 db 2 m³ ürtart. répakocsi, orsósfékkel; 13 db 2 m³ ürtart. répakocsi, fék nélkül; 8 db bakváltó és 2 kuszókeret. A kocsik 600 mm. nyomtávluak. Ugyancsak eladó egy Fowler gyártmányu, teljesen jó karban levő, 14 név. lóerejü gőzeke, mely áll 2 mozdony, 1 ötvasu billenőeke (2 féle eketestte), 1 db altalajturó, egy szerszámbodé, egy Noel fecskendő és két db hádog vizeslajtból. Bővebbet Kassel Zsigmond birtokkezelősége Botrágy (Bereg megye). 4157

Eladó birtok Baranyamegyében, Pécs—Budapesti fővonalon, vasuti megállóhely fol amatban. 500 holdas birtok, melyből 200 hold erdőlegelő, a többi bemagolva buza, rozs, árpa, zab és takarmánynemüekkel, jóforgalmu téglagyár elegendő gazdasági épületekkel, szőlő és urilakkal, teljes holt és élő felszereléssel s terméssel azonnal eladó esetleg egy budapesti házzal elcserélitetik. Közelebbi megtudható Kárpáti Károlynál, Pécs, postafiók. 4278

Légenszáritott téli pörkölt szalonna, oldalonként 35—55 kg. nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál Ujszentannán (Arad megye). 4043

Lokomobil, 12 HP, Marshall, teljesen jó karban, üzemnagyobbitás miatt eladó. Működésben megtekinthető Pogácsás Antal gőzmalmosnál Hajdu-Nánás. Közelebbit Hevesi Gyulánál Debreczen. 4306

Száritott : répaszeletet

junius — julius — augusztusi szállitásra ajánl 730

DUKES és HERZOG

Galgócz — Budapest, V., VÁCZI-KÖRUT 74.

650 holdas nemesi birtok

és pedig 380 hold szántó, 50 rét, 10 belsőség, park és szőlő, 210 erdő és legelő, 7 szobás modern kastély, gazdasági épületekkel, közel vasuthoz, felszereléssel, vetésekkel együtt 135.000 forintért eladó. Közelebbit komoly vevőnek **Österreicher Bernátnál, Nagykanizsán.** 615e

Szénát és szalmát

vesz és elad bármily mennyiségben

Ausch Frigyes

Budapest, Gabonatőzsde. 575

Eladó bérház!

Budapesten (IX., Mester-u. 12. sz.) a Ferencz-körut közelében, 134 □m. **Villamos megálló. Felvilágositással ugyanott a háztulajdonos szolgál. — Ügynökök kizárva.**

Eladó birtok.

Trencsénmegyében, csinos, egészséges vidéken, urasági lakkal, jó gazdasági épületekkel, tagositott birtok, saját vadászterülettel, jó buzatermő talajjal, kemény megyei uttal, eladó.

A birtok áll 125 kat. hold rét, kert és legelőből és 130 hold erdőből.

Ára élő és holt felszereléssel és az egész terméssel együtt **65.000 forint.**

Csakis oly komoly reflektánsok jelentkezzenek, kik a birtokot meg is akarják nézni. Megkeresést a kiadóhivatalba kérek **O. Z.** jelige alatt. 4272

LEGYEK

konyhából, kamrából, mészárszékből, istállóból, vágóhidról biztosan elüzetnek, ha a falakat

LÉGY-BONODORRAL

messzeljük. Legjobb már kora tavasszal.— Egy kiló elegedő 25 □-méterre, 5 klg. leirással 6 kor. franco utánvéttel. Megrendelhető

FODOR FERENCZNÉL

Budapest, VIII., Kisfaludy-utcza 40/H.

Számos elismerőlevél. 287

A legeltetési rendről.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. rendelkezései alá eső területeken. Az érdekelt birtokos közönség használatára. Ajánlva a m. kir. földmivelésügyi miniszter 98191—1906. 01 13105—1908. sz. rendeletével. Irta: Dr. Pavlik Sándor. Ára 2 kor. 20 fillér, mely összegnek előleges keküldése ellenében bérmentve szállitja a "Pátria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Szabadalmazott

kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek ára:

4	lóerejü géphez	30	frt
6	„ „	35	„
8	„ „	40	„
10	„ „	45	„

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő.

Bajzát Ignácz

Székelyhidon.

701

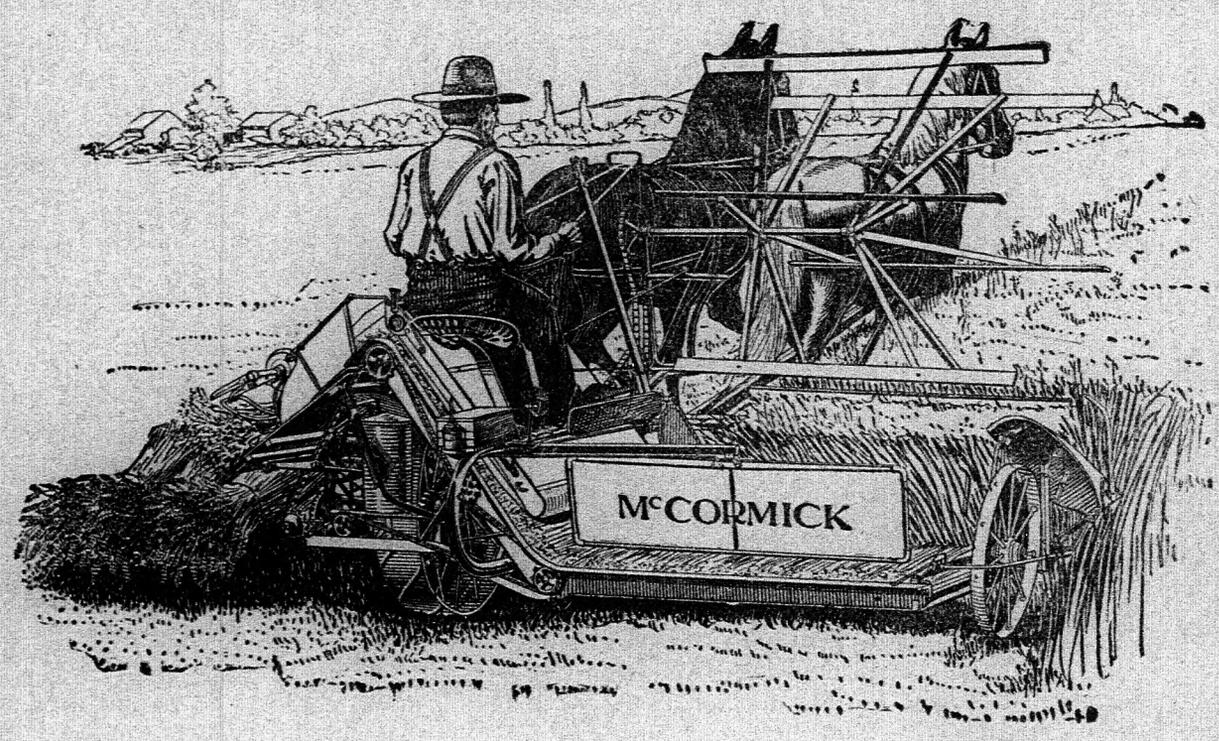

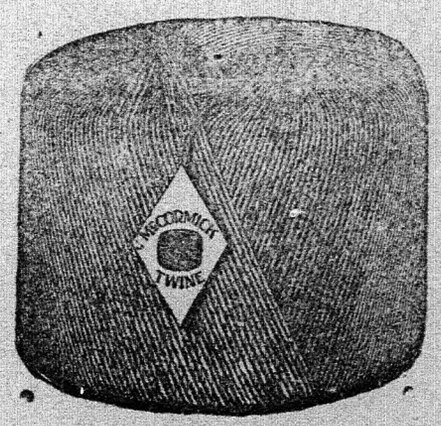

Eredeti Mc Cormick Manila kévekötőfonal

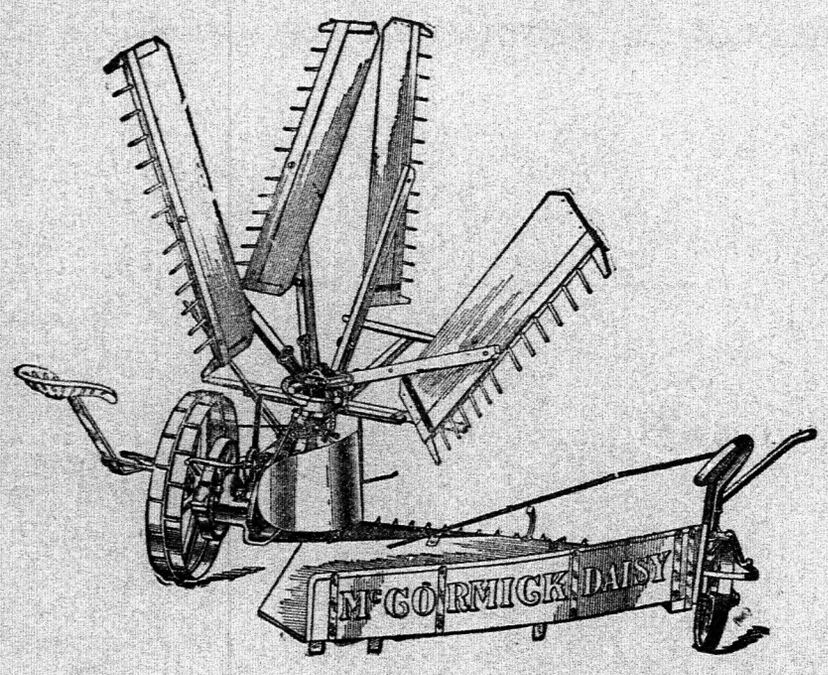

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago, U. S. A.

(amerikai aratógépgyár.)

Igazgatósága és főraktára:

Budapest V., Alkotmány-utcza 12.

Speczialitások:

Kévekötő-aratógépek 5 és 6 ang. lábmetsző szélességgel, szállitó- és rudhordó-készülékkel.

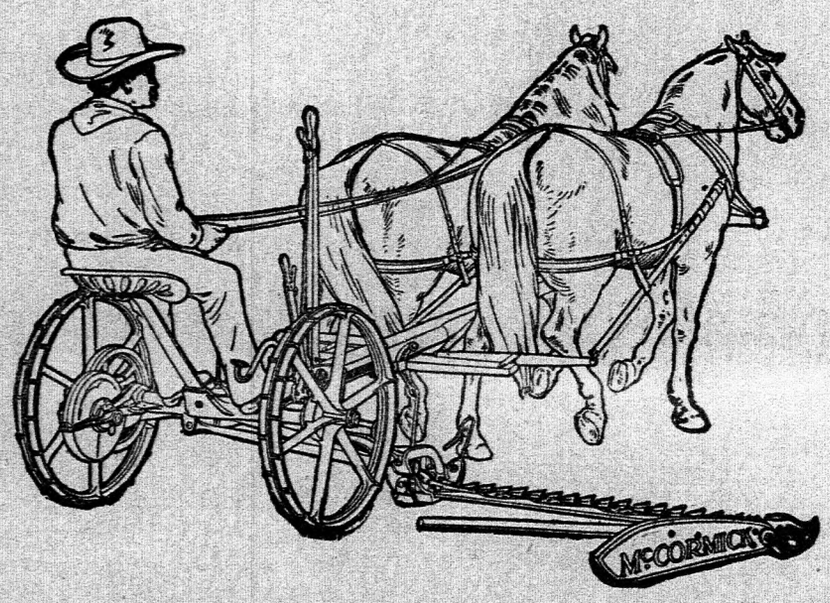

Szabadalmazott

kalászemelők

„Daisy“ marokrakó aratógép — automatikus — asztalfelhajtó-készülékkel.

„New 4“ fükaszálógépek 3½, 4½ és 5 ang. láb

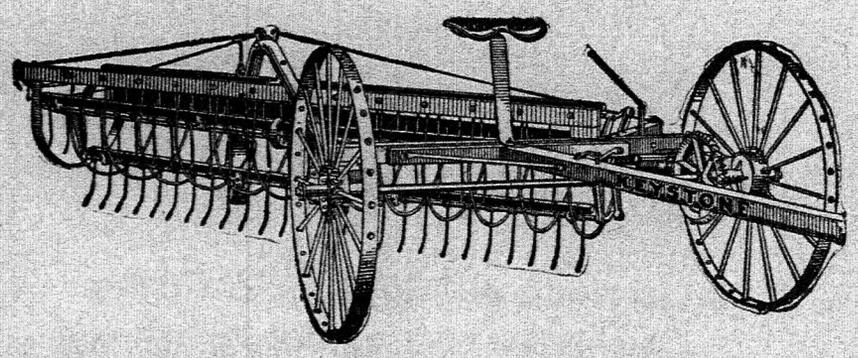

Szabadalmazott

„Dán“ késgerenda

selyemfü, mohos rétek stb. kaszálására.

„Sidedelivery“ egyesitett szénagyüjtő- és forgatógép (ujdonság).

Aczél lókapák tengeri, burgonya, szőlő kapálására.

14 fogas cultivator 7 darab külön gyomlálókéssel; tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. kapálására.

Nagy képes katalógus és árjegyzék kivánságra dijmentesen.

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betükkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. :: A legkisebb hirdetési dij 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betükkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. :: A legkisebb hirdetési dij 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a **munkaadó birtokos vagy bérlő czimének kitételével közlünk.**
KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) felhivja a t. ***birtokos*** és ***bérlő*** urak figyelmét

állást közvetítő osztályára,

hol gazdatisztek a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jegyezve.

Az állásközvetítés ***teljesen díjmentes.*** **Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztet ajánl s a tulajdonosnak az illetők bizonyitványmásolatait és eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldi.**

Tisztelettel ***felkéri*** a t. ***birtokos*** és ***bérlő urakat,*** hogy **gazdatiszti állások betöltése esetén *alulirott egyesület állásközvetitő osztályát igénybe venni sziveskedjenek.***

A M. Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Intézői állás üresedik meg egy intenziven kezelt dunántuli uradalomban a következő évi javadalmazással: 3600 korona készpénz, kényelmes tisztilakás megfelelő házi kerttel, szabad fütés és világitás, napi 5 liter tejhasználat. Gazdasági akadémiát, vagy felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, nős folyamodók, kik már hosszabb ideig voltak belterjes gazdaság kezelői, a szeszgyártást állathizlalást és tehenészetet tökéletesen értik, a gazdasági számvitelben teljesen jártasok, kellő intelligenciával és jó modorral birnak, fényképpel és bizonyitványmásolatokkal felszerelt folyamodványaikat küldjék a Kastélyos dombói uradalom czimére. Darány (Somogy m.) utolsó postára. 4274

Szorga'mas szeszgyárvezető, fütő és gépészvizsgával, belépésre kerestetik. Megkivántatik a magyar nyelvnek irásban és szóban való tudása, valamint a német nyelvnek ismerete. Belépés legkésőbb aug. 1-én. Ajánlatok bizonyitványmásolatokkal, amelyek vissza nem küldetnek, az „Oroszvári bérgazdaság". hoz intézendők. 4295

Gépész-kovácsot keresek rögtöni belépésre. Ki nagyobb uradalomban már alkalmazásban volt, bizonyitványokkal ellátott ajánlatát fizetési igények megjelölésével küldje Rosenberg Emil, Bács-Almás czimre. 4316

Nagy tejgazdasághoz azonnali belépésre kerestetik sárvári tejgazdasági szakiskolát és földmivesiskolát végzett, több évi gyakorlattal biró tejkezelő. Bizonyitványmásolatokkal felszerelt folyamodványok báró Nopcsa Elekné uradalmi központi irodája Ujarad czimre küldendők. 4317

Kerestetik egy nagyobb bérgazdaságba aug. hó 1-i belépésre egy nőtlen, izr. vallásu számtartó, ki ilyen minőségben már alkalmazva volt és a külső gazdaságban is némi jártassággal bir. Folyamodni szándékozók küldjék folyamodványaikat bizonyitványmásolataikkal, melyek vissza nem küldetnek, az Ohattelekháza-i intézőséghez, Ohatpusztakócs (Hajdu m.) 4314

Kerestetik egy nagyobb bérgazdaságba azonnali belépésre kiscsaládu, izr. számtartó, ki egyszersmind a magtárt is kezeli. Folyamodók küldjék kérvényeiket bizonyitványmásolataikkal együtt, melyek vissza nem küldetnek, Rosenfeld Salamon czimére, Középhát (Püspökladány). 4315

Uri családhoz keresek jó szakácsnőt, férje ha inas, előny. Baromfineveléshez, háztartás vezetéséhez értsen, jó modoru, cselédeknek parancsolni tudjon. Czim: Horváth Béla intéző Boglár, Somogy m. 4311

Pályázat. Haupt-Stummer Lipót jenő báró tőkés-ujfalui uradalmában egy segédtiszti állás azonnal, legkésőbb f. évi julius 15-től, betöltendő. Segédtiszti járulékok: 1000 kor. készpénz, lakás, fütés, világitás. Gazdasági tanintézetet végzettek, kik magyar nyelven kivül a német nyelvet is birják, küldjék be bizonyitványmásolataikkal — melyek vissza nem küldetnek — felszerelt folyamodványaikat az uradalmi tisztartóséghoz Tőkés-Ujfalura, Nyitra megye. 4313

Tehenesgazda október 1-ére belépésre kerestetik 80 db tehén mellé felvigyázónak. Évi fizetése: 300 kor., 2.40 q buza, 12 q kétszeres, 4.80 q kukoricza, 2 hl. bor, 1500 □-öl föld kukoricza alá, lakás, fütés, napi 2 l. tej, 2 magdisznótartás. Tejhütésnél és tejedények mosásáért a felesége külön dijban részesül. Csakis nagyobb tehenészetben kellő gyakorlatot szerzett egyének pályázzanak Rumai uradalomhoz, szolnokpusztai intézőséghez, Slavoniába. 4312

Állást Keresők

Gazdatiszt, 40 éves, nős, izr., kis családdal, 23 évi gyakorlattal, melyből legutóbb egy gazdaságban töltött 13 évet, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, ugyszintén az irodai teendőkben is. Mielőbbi belépésre állást keres. — Czim a kiadóhivatalban. 3935

Hirdetmény. A hódmezővásárhelyi m. kir. földmivesiskola kétéves tanfolyamát, folyó évi szeptember hóban, több oly részben már katonakötelezettségének eleget tett fiatalember végzi, kik szeptember hó 15-től kezdve mint b. ispánok, munkafelügyelők, magtárosok és gazdák igen jól alkalmazhatók. Ezen fiatalembereknek hasznavehetőségét legjobban bizonyitja azon körülmény, hogy az igazgatóság ajánlatára csak azon végzett tanulók számithatnak, kik szorgalmukkal, becsületességükkel és előmenetelükkel azt megérdemlik. Szives megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság. 4113

Elismert, szakképzett, 36 éves, róm. kath., nős, gyermektelen, **több nyelven beszélő, gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt teljesen értő gazdatisztet azonnali belépésre állást keres.** Szives megkeresések B. Pál Ráczalmás, Fehér megye kéretnek.

Szőlő-, gyümölcs- és pinczeszeti mesteri állást keres kétéves iskolát végzett, nős, családos, 12 évi praxisáról elsőrendü bizonyitványnyal, mezőgazdasági és irodai teendőben is gyakorolt, szerény egyén. Állandó helyen egyelőre kisebb fizetést is elfogad. Levelet „Törekvés" alatt a kiadóba kér. 4235

Állást keres október elsejére négy közép- és földmivesiskolát végzett, 2½ évi gyakorlattal biró, 24 éves, róm. kath. vallásu, nőtlen egyén. Magyar, német és román nyelvet birja. Jelenleg mint I. osztályu számvivő örmester tényleges katonai szolgálatának tesz eleget. Nős állást is elfoglal. Czim a kiadóban. 4263

Uraságí inas, nős, gyermektelen, vidékre állást keres. Felesége, ki ért a varráshoz, kézimunkához, mint első szobalány ugyanott alkalmazásba menne. Ügyességükről, megbizhatóságukról bizonyitványaik tanuskodnak. Czim: Pechó József, Hizér 77. u. p. Aranyosmaróth, Barsm. 4269

Mérnök nagyobb uradalmak összes müszaki ügyeit (épitkezés, tervezés, földmérés stb.) elvállalja évi dijazás mellett. Czim: A. K. A. Budapest, **(Köztelek, IX., szerkesztősége.)**

Mükertész, ki állását f. év szeptemberben foglalja el, Budapest vagy a környékén addig is elvállal gyümölcs, vetemény, virágkereskedések stb. berendezését, illetve kezelését. Czime „**M. A. mükertész 4144**" jel alatt a kiadóhivatalban.

Gazdasági főgépész, ki egy gazdaságban 25-ik éve alkalmazásban van, 49 éves, ev. ref. vallásu, családos, kezelése alatt van egy garnitur gőzeke, cséplőgépek, kétjáratu malommotorok, marokrakó, fükaszálók, kévekötő, tejfeldolgozó és többféle gazdasági gépek, eztergapadon dolgozik, vizsgája van lokomobil. kéttolattyus kondenzátoros fekvőgépről, az elektrotechnikai tanfolyamot végezte, októberre, esetleg ujévre állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4292

Gyakorlati vizsgával biró, 40 éves, róm. kath. vall., 20 évi gyakorlattal, szerény igényü gazdatiszt állást keres. Jártas a gazdaság minden ágaiban, ugymint növénytermelés, állattenyésztés, hizlalás, nagy mennyiségü tejkezelés, egyszerü gazdasági könyvvezetésben. Jelenleg most felmondatlan állásban van, felmondása 3 havi. Felszólitásokat saját czimmel kér zárt levelekben „G. 4289" alatt a kiadóhivatalban. 4289

Gazdatiszt, ki 2000 holdas gazdaságot önállóan vezetett, azelőtt bérlő volt, megfelelő alkalmazást keres, (nős, r. k., 4 gyermek atyja). Kiváló szaktudása van telekkönyvi, parczellázási és adóügyekben is. Ajánlatokat **„Gyakorlati gazda 4287"** alatt a kiadóhivatal továbbit. 4287

Számtartó, felső kereskedelmi érettségivel, nőtlen, mérlegképes, magyar, német nyelvismerettel, külső gazdaságban is jártas, 8 évi gyakorlattal, melyből 5 évet az ország egyik legintenzivebb czukorgyári gazdaságában töltött, 3 éve nagyobb alföldi bérgazdaságban működik és adminisztrációképes, felmondatlan állását változtatni óhajtja. Szives megkereséseket **„Állandó 4286"** jeligére a kiadóhivatalba kér. 4286

Gépészkovács! 28 éves, róm. kath., nős, önálóan dolgozó és szakmáját kitünően értő gépészkovács nagyobb uradalomban alkalmazást keres. Czim: Baranyai Imre Kéménd, Esztergom megye. 4283

Számvevő, intéző vagy felügyelői állást keres azonnali belépés mellett egy 48 éves, róm. kath. vall., okl. gazdatiszt, aki a mai modern mezőgazdasági szaktudományok minden ágában elméletileg és gyakorlatilag kiválóan képezve van és aki a ló-, sertéstenyésztés, szőlő- és pinczekezelés, az egyszerü és kettős számadások vezetése és azok felülvizsgálásában valóságos mester. Az illető kiváló referenciákkal rendelkezik. Ajánlatok **„Uradalmi számvevő 4078"** jelige alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 4078

Négy évi gyakorlattal, a gazdasági teendőkben kellő jártassággal biró, nőtlen kulcsári vagy kisegitői állást keres azonnali belépéssel, beszél magyarul és románul. Czim: Boér J. Aranyos-Gyéres. 4310

Intéző 17 évi gyakorlattal, gazdatiszti vizsgával, 35 éves, keresztény, nős, magyar, német, tót, állást keres azonnali vagy szeptember 1-i belépésre. Megkereséseket kéri „Pestmegye 4308" jeligére a kiadóhivatalba. 4308

Uradalmi mükertész, szakember, kertészeti szakiskolát Prágában végezte, több évi kitünő gyakorlati bizonyitványnyal, a szőlészet, gyümölcsészet, rózsatenyésztés, disznövények, konyhakertészetben és kereskedelmi kertészetben teljesen jártas, állást keres mielőbbi belépésre. Elvállalja bármily nagy kereskedelmi kertészet vezetését vagy uj kert létesitését. Czime **„M. mükertész 4144"** jel alatt a kiadóhivatalban. 4144

Uradalmi kertész, elsőrendü szakember, kertészeti iskolát végzett, több évi legjobb bizonyitványnyal, felmondatlan állásban, állást keres. Szives megkeresést kér „H. F. 4291" jelige alatt a kiadóba. 4291

22 éves, kath., tanárjelölt, gimnáziumi vagy polgáriskolai javitóvizsgálatra előkészit intelligens uri családnál teljes ellátás és megegyezés szerinti fizetésért. Leveleket posterestante „B. L." jelige alatt kérnem Tapolcza. 4335

Mükertész, szőlő- és gyümölcsészet, rózsatenyésztés, diszkertészet, konyhakertészet, kereskedelmi kertészet, parkok, sirkertek, virágkereskedések, virágkötészet, szakember, kertészeti szakiskolát végzett, 3 évi gyakorlattal, 3 éve nagyobb alföldi bérgazdaságban működik és adminisztrációképes, felmondatlan állását változtatni óhajtja. Szives megkereséseket **„Állandó 4286"** jeligére a kiadóhivatalba kér. 4286

Gépészkovács! 28 éves, róm. kath., nős, önállóan dolgozó és szakmáját kitünően értő gépészkovács nagyobb uradalomban alkalmazást keres. Czim: Baranyai Imre Kéménd, Esztergom megye. 4283

Számvevő, intéző vagy felügyelői állást keres azonnali belépés mellett egy 48 éves, róm. kath. vall., okl. gazdatiszt, aki a mai modern mezőgazdasági szaktudományok minden ágában elméletileg és gyakorlatilag kiválóan képezve van és aki a ló-, sertéstenyésztés, szőlő- és pinczekezelés, az egyszerü és kettős számadások vezetése és azok felülvizsgálásában valóságos mester. Az illető kiváló referenciákkal rendelkezik. Ajánlatok **„Uradalmi számvevő 4078"** jelige alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 4078

Négy évi gyakorlattal, a gazdasági teendőkben kellő jártassággal biró, nőtlen kulcsári vagy kisegitői állást keres azonnali belépéssel, beszél magyarul és románul. Czim: Boér J. Aranyos-Gyéres. 4310

Intéző 17 évi gyakorlattal, gazdatiszti vizsgával, 35 éves, keresztény, nős, magyar, német, tót, állást keres azonnali vagy szeptember 1-i belépésre. Megkereséseket kéri „Pestmegye 4308" jeligére a kiadóhivatalba. 4308

Uradalmi mükertész, szakember, kertészeti szakiskolát Prágában végezte, több évi kitünő gyakorlati bizonyitványnyal, a szőlészet, gyümölcsészet, rózsatenyésztés, diszkertészet

GŐZEKÉKET,
GŐZ-UTIHENGEREKET
&
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT
a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállit

JOHN FOWLER & Co.
Telefon 42—50. **BUDAPEST—KELENFÖLD**
a budaörsi-uton, a vasutállomással szemben.

Gulya-árverés.

Irányváltoztatás miatt **20 darab részben hasas, részben borjas magyar gulyabeli tehenet és 30 darab részben előhasi különböző koru üszőt** folyó évi julius hó 12-én, vasárnap, délután 1 órakor kezdődő nyilvános árverésre bocsátok.

Érdeklődőknek kivánatra **Kerény** vagy **Nemes-Militics** állomásra kocsit küldök.

Legifjabb Szemző István
Kerény, Bács megye.

763

Sürgönyczim: **„Szivattyár Budapest“** Telefonszám: **72—08. v. 72—09.** Alapittatott: **1858. évben.**

Gyártott fecskendők száma: **17.000.**

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvénytársaság
BUDAPEST, VI. ker., Váczi-ut 69. szám.

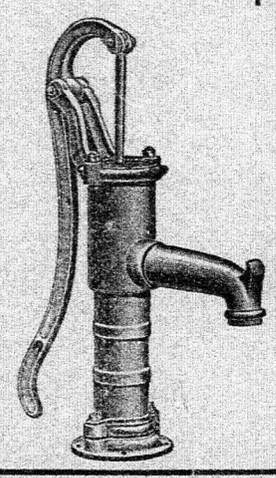

Gyártási ágazatok:

Gőzgépek, légsüritők, vacuumszivattyuk, keretfürészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegitők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok.

Vas- és fémöntvények. Vasuti fordítókorongok. Mindennemü forgó- és futódaruk kézi- és villamoshajtásra.

Rostélyvasak aczélozott felülettel. Közlőmüvek.

Szivattyuk ~ Tüzfecskendők.

Tüzoltósági segédeszközök. Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök.

Árjegyzéket, valamint „Gyártási ágazatokról“ prospektust kivánatra. 525

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhivja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezetü aratógéphez használható

Manila kévekötőfonalára valamint

szalmapréseléshez való 3 águ fonálra,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, **a külföldinél jelentékenyen olcsóbb árban szállit.**

Mult évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyitja a fonal kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötéláruk, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

DEHNE Fr.
gőzekegyára, HALBERSTADTBAN. Magyarországi képviselete **TIMÁR EDE czégnél, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28.**

Ajánlja **compound szabadalmazott legujabb 20-as gőzeke-készleteit,** azonnali szállitás mellett.

A Dehne Fr. gőzeke-készletei, melyek az eddigiek között felülmulhatatlan előnyökkel birnak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják,

REICHEL ÉS HEISZLER
vegyipari gépgyára.
rézáru-, gőzkazángyár és fémöntöde.

:: **Budapest, X. ker., Noszlopy-utcza 1. szám.** ::

Magyarország legrégibb speciális gyára, mezőgazdasági szeszgyárak berendezésére.

Szeszfőzdék, finomitók és élesztőgyárak teljes gépfelszerelése, a legujabb rendszerek alapján, az anyag legnagyobb kihasználásával. Fennálló gyártelepek felülvizsgálata, átalakitása, egyes gépek és készülékek szállitása, átalakitása és javitása, hiányok kipuhatolása és pótlása szakavatott közegeink által pontosan és jutányosan eszközöltetik. — **Tervek és költségvetések, szükség esetén kiküldetések dijtalanul.** — **Gyümölcs, szőlőtörköly és borseprő feldolgozásához kitünő rendszerü pálinkafőző-üstök.** — Számos kiállitási érem, diszoklevél.

Cséry-féle SZEMÉTTRÁGYA
nyári szállitásra különösen mérsékelt áron kapható.

Részletes felvilágositással és ismertetéssel szolgál:

Bayerthal és Lévy
Budapest, V., Bálvány-utcza 26. szám.

"Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. — Az Első Magyar Papir-Ipar r.-t. papirosán.